

Regionfullmäktige**§117****Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2027**
RS220447**Beslut**

Regionfullmäktige beslutar att

- fastställa skattesatsen till 11,40 för 2023
- fastställa Mål och Budget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027 i enlighet med bilagt förslag
- fastställa Nämndernas budgetramar, enligt bilaga 1
- fastställa Investeringsplan 2023–2027, enligt bilaga 2
- fastställa ersättningsnivåer inom tandvård 2023, enligt bilaga 3
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård 2023, enligt bilaga 4
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård 2023, enligt bilaga 5
- fastställa Patientavgift och övriga egenavgifter 2023, enligt bilaga 6
- medge Hallandstrafiken en gemensnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent

Reservationer

Mot beslutet reserverar sig Gustaf Kristensson (S), Sebastian Ghafari (S), Per Stané Persson (S), Lena Ludvigsson (V), Martin Hjulström (S), Johan Lindahl (S), Patrik Thorsson Nilsson (S), Christoffer Johansson (S), Lise-Lotte Bensköld Olsson (S), Monica Yngvesson (S), Åke Andersson (V), Agnes Hulthén (V), Lars-Göran Carlén (S), Jonas Strand (S), Therese Stoltz (S), Margit Bik (S), Malin Karlsson (S), Ann-Christin Wendpaap (S), Kerstin Nilsson (S), Camilla Gustafsson (S), Helen Ung Le (S), Rasmus Eliasson (S) och Iréne Gustavsson (S).

Yrkanden**Yrkande I**

Mikaela Waltersson (M) yrkar bifall till regionstyrelsens förslag. I yrkandet infaller Helene Andersson (C), My Clingston (KD), Ann Molander (L), Erling Cronqvist (C), Christian Lidén (C), Gösta Bergenheim (M), Lars Gustafsson (KD), Axel Storckenfeldt (M), och Jenny Håkansson (C).

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionfullmäktige**Yrkande II**

Lise-Lotte Bensköld Olsson (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag. I yrkandet infaller Agnes Hulthén (V), Rasmus Eliasson (S), Jonas Strand (S), Lena Ludvigsson (V), Per Stané Persson (S), Svetlana Svensson (V), Sebastian Ghafari (S), Johan Lindahl (S), Therese Stoltz (S), Helen Ung Le (S), Malin Karlsson (S), Patrik Thorsson Nilsson (S), Gustaf Kristensson (S), Margit Bik (S), Camilla Gustafsson (S) och Ann-Christin Wendpaap (S).

Yrkande III

Stina Isaksson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag och ställer sig bakom Alliansens förslag för det fall Sverigedemokraternas förslag faller.

Beslutsordning

När överläggningarna avslutats konstaterar ordförande att det finns tre förslag till beslut: Mikaela Walterssons (M) med fleras yrkande på regionstyrelsens förslag; Lise-Lotte Bensköld Olssons (S) med fleras yrkande på Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag samt Stina Isakssons (SD) yrkande på Sverigedemokraternas förslag.

Ordförande ställer proposition mellan de tre förslagen och finner att regionfullmäktige beslutar enligt regionstyrelsens förslag.

Omröstning begärs och verkställs.

Omröstning

Ordförande utser regionstyrelsens förslag till huvudförslag. För att utse motförslag ställer ordförande proposition mellan Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag och Sverigedemokraternas förslag och finner att regionfullmäktige beslutar att utse Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag till motförslag.

Huvudomröstning

I huvudomröstning föreslår ordförande följande omröstningsordning och får den godkänd: Den som vill ställa sig bakom regionstyrelsens förslag rösta ja, den som vill ställa sig bakom Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag röstar nej. Vinner nej har regionfullmäktige beslutat i enlighet med Socialdemokraterna och Vänsterpartiets förslag.

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionfullmäktige

Vid omröstning lämnas 46 ja-röster och 25 nej-röster.

Ordförande tillkännager att regionfullmäktige beslutat i enlighet med regionstyrelsens förslag.

Ärendet

Mål och budget anger de övergripande planeringsinriktningarna för perioden 2023–2027 genom att tydliggöra prioriterade utvecklingsområden. Den löpande ordinarie verksamheten är kärnan i Region Hallands uppdragsutövande och av yttersta vikt.

Mål och budget utgår ifrån den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och från Tillväxtstrategin, Hälso- och sjukvårdsstrategin samt Kulturstrategin.

Syftet är att ge en övergripande vägledning om vad Region Halland ska fokusera på för att klara uppdraget och till 2027 nå målsättningarna i strategierna. Region Hallands Mål och Budget 2023–2027 beslutas av Regionfullmäktige och är en utgångspunkt till nämndernas och styrelsens verksamhetsplaner.

Varje nämnd och styrelse har ett ansvar att bryta ner och konkretisera regionfullmäktiges beslutade Mål och budget i en verksamhetsplan som fastställs av nämnden/styrelsen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

- fastställa skattesatsen till 11,40 för 2023
- fastställa Mål och Budget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027 i enlighet med bilagt förslag
- fastställa Nämndernas budgetramar, enligt bilaga 1
- fastställa Investeringsplan 2023–2027, enligt bilaga 2
- fastställa ersättningsnivåer inom tandvård 2023, enligt bilaga 3
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård 2023, enligt bilaga 4
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård 2023, enligt bilaga 5
- fastställa Patientavgift och övriga egenavgifter 2023, enligt bilaga 6
- medge Hallandstrafiken en gemensnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent

Beslutsunderlag

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionfullmäktige

- Protokollsutdrag - Paragraf 165 Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024-2027
- Beslutsförslag - Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2027
- Mål och Budget 2023-2027 Regionfullmäktige november
- Bilaga 1 Nämndernas budgetramar
- Bilaga 2 Investeringsplan 2023-2027
- Bilaga 3 Ersättningsnivåer inom tandvård 2023
- Bilaga 4 Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård 2023
- Bilaga 5 Ersättningsnivåer inom vårdval specialistvård 2023
- Bilaga 6 Patientavgift och övriga egenavgifter 2023
- Bilaga 7 Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland
- SD budget 2023 Region Halland (2)
- 221109 Mål och budget S V 2023
- Bilaga 1 Nämndernas budgetramar (1) S och V
- Bilaga 4 Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård 2023 S och V

Expedieras till

Samtliga nämnder och styrelser

Paragrafen är justerad

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen

§165

Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2027 RS220447

Beslut

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige besluta att

- fastställa skattesatsen till 11,40 för 2023
- fastställa Mål och Budget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027 i enlighet med bilagt förslag
- fastställa Nämndernas budgetramar, enligt bilaga 1
- fastställa Investeringsplan 2023–2027, enligt bilaga 2
- fastställa ersättningsnivåer inom tandvård 2023, enligt bilaga 3
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård 2023, enligt bilaga 4
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård 2023, enligt bilaga 5
- fastställa Patientavgift och övriga egenavgifter 2023, enligt bilaga 6
- medge Hallandstrafiken en gemensnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent

Reservation

Lise-Lotte Bensköld Olsson (S), Margit Bik (S), Jonas Strand (S), Camilla Gustafsson (S), och Patrik T Nilsson (S) reserverar sig till förmån för eget och Vänsterpartiets förslag.

Protokollsanteckning

Ej tjänstgörande ersättarna Agnes Hulthén (V) och Svein Henriksen (MP), antecknar till protokollet att de instämmer i Socialdemokraternas reservation i ärendet.

Yrkanden

Yrkande I

Mikaela Waltersson (M) yrkar bifall till regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag. I yrkandet instämmer Tommy Rydfeldt (L), Helene Andersson (C), Gösta Bergenheim (M) och Christian Johansson (M).

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen

Yrkande II

Stina Isaksson (SD) yrkar bifall till Sverigedemokraternas förslag till mål och budget 2023.

Yrkande III

Lise-Lotte Bensköld Olsson (S) yrkar bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till mål och budget 2023.

Propositionsordning

Sedan överläggningarna avslutats konstaterar ordföranden att det finns tre förslag till beslut: regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag, Sverigedemokraternas förslag och Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag. Ordförande ställer proposition mellan regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag (yrkande I), Sverigedemokraternas förslag (yrkande II) och Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag (yrkande III) och finner att regionstyrelsen beslutat enligt regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag.

Votering är begärd och ska verkställas.

Ordföranden tillkännager att regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag är huvudförslag.

Proposition gällande motförslag

Ordförande ställer proposition mellan Sverigedemokraternas förslag och Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag och finner att regionstyrelsen beslutat att utse Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag är motförslag.

Ordföranden tillkännager att Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag är motförslag i huvudvoteringen.

Huvudvotering

Följande voteringsproposition uppläses och godkänns.

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen

Den som vill bifalla regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag röstar ja.

Den som vill bifalla Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag röstar nej.

Vid votering lämnas åtta ja-röster (Helene Andersson (C), Elisabet Babic (M), Christian Johansson (M), Gösta Bergenheim (M), Kristina Karlsson (C), My Clingston (KD), Tommy Rydfeldt (L) och Mikaela Waltersson (M)) och fem nej-röster (Lise-Lotte Bensköld Olsson (S), Margit Bik (S), Jonas Strand (S), Camilla Gustafsson (S), och Patrik T Nilsson (S)). Två ledamöter (Tommy Bech (SD) och Stina Isaksson (SD)) avstår från att rösta.

Regionstyrelsen har beslutat enligt regionstyrelsens arbetsutskotts majoritets förslag.

Ärendet

Mål och budget anger de övergripande planeringsinriktningarna för perioden 2023–2027 genom att tydliggöra prioriterade utvecklingsområden. Den löpande ordinarie verksamheten är kärnan i Region Hallands uppdragsutövande och av yttersta vikt.

Mål och budget utgår ifrån den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och från Tillväxtstrategin, Hälso- och sjukvårdsstrategin samt Kulturstrategin.

Syftet är att ge en övergripande vägledning om vad Region Halland ska fokusera på för att klara uppdraget och till 2027 nå målsättningarna i strategierna. Region Hallands Mål och Budget 2023–2027 beslutas av Regionfullmäktige och är en utgångspunkt till nämndernas och styrelsens verksamhetsplaner.

Varje nämnd och styrelse har ett ansvar att bryta ner och konkretisera regionfullmäktiges beslutade Mål och budget i en verksamhetsplan som fastställs av nämnden/styrelsen.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskotts majoritet föreslår regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta att

---

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen

- fastställa skattesatsen till 11,40 för 2023
- fastställa Mål och Budget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027 i enlighet med bilagt förslag
- fastställa Nämndernas budgettramar, enligt bilaga 1
- fastställa Investeringsplan 2023–2027, enligt bilaga 2
- fastställa ersättningsnivåer inom tandvård 2023, enligt bilaga 3
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård 2023, enligt bilaga 4
- fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård 2023, enligt bilaga 5
- fastställa Patientavgift och övriga egenavgifter 2023, enligt bilaga 6
- medge Hallandstrafiken en gemensnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent

Beslutsunderlag

- Beslutsförslag - Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2027
- Mål och Budget 2023-2027 Regionfullmäktige november
- Bilaga 1 Nämndernas budgettramar
- Bilaga 2 Investeringsplan 2023-2027
- Bilaga 3 Ersättningsnivåer inom tandvård 2023
- Bilaga 4 Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård 2023
- Bilaga 5 Ersättningsnivåer inom vårdval specialistvård 2023
- Bilaga 6 Patientavgift och övriga egenavgifter 2023
- Bilaga 7 Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland
- SD budget 2023 Region Halland (2)
- 221109 Mål och budget S V 2023
- Bilaga 1 Nämndernas budgettramar (1) S och V
- Bilaga 4 Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård 2023 S och V

Expedieras till

Samtliga nämnder och styrelser

Vid protokollet
Maria Fransson

Justering av protokollet sker under vecka 46
Mikaela Waltersson   Lise-Lotte Bensköld Olsson

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionkontoret
Ekonomi
Malin Viktorsson
Planeringsstrateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2022-10-27	RS220447

Regionstyrelsen**Beslutsförslag - Beslut om mål och budget 2023 och ekonomisk plan 2024–2027****Förslag till beslut**

Regionstyrelsens arbetsutskotts majoritet föreslår regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta att:

- Fastställa skattesatsen till 11,40 för 2023
- Fastställa Mål och Budget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027 i enlighet med bilagt förslag
- Fastställa Nämndernas budgetramar, enligt bilaga 1
- Fastställa Investeringsplan 2023–2027, enligt bilaga 2
- Fastställa ersättningsnivåer inom tandvård, enligt bilaga 3
- Fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård, enligt bilaga 4
- Fastställa ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård, enligt bilaga 5
- Fastställa Patientavgift och övriga egenavgifter, enligt bilaga 6
- Medge Hallandstrafiken en genomsnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken om högst tre (3) procent

Sammanfattning

Mål och budget anger de övergripande planeringsinriktningarna för perioden 2023-2027 genom att tydliggöra prioriterade utvecklingsområden. Den löpande ordinarie verksamheten är kärnan i Region Hallands uppdragsutövande och av yttersta vikt.

Mål och budget utgår ifrån den Regionala utvecklingsstrategin (RUS) och från Tillväxtstrategin, Hälso- och sjukvårdsstrategin samt Kulturstrategin.

Syftet är att ge en övergripande vägledning om vad Region Halland ska fokusera på för att klara uppdraget och till 2027 nå målsättningarna i strategierna. Region Hallands Mål och Budget 2023-2027 beslutas av Regionfullmäktige och är en utgångspunkt till nämndernas och styrelsens verksamhetsplaner.

Varje nämnd och styrelse har ett ansvar att bryta ner och konkretisera regionfullmäktiges beslutade Mål och budget i en verksamhetsplan som fastställs av nämnden/styrelsen

Ärendet

Vem kunde tro att vi denna mandatperiod skulle få uppleva en pandemi och ett krig i vår närhet?

Framför allt pandemin har satt regionen på prov. En prövning som Region Halland klarat bättre än de flesta andra regioner, men som har inneburit en stor press på vår personal, där vi ser behov av satsningar på återhämtning och hållbarhet framåt. Region Halland behöver skapa förutsättningar för medarbetare att utvecklas och ta nya roller på jobbet. Vi behöver också få fler i arbete genom satsningar som främjar jobb och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning och dem som står långt från arbetsmarknaden.

Att i ett osäkert omvärldsläge inte göra nya stora satsningar har varit ett medvetet val. Ett sätt att ta ansvar för en hållbar ekonomi i en osäker tid. I 2023 års budget ökar ramarna med mer än 900 miljoner kronor. Detta skapar stora förutsättningar för utveckling i regionens verksamheter. Det viktigaste är inte satsningarna som nämns här, utan det som sker varje dag i Region Halland där vi säkrar god vård och service till hallänningen i verksamheter som utvecklas med ett tillitsbaserat ledarskap, med stöd av en realistisk budget.

Trots pandemin har Region Halland kunnat upprätthålla hög tillgänglighet i vården och måttat med utveckling parallellt med att bekämpa pandemin. Satsningar på psykiatrin har varit ett av de områden som stått i fokus – särskilt barns och ungas psykiska hälsa. I denna budget fortsätter vi satsningen på psykiatrin för att möta de ökade behoven.

Att vården ska ske så nära som möjligt är en målsättning. Det är inte alltid sjukhuset som ger den bästa vården. Läkarmedverkan i hemsjukvården följs nu upp med förslag på att särskild ersättning ska ges för hembesök. Regionen kommer också från 2023 att avlasta vårdcentralerna i länet med en stor andel av kostnaden för nätvård, för att ge ökat utrymme till utveckling i verksamheterna. Vi ökar också antalet ST-läkare och avsätter medel för att stärka den palliativa vården, för att säkra en god omvårdnad i alla skeden av livet.

Kvinnors hälsa är ett område som under lång tid har varit försummat och som det finns stort behov av att fokusera på. Vi i alliansen vill skapa en specialiserad enhet för smärtbehandling som bland annat ska ha möjlighet att hjälpa de kvinnor som drabbas av långvarig smärta i samband med förlossning, eller som lider av långvarig smärta orsakad av exempelvis endometrios. I vår budget ingår också en satsning på vaccination mot livmodercancer, för dem som ännu inte är vaccinerade.

Halland ska växa hållbart. Detta har slagits fast i den regionala utvecklingsstrategi som antogs 2021 och som stakar ut vägen framåt, i samverkan med kommuner och omgivande samhälle. För att lyckas med detta behöver vi stärka grön omställning på alla nivåer genom samhällsplanering och en hållbar energiutveckling i hela regionen. Vi behöver arbeta med grön omställning i transporter. Vi behöver arbeta för en stärkt kollektivtrafik, där vi sett stora utmaningar och skjutit till medel under pandemin. Vi arbetar också för ett minskat klimatavtryck i de egna verksamheterna där regionen har en viktig resa att göra. Detta arbete kommer att intensifieras kommande år.

Pandemin har flyttat fram positionerna för den digitala utvecklingen. Den har också satt fingret på Region Hallands roll som demokratiaktör. Även där behöver vi satsa framåt för att stärka digitalisering i robusta system. Vi behöver värna och stärka dialogen med invånare och omgivande samhälle. För att Region Halland ska vara en given samtalspart och samverkansaktör, även när samtalsämnet skiftar.

Vi kommer att fortsätta arbetet med att se till att Halland ska vara och förbli den Bästa Livsplatsen.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Skattesats

Inför 2020 gjordes en höjning med 58 öre från 10,82 till 11,40. Till budget 2023 med planperiod 2024–2027 föreslås en fortsatt utdebitering på 11,40.

Tandvårdstaxa

Region Halland fastställer årligen tandvårdstaxa som reglerar patienternas avgift till kliniken. Det råder fri prissättning inom vuxentandvården.

Tandvårdstaxan beslutas av Regionfullmäktige i november 2022.

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Per Karlsson
Ekonomidirektör

Bilaga:

Mål och Budget 2023-2027 Nämndernas budgettramar

Bilaga 1 Nämndernas budgettramar

Bilaga 2 Investeringsplan 2023-2027

Bilaga 3 Ersättningsnivåer inom tandvård

Bilaga 4 Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård

Bilaga 5 Ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård

Bilaga 6 Patientavgift och övriga egenavgifter

Bilaga 7 Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland

Styrelsens/nämndens beslut delges

Samtliga nämnder och styrelser

Mål och Budget 2023

med ekonomisk ram 2024–2027

Regionfullmäktige 23 november

Innehåll

Mål och Budget 2023	0
En stark och ansvarsfull budget i osäkra tider	1
Inledning	3
En ansvarsfull ekonomi	3
Fortsatt stora satsningar på psykiatrin	3
Stor satsning på den nära vården	4
En stärkt kvinnohälsovård	5
En attraktiv arbetsgivare	5
Hållbar utveckling	6
Ett omtag kring social hållbarhet	7
Syfte med Mål och budget	8
Förutsättningar för verksamhetens genomförande	8
Ekonomi	8
Resultatbudget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027	9
Medarbetare	10
Långsiktig kompetensförsörjning och rätt kompetens på rätt plats	10
Kompetensutveckling, vidareutbildning och utvecklande ledarskap	10
Ett sunt och hållbart arbetsliv	11
Social och ekologisk hållbarhet	11
Jämställdhet	11
Klimat- och miljöarbete	11
Forskning och utveckling	12
Säkerhet och krisberedskap	12
Flexibilitet för oförutsedda händelser	13
Tillgång på varor och tjänster	13
Fokusområden	13
Accelerera digital transformation	13
Attraktiva och hållbara livsmiljöer	15
Regional fysisk planering	15
Grön omställning i transporter	16
Hållbar energiutveckling i Halland	16
Förnyelseförmåga och konkurrenskraft	17
Utbildning, kompetens och jämlik hälsa	18
En robust kultursektor	20
Nära och sammanhållen vård	21

Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård	23
Region Hallands definition av god ekonomisk hushållning	25
Finansiella mål	27
Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser	28
Riktade statsbidrag	28
Nämndernas budgetramar	29
Fördelning av budget till nämnder	29
Investeringsplan 2023–2027	30
Egenavgifter	30
Uppföljning och rapportering	31

Bilagor

1. Nämndernas budgetramar
2. Investeringsplan 2023-2027
3. Ersättningsnivåer inom tandvård
4. Ersättningsnivåer inom Vårdval Halland Närsjukvård
5. Ersättningsnivåer inom Vårdval Specialistsjukvård
6. Patientavgift och övriga egenavgifter
7. Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland

En stark och ansvarsfull budget i osäkra tider

Vem kunde tro att vi denna mandatperiod skulle få uppleva en pandemi och ett krig i vår närhet?

Framför allt pandemin har satt regionen på prov. En prövning som Region Halland klarat bättre än de flesta andra regioner, men som har inneburit en stor press på vår personal, där vi ser behov av satsningar på återhämtning och hållbarhet framåt. Region Halland behöver skapa förutsättningar för medarbetare att utvecklas och ta nya roller på jobbet. Vi behöver också få fler i arbete genom satsningar som främjar jobb och sysselsättning för personer med funktionsnedsättning och dem som står långt från arbetsmarknaden.

Att i ett osäkert omvärldsläge inte göra nya stora satsningar har var ett medvetet val. Ett sätt att ta ansvar för en hållbar ekonomi i en osäker tid. I 2023 års budget ökar ramarna med mer än 900 miljoner kronor. Detta skapar stora förutsättningar för utveckling i regionens verksamheter. Det viktigaste är inte satsningarna som nämns här, utan det som sker varje dag i Region Halland där vi säkrar god vård och service till hallänningen i verksamheter som utvecklas med ett tillitsbaserat ledarskap, med stöd av en realistisk budget.

Trots pandemin har Region Halland kunnat upprätthålla hög tillgänglighet i vården och måttat med utveckling parallellt med att bekämpa pandemin. Satsningar på psykiatri har varit ett av de områden som stått i fokus – särskilt barns och ungas psykiska hälsa. I denna budget fortsätter vi satsningen på psykiatri för att möta de ökade behoven.

Att vården ska ske så nära som möjligt är en målsättning. Det är inte alltid sjukhuset som ger den bästa vården. Läkarmedverkan i hemsjukvården följs nu upp med förslag på att särskild ersättning ska ges för hembesök. Regionen kommer också från 2023 att avlasta vårdcentralerna i länet med en stor andel av kostnaden för nätvård, för att ge ökat utrymme till utveckling i verksamheterna. Vi ökar också antalet ST-läkare och avsätter medel för att stärka den palliativa vården, för att säkra en god omvårdnad i alla skeden av livet.

Kvinnors hälsa är ett område som under lång tid har varit försummat och som det finns stort behov av att fokusera på. Vi i alliansen vill skapa en specialiserad enhet för smärtbehandling som bland annat ska ha möjlighet att hjälpa de kvinnor som drabbas av långvarig smärta i samband med förlossning, eller som lider av långvarig smärta orsakad av exempelvis endometriosis. I vår budget ingår också en satsning på vaccination mot livmodercancer, för dem som ännu inte är vaccinerade.

Halland ska växa hållbart. Detta har slagits fast i den regionala utvecklingsstrategi som antogs 2021 och som stakar ut vägen framåt, i samverkan med kommuner och omgivande samhälle. För att lyckas med detta behöver vi stärka grön omställning på alla nivåer genom samhällsplanering och en hållbar energiutveckling i hela regionen. Vi behöver arbeta med grön omställning i transporter. Vi behöver arbeta för en stärkt kollektivtrafik, där vi sett stora utmaningar och skjutit till medel under

pandemin. Vi arbetar också för ett minskat klimatavtryck i de egna verksamheterna där regionen har en viktig resa att göra. Detta arbete kommer att intensifieras kommande år.

Pandemin har flyttat fram positionerna för den digitala utvecklingen. Den har också satt fingret på Region Hallands roll som demokratiaktör. Även där behöver vi satsa framåt för att stärka digitalisering i robusta system. Vi behöver värna och stärka dialogen med invånare och omgivande samhälle. För att Region Halland ska vara en given samtalspart och samverkansaktör, även när samtalsämnet skiftar.

Vi kommer att fortsätta arbetet med att se till att Halland ska vara och förbli den Bästa Livsplatsen.

Inledning

En ansvarsfull ekonomi

Halland har en fortsatt stark ekonomi. I en osäker tid där vi vet att utmaningar väntar är en hållbar ekonomi i balans en politisk ansvarsfråga – för att ge regionen handlingsutrymme och förmåga att hantera framtidens utmaningar, såväl plötsliga som förväntade.

Skattechöjningen 2020 var just en sådan åtgärd. Ett beslut att agera ansvarsfullt här och nu för att säkra framtida behov, där lokalförsörjningen och behovet av nyinvesteringar i vårdens lokaler är en av våra största framtidsfrågor.

Den ekonomiska styrningen är en viktig framgångsfaktor för Region Halland. Vi i alliansen tror på en tillitsbaserad ledning och styrning, där utvecklingen och framåtrörelsen ligger i de stora penseldragen, med de riktade satsningarna som komplement.

Vårt mål är att uppnå goda resultat vilket innebär en tillgänglig vård av hög kvalitet för hallänningen. Detta gör vi genom att arbeta för att nå nationella mål på Hallands villkor. Genom central styrning av riktade statsbidrag har vi kunnat utveckla vården där det som bäst behövs utifrån halländska förutsättningar och samtidigt arbeta effektivt mot nationella överenskommelser.

En annan viktig del är ansvarsfulla och realistiska budgetar. Sedan 2020 får verksamheterna varje år en uppräknad tilldelning som ska ta höjd för prisökningar, befolkningsökning, ökad vårdtyngd, medicinteknisk utveckling och verksamhetsutveckling. I denna uträkning finns också ett effektiviseringskrav, eftersom vi alltid måste skruva på våra arbetssätt för att sträva efter en effektiv hantering av offentliga medel.

Effektiviseringskravet blir också ett verktyg i den tillitsbaserade styrningen av verksamheterna. Ett exempel är förra året när vi i ett historiskt ansträngt läge kunde skapa förbättrade ekonomiska förutsättningar för verksamheterna, på dess egna villkor, genom ett sänkt effektiviseringskrav, motsvarande 38 miljoner kronor.

Med detta sagt finns det vita fläckar, områden där vi ser att tidigare satsningar inte räcker till. Områden där verksamheterna flaggar för ett stort behov för att vi ska kunna leva upp till Bästa livsplatsen, som är det vi vill skapa för Hallands invånare. Där behövs satsningarna med en tydlig adresslapp för att skapa framåtrörelse och höjd kvalitet. Vissa områden ser vi behöver just den prioriteringen i årets budget och de finns beskrivna här nedanför.

Fortsatt stora satsningar på psykiatri

De senaste åren har en rad förstärkningar gjorts inom psykiatri och dessa insatser har gjort skillnad. I 2021 års budget avsattes 25 miljoner kronor för att möta den psykiska ohälsan, förbättra substitutionsvården samt införa ”En väg in” för barn- och unga. 2022 genomförs ett arbete med brukarmedverkan ”peer support” i psykiatri och samordning för suicidprevention.

Hösten 2021 beslutade vi att tillföra ytterligare 10 miljoner kronor för innevarande och kommande år för att möta behoven inom barn- och ungdomspsykiatri. Vi har genom dessa insatser kunnat korta köer och hjälpa fler. Men vi ser samtidigt att detta inte räcker och tillför ytterligare medel under kommande år.

Under 2021 hade psykiatri närmare 140 000 besök i öppenvården, vilket är det största antalet någonsin och verksamheterna är hårt belastade, detta måste mötas med ytterligare resurser. Därför avsätter vi 26 miljoner kronor ytterligare för att förstärka psykiatri i Mål och Budget 2023. Dels för utveckling av substitutionsvård, men även 20 miljoner kronor i förstärkning till barn- och ungdomspsykiatri som hade den största produktionsökningen 2021, när specialistpsykiatri tog över ansvaret från primärvården för första linjens vård för barn och unga med psykisk ohälsa. Totalt är ramökningen för psykiatri 57 miljoner kronor 2023.

Stor satsning på den nära vården

Om tio år har vi 10 000 fler hallänningar som är 80 plus. Genom en hållbar utveckling av hela vårdkedjan kan vi mäta med att ge god och nära vård i en verklighet där färre ska vårda fler.

Vi vill skapa en sömlös och tillgänglig vård med patienten i fokus, för äldre som yngre inom såväl öppen- som slutenvård. För att ekvationen ska gå ihop behöver vi prioritera och ta ansvar här och nu för det vi måste leverera framåt. Därför avsätter vi 41 miljoner kronor i förstärkning i närsjukvården i budgeten 2023-2027, eftersom det är där vi ser att navet finns för en god och nära vård.

En stor utmaning för närsjukvården i dag är kostnaden för nätbaserad vård. När patienten väljer en nationell app framför sin egen vårdcentral landar kostnaden på den sistnämnde.

Genom att avlasta närsjukvården (såväl privata som regionens vårdcentraler) med 75 procent av den totala kostnaden 2023, beräknat till 18 miljoner kronor, ges närsjukvården utrymme att arbeta vidare med viktiga utvecklingsfrågor, som de digitala tjänsterna, där kliv redan har tagits.

Den 7 mars 2022 startade den första vårdcentralen i Region Halland arbetet med Platform24, en tjänst för chatt- och videobesök som innebär en helt ny väg att söka vård digitalt i Region Halland. Privata vårdcentraler kan också ansluta sig till tjänsten.

Den nära vården handlar också om en trygg och patientresa mellan olika vårdnivåer. Med en åldrande befolkning följer en ökad vårdtyngd, där de äldre i dag är betydligt sjukare när de flyttar in på särskilt boende. Inte sällan behöver äldre läggas in på sjukhus där de många gånger är utskrivningsklara, men inte färdigbehandlade när de kommer tillbaka hem eller till särskilt boende. Detta har ökat behovet av hembesök.

Läkarbesök i hemmet är en viktig brygga mellan slutenvård och omsorg som skapar trygghet och även kan verka förebyggande och minska antalet sjukhusinläggningar, i de fall de inte behövs. Därför görs en ytterligare satsning 2023 för hembesök av läkare till en beräknad kostnad av fem miljoner kronor.

Vi behöver skapa en tillgänglig och sömlös vårdkedja för alla åldrar, för dem som är mitt i livet och livspusslet, men också för personer i livets slutskede. Den palliativa vården sker både i närsjukvård och på Hallands sjukhus och är en trygghet för patienter och anhöriga. Denna måste säkras och stärkas i länet. Utöver den beslutade satsningen på fem miljoner kronor under 2022 satsar vi i alliansen sex miljoner kronor de kommande tre åren på den palliativa vården i Halland.

En stärkt kvinnohälsovård

Kvinnors hälsa är ett område som under lång tid varit försummat och som det finns stort behov av att fokusera på. Det handlar om såväl utmaningar kopplade till långvarig ojämlikhet i samhället som till direkt ohälsa och sjukdom kopplat till barnafödande och reproduktion. En majoritet av alla kvinnor som genomgår vaginal förlossning drabbas av någon form av komplikation i form av bristning eller förlossningsskada. Trots en generellt god sjukvård är det fortfarande alltför många av dessa skador som leder till livslång smärta och funktionspåverkan och vi måste förbättra stöd och behandling av de kvinnor som drabbas. I alliansen vill vi satsa på att skapa en specialiserad enhet för smärtbehandling som bland annat ska ha möjlighet att hjälpa de kvinnor som drabbas av långvarig smärta i samband med förlossning eller som lider av långvarig smärta orsakad av exempelvis endometriosis.

Vi vet också att alltför många kvinnor drabbas av livmoderhalscancer, en dödlig cancerform som orsakas av ett virus som det finns möjlighet att vaccinera mot. Vi vill för att undvika dessa onödiga dödsfall genomföra en satsning på systematisk vaccination av kvinnor som ännu inte är vaccinerade och en noggrann nationell uppföljning av effekterna av denna vaccination.

En attraktiv arbetsgivare

Kompetensförsörjning en stor utmaning för alla regioner. Behovet av välfärdstjänster ökar och andelen personer i yrkesverksam ålder minskar. Vi står inför en verklighet där färre behöver vårda fler. För att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning behöver Region Halland arbeta brett. Detta ställer höga krav på oss som arbetsgivare. Det vi konkurrerar med finns inte i det korta utan i det långa perspektivet, som en trygg och uppmärksam arbetsgivare som ger medarbetare möjlighet att utvecklas och utbilda sig i ett flexibelt, hållbart och förlängt yrkesliv. För detta krävs ett väl fungerande ledarskap, som ser och fångar upp behov och kan ta vara på engagemang. Region Halland är en bra arbetsgivare. Den senaste medarbetarundersökningen visar på ett fortsatt högt medarbetarengagemang, men också på behovet av återhämtning och det behovet behöver vi fånga upp. Under den senaste mandatperioden har vi genomfört en lång rad satsningar för att behålla och utveckla medarbetare inom Region Halland. Halland är topprankat av AT-läkare och inför 2022 satsade vi på utökade platser. Vi har höjt friskvårdsbidraget för all personal, satsat på utbildningsinsatser och löpande anpassat villkor och ersättningar, bland annat för sjuksköterskor och undersköterskor, där vi också infört basmånader för att säkra en bra introduktion till arbetslivet. Under pandemin har vi vid två tillfällen delat ut extraersättning till all personal, 15 000 kronor totalt i satsningar värda närmare 200 miljoner kronor.

Frågor om medarbetarskap och återhämtning kommer att bli allt viktigare i spåren av pandemin. Många har de senaste åren bidragit med extraordinära insatser i den stora kedja av insatser som krävs för att säkra liv och hälsa under pandemin. Här finns ett behov av att arbeta vidare för att säkra att Region Halland även fortsatt är en attraktiv arbetsgivare. Den uppdelning som gjorts med ökat OB-tillägg för några har bidragit till en uppdelning mellan olika yrkesgrupper och påverkat arbetsmiljön negativt, detta ska rättas till under 2023 och satsar därför 19,5 mnkr.

Under de senaste åren har antalet vikarierande legitimerade underläkare i allmänmedicin inom Vårdval Halland ökat. I dagsläget väntar totalt ca 20 legitimerade underläkare på en ST-tjänst i allmänmedicin. Genom en utökad finansiering kommer tiden till färdig specialistläkare i allmänmedicin att kunna förkortas väsentligt för de väntande individer som uppfyller kvalifikationerna för en ST-tjänst och med denna satsning möjliggör vi att dessa läkare inte lämnar regionen. Vi avsätter 12, 4 mnkr per år under en femårsperiod.

I Mål och budget avsätter vi ytterligare 33 miljoner kronor på särskilda insatser kring medarbetarskap, i detta ryms bland annat åtta miljoner kronor i minskat arbetstidsmätt för undersköterskor, ytterligare en höjning av friskvårdsbidraget som därmed höjts med 60 % under mandatperioden.

Hållbar utveckling

Halland ska växa hållbart. Detta har vi enats om på bred politisk front. Det har slagits fast i den regionala utvecklingsstrategi som antogs 2021 och som stakar ut vägen för framåt, i samverkan med kommuner och omgivande samhälle.

För att lyckas med detta behöver vi stärka grön omställning på alla nivåer genom samhällsplanering och en hållbar energiutveckling i hela regionen. Vi behöver arbeta med grön omställning i transporter och stärka kollektivtrafiken. Pandemin har haft en omfattande påverkan Hallandstrafiken, där vi har skjutit till medel för att upprätthålla utbudet. Sedan restriktionerna hävdes i februari 2022 har resandet börjat återhämta sig. Men återhämtningen kommer att ta tid. Behov och resandemönster har förändrats, något som gör att det krävs nya lösningar för att locka tillbaka både befintliga och potentiella resenärer och stärka kollektivtrafiken i hela länet.

Under mandatperioden har vi satsat brett på regional utveckling. Projekt MarkEn ska öka kunskap och samverkan om näringslivets förutsättningar att växa och etablera sig i Halland, utifrån mark och energitillgång. Vi har satsat på hållbar affärsutveckling, förstärkt regional upphandlings- och inköpsfunktion och beslutat om en destruktionsanläggning för lustgas. Vi samverkar med kommunerna för hållbara måltider i Hallands offentliga kök, och regionen har infört cirkulär upphandling för inköp av möbler. Dessa är satsningar på många miljoner som ska ses i ljuset av den potential de för med sig. Lustgas är 300 gånger skadligare för klimatet än koldioxid och länets offentliga kök handlar livsmedel för 255 miljoner kronor årligen. Insatser som lustgasdestruktion och hållbarhet i de offentliga köken – gör skillnad i Hallands hållbara omställning.

Vi behöver stärka vår roll som samhällsaktör i frågor om grön omställning, men också arbeta för ett minskat klimatavtryck i de egna verksamheterna där regionen har en viktig resa att göra. Denna resa har påbörjats och kommer att intensifieras kommande år med inriktning på hållbarhet i allt från upphandlingar till avfallshantering, där vi vill avsätta 12 miljoner kronor på det interna klimat- och miljöarbetet under en treårsperiod. Parallellt satsar vi på laddinfrastruktur för elbilar där vi avsätter tio miljoner kronor på en ökad tillgänglighet till laddstolpar i länet. Detta är ytterligare exempel på utvecklingsinsatser som vi menar ger betydligt mer tillbaka i grön omställning och hållbarhet än kostnaden i kronor.

Ett omtag kring social hållbarhet

Visionen om att Halland skall vara den bästa livsplatsen ska uppnås på ett sätt som är miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart. För att lyfta de sociala hållbarhetsfrågorna har därför beslutats om ett omtag, det pågår redan arbete på olika nivåer, genom att inrätta en beredning för social hållbarhet. Beredningen skall samordna och bereda det sociala hållbarhetsarbetet åt Regionstyrelsen. Genom ett långsiktigt arbete med utgångspunkt i befolkningens behov och med fokus på effekter som bidrar till utjämnande av livsvillkor. Ett arbete som utgår från ett främjande och förebyggande perspektiv.

Halland har en viktig och bred roll som demokratiaktör. Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle utan orättfärdiga skillnader. Den sociala hållbarheten är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället. Regionen har också en viktig samordnande roll för digital infrastruktur, där vi satsat 30 miljoner kronor i ett beslut 2022 för bredbandsutbyggnad i länet. Digitalisering och tillgänglighet är tätt länkade och en viktig nyckel för demokrati. De kliv Region Halland tagit inom digitalisering de senaste åren skapar förutsättningar för all den positiva utveckling vi vill och behöver åstadkomma inom olika områden, jämlikt och hållbart. I demokratiuppdraget ingår också att värna samtalet med invånare och omgivande samhälle. Under pandemin har invånaren på ett helt nytt sätt har vänt sig till regionen som en första källa för trovärdig information i en osäker tid. Denna dialog behöver stärkas och fördjupas framåt. Vi har därför avsatt tolv miljoner kronor för satsningar inom digitalisering och robust kommunikation.

Även om arbetslösheten har sjunkit tillbaka ser vi en pandemieffekt som slår hårt mot dem som redan innan pandemin stod långt från arbetsmarknaden och i dag riskerar att hamna ännu längre från den delaktighet i yrkeslivet som vi vill kunna erbjuda alla invånare. Därför avsätter vi sex miljoner kronor de kommande åren för bland annat satsningar på arbete för personer med funktionsnedsättning och för att nå dem som i dag står långt från arbetsmarknaden. För att stärka delaktighet och förebygga utanförskap satsar vi också på utvecklingen av Kultur och skola och resurser till aktiviteter för barn med särskilda behov.

Syfte med Mål och budget

Mål och budget anger de övergripande planeringsinriktningarna för perioden 2023–2027 genom att tydliggöra prioriterade utvecklingsområden. Vår löpande ordinarie verksamhet är som alltid kärnan i vårt uppdragsutövande och av yttersta vikt.

Mål och budget utgår ifrån de långsiktiga strategierna, Regional utvecklingsstrategi (RUS), samt genomförandestrategierna: Strategi för hållbar tillväxt, Hälso- och sjukvårdsstrategin, samt Kulturstrategin. Syftet är att ge en övergripande vägledning om vad Region Halland ska fokusera på för att klara uppdraget och till 2027 nå målsättningarna i strategierna.

Region Hallands Mål och Budget 2023–2027 beslutas av Regionfullmäktige och är en utgångspunkt till nämnders och styrelses verksamhetsplaner. Varje nämnd och styrelse har ett ansvar att bryta ner och konkretisera Regionfullmäktiges beslutade Mål och budget i en verksamhetsplan som fastställs av nämnden/styrelsen.

Förutsättningar för verksamhetens genomförande

Ekonomi

Region Hallands största intäktskälla är skatteintäkter och det samhällsekonomiska läget påverkar därför regionen i hög grad. Halland har en god skatteunderlagsutveckling sett över tid, vilket framför allt beror på Hallands goda utveckling av medelinkomst och förvärvsfrekvens samt att fler flyttar till än ifrån Halland.

Sverige går in i en lågkonjunktur

Konjunkturbarometern undersöker företagens och hushållens syn på ekonomin. Mätningarna visar att konjunkturläget är under det historiska genomsnittet (100). Värden mellan 90–100 signalerar en svagare ekonomi än normalt och värden under 90 en mycket svagare ekonomi än normalt. I september hade indikatorn sjunkit med 28,2 enheter jämfört med samma månad föregående år. Den branta nedgången beror dels på att hushållen vittnar om en mycket dyster syn på ekonomin, dels på att företagens optimism har dämpats. Konfidensindikatorn för hushållen är historiskt låg (49,7 i september). Också indikatorn för näringslivet ligger under det historiska genomsnittet (96,4 i september), men skillnaden mellan hushållen och näringslivet är fortsatt historiskt stor. I september 2022 sjönk näringslivets konfidensindikator med 5,5 enheter. En så stor nedgång på månadsbasis har endast skett fyra gånger – i anslutning till finanskrisen 2008 och pandemin 2020 – under perioden januari 2008–augusti 2022. En följd av det försämrade konjunkturläget är att Konjunkturinstitutet nu bedömer att Sverige går in i en lågkonjunktur¹ nästa år. I september sänkte man BNP-prognosen för 2023 från 0,5 procent till - 0,1 procent. Notera att lågkonjunktur i sammanhanget inte är synonymt med en ekonomisk kris i likhet med exempelvis 2009 då BNP sjönk med -4,3 procent.

Stigande inflation och höjda räntor

I augusti ökade inflationen från åtta till nio procent. Nuvarande nivå är den högsta sedan nittiotalskrisen då inflationen nådde en rekordnotering på 12,7 procent. Riksbanken har som mål att inflationen i Sverige ska vara två procent. För att dämpa inflationen har styrräntan höjts och ligger nu på den högsta nivån sedan 2012. Riksbanken har aviserat att styrräntan kommer att fortsätta höjas framåt. De varor och tjänster som bidrar mest till inflationstakten är el och drivmedel. På årsbasis har el- och drivmedelspriser stigit kraftigt. En följeffekt av dessa ökningar är att priserna för livsmedel stiger. Inflationen leder också till kostnadsfördyringar inom bland annat samhällsplanering och utbyggnad av infrastruktur.

Behovet av välfärdstjänster utifrån den demografiska utvecklingen är en fortsatt utmaning som Region Halland delar med hela den offentliga sektorn i Sverige. Antalet invånare som är i behov av välfärdstjänster ökar i snabbare takt än antalet invånare i arbetsför ålder. Flertalet åtgärder har diskuterats på nationell nivå, bland annat höjda skatter och avgifter, höjd pensionsålder, effektiviseringar och digitaliseringsåtgärder. För att klara av den demografiska utvecklingen räcker det inte med en enskild åtgärd, utan flertalet bidrag från en rad olika åtgärder krävs.

Fram till 2030 förväntas antalet invånare i Halland som är 80 år eller äldre att öka drastiskt. Samtidigt väntas en låg ökning av personer i arbetsför ålder. Detta innebär att färre kommer att behöva försörja fler och kan uttryckas genom den demografiska försörjningskvoten. Idag är den demografiska försörjningskvoten 85,1, vilket innebär att 100 personer i arbetsför ålder ska försörja sig själva inklusive 85,1 personer. Fram till 2030 visar prognosen att kvoten ökar till 88,4. Den vårdintensiva gruppen 80+ år, står för nästan hela ökningen. En hållbar ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning är en avgörande grundförutsättning för att klara denna utmaning och att fortsätta kunna utveckla Halland och driva en verksamhet av högsta kvalitet.

Resultatbudget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027

Region Halland budgeterar ett negativt resultat 2023 och 2024, därefter från 2025 och framåt budgeteras återigen positiva resultat. De negativa resultaten förklaras av tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat.

Region Halland har en mycket god, både kortsiktig och långsiktig, finansiell handlingsberedskap samt därmed också en definitionsmässigt stark finansiell ställning. Denna ekonomiska situation har uppnåtts genom medveten hushållning av resurser över tid, både för att klara framtida åtaganden och för att kunna hantera tillfälliga konjunktursvängningar. Läs mer om synnerliga skäl till underfinansierad budget på sid 29.

Resultatbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	1 833	1 854	1 876	1 894	1 913
Verksamhetens kostnader	-13 988	-14 535	-14 657	-15 070	-15 594
Avskrivningar	-425	-448	-474	-498	-501
Verksamhetens nettokostnader	-12 581	-13 130	-13 257	-13 675	-14 182
Skatteintäkter	9 997	10 489	10 964	11 443	11 942
Generella statsbidrag och utjämning	1 438	1 511	1 545	1 568	1 591
Statsbidrag läkemedel	1 183	1 227	1 284	1 345	1 408
Verksamhetens resultat	37	96	536	680	759
Finansiella intäkter	75	75	75	75	75
Finansiella kostnader	-415	-369	-207	-180	-187
Resultatbudget efter finansiella poster	-303	-197	404	575	647

Medarbetare

Medarbetarna är Region Hallands viktigaste resurs i erbjudandet om en välfungerade hälso- och sjukvård och god samhällsservice. Samtidigt ökar behovet av välfärdstjänster i en betydligt högre utsträckning än tillgången på kompetens. När bristen på arbetskraft ökar behöver rekryteringsbehoven minska, bland annat genom att behålla, utveckla och använda medarbetares kompetens på rätt sätt. För att attrahera och behålla rätt kompetens behöver Region Halland fortsatt erbjuda konkurrenskraftiga arbetsvillkor, en god arbetsmiljö och kontinuerlig kompetensutveckling. Regionen har redan i dag ett bra utgångsläge med högt medarbetarengagemang och goda resultat i olika nationella jämförelser och mätningar.

Långsiktig kompetensförsörjning och rätt kompetens på rätt plats

Kompetensförsörjning är en stor utmaning för hela vårdkedjan. Vi står inför en utveckling där antalet högskoleutbildade riskerar att inte räcka till för att fylla kompetensbehovet framåt. För att säkerställa en långsiktig kompetensförsörjning behöver Region Halland arbeta brett. Det handlar dels om att behålla och använda medarbetares kompetens på rätt sätt. Men det handlar också om att fler ska kunna arbeta längre under ett förlängt och förändrat arbetsliv. Region Halland behöver fortsatt vara en arbetsgivare som får nya medarbetare att både söka sig till och utvecklas inom organisationen. En viktig del i att säkerställa långsiktig kompetensförsörjning är att stärka Region Hallands utbildningsuppdrag. När allt färre behöver försörja allt fler behöver alla som kan, bidra utifrån sina förutsättningar. Arbetsgivare behöver samtidigt arbeta aktivt för att nå de grupper som står längst ifrån arbetsmarknaden.

Kompetensutveckling, vidareutbildning och utvecklande ledarskap

Hälso- och sjukvården blir alltmer kunskapsintensiv. Digitalisering, automatiseringar och AI (artificiell intelligens) är en nödvändig utveckling för att minska rekryteringsbehoven framåt. Det innebär samtidigt en utmaning för regioner att säkra strukturer för omställning och utveckling av kompetens när arbetsliv och

kunskapskrav ändras. Ett utvecklande ledarskap som förmår leda i förändring, involvera medarbetare och skapa hållbara arbetsplatser blir därmed en förutsättning. Förväntningarna på chefer ökar och deras uppdrag blir alltmer komplext.

Ett sunt och hållbart arbetsliv

Under de senaste åren har behoven av arbetsmiljörelaterade insatser ökat. För många medarbetare inom hälso- och sjukvården har pandemin inneburit en påfrestande arbetssituation som påskyndat denna utveckling ytterligare. Region Halland behöver fokusera på att arbeta hälsofrämjande och förebyggande för en god arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver utvecklas och utbudet av rehabiliteringsåtgärder behöver stärkas. Att som arbetsgivare kunna erbjuda ett sunt och hållbart arbetsliv blir än viktigare i framtiden när arbetslivet förlängs. Med ett ökat antal äldre medarbetare behöver alternativa arbetsätt få mer utrymme, som möjligheten att byta arbetsuppgifter och arbetsplats.

Social och ekologisk hållbarhet

Hållbarhet är en fråga som sträcker sig över hela Region Halland. Det krävs en bred samverkan mellan verksamheter för att säkra att vi arbetar med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet i allt vi gör.

Social hållbarhet skapar förutsättningar för invånare i länet att leva goda och meningsfulla liv. Det handlar bland annat om att skapa jämlik hälsa och jämlika livsvillkor. Människor oavsett kön, ålder, bostadsort, funktionalitet, utbildning, social ställning, etnisk eller religiös tillhörighet eller sexuell läggning – och oavsett kombinationer av dessa – har rätt till ett gott liv.

Ekologisk hållbarhet är avgörande för att uppnå visionen ”Halland – Bästa livsplatsen”. Klimat- och miljöfrågorna sträcker sig över alla administrativa gränser och berör hela Region Halland.

Jämställdhet

Under 2022 kommer Region Halland att identifiera och påbörja verksamhetsförbättringar med fokus på jämställdhet, ett arbete som kommer att intensifieras kommande år. I ett första skede handlar det om att nyttja de kunskapsöversikter som finns gällande jämställdhet och jämlikhet både nationellt och regionalt. Utifrån analyserna behöver sedan medvetna beslut tas och val göras. Förflyttningen mot ökad jämställdhet och jämlikhet skapar förutsättningar för social hållbarhet och goda livsvillkor för alla som vistas och bor i Halland.

Klimat- och miljöarbete

Grön omställning handlar om vad vi gör här och nu för att nå framtidens mål. Region Halland behöver öka takten i arbetet för en ansvarsfull resursanvändning och för att minska Region Hallands klimat- och miljöpåverkan.

Som en av länets största arbetsgivare är Region Halland en viktig aktör i klimat- och miljöarbetet. Genom att minska negativ miljöpåverkan från regionens verksamheter kan vi bidra till en renare miljö för alla invånare i länet. Klimat- och miljöarbetet har bäring på alla regionens mål och fokusområden. En ren och frisk miljö ger bättre hälsa och livskvalitet, ökad attraktivitet och stärkt konkurrenskraft.

Under 2022 tas ett styrdokument fram för det interna klimat- och miljöarbetet. Arbetet kommer att identifiera områden där insatser behövs för att driva grön omställning inom Region Halland.

Forskning och utveckling

Samhällets utmaningar kräver ständig utveckling. Halland är beroende av en hög kvalitet på tjänster som levereras för att möta samhällets framtida välfärdsutmaningar. Många delar i välfärden kan bli effektivare genom att ständigt omvärdera nuvarande arbetssätt och metoder. Genom att skapa möjligheter för FoU inom områden som bidrar till att stärka regionens övergripande utveckling och position kan Region Halland stimulera samverkan mellan forskningsorganisationer, näringsliv och offentliga aktörer kring gemensamma strategier och insatser för att stärka forskning, innovation och tillväxt.

Forskning och utvecklingsarbete bidrar till att höja kvaliteten och effektiviteten i vården samt till att skapa förutsättningar för en god hälso- och sjukvård. Forskning behöver i högre grad vara en naturlig komponent inom alla delar av hälso- och sjukvården och samspelet mellan forskning och vård behöver fungera. Utgångspunkten är att forskningen ska bedrivas där den behövs. Det är först när den kliniska forskningen fullt ut är integrerad i vården som de verkliga vinsterna uppnås. Det behöver därför skapas goda möjligheter för forskning. Etablering av starka forskningsmiljöer behöver stödjas. Detta inkluderar att arbeta aktivt för att främja regionens samverkan med såväl akademi och offentliga aktörer som näringsliv i nationella och internationella sammanhang. Region Halland bör använda forsknings- och utvecklingskompetens för att analysera hallänningens hälsosituation. I detta ingår bland annat att använda epidemiologiska underlag för att på ett rationellt och träffsäkert sätt rikta preventiva hälso- och sjukvårdsinsatser för den halländska befolkningen.

Säkerhet och krisberedskap

Ökad krisberedskap och robusthet för Region Halland handlar om att skapa säkra kritiska försörjningssystem inom exempelvis livsmedel, skyddsutrustning, läkemedel men också för el, IT, vatten med mera.

Samhället står inför en bred och allvarlig hotbild där utvecklingen i en osäker omvärld, klimatförändringar, hälsohot, cyberangrepp och informationspåverkan är några av de påfrestningar vi behöver rusta oss för att klara av framåt. Regionens krisberedskap och civila försvar behöver stärkas för att möta dessa hot och risker. Utmaningarna är många och det krävs kunskap, samarbete och resurser för att öka vår förmåga.

Flexibilitet för oförutsedda händelser

Vi har i närtid sett samhällskriser och allvarliga händelser som bidragit till en ökad oro i samhället i stort. Utvecklingen visar att vi behöver en ökad förmåga att kunna hantera olika hot och allvarliga händelser som sker parallellt. Vi behöver skapa flexibilitet för att kunna hantera såväl kända hot och risker, som det vi ännu inte kan förutse.

De senaste åren har fört med sig en snabb digital utvecklingstakt i regionens verksamheter. Samtidigt sker allt fler cyberattacker mot offentliga aktörer, där Region Halland inte är undantaget. Vi kan utgå från att det är en hotbild som riskerar att öka framåt. Den digitala utvecklingen behöver ha fokus på en trygg och säker informationshantering som kan avvärja de hot och attacker som vi riskerar att utsättas för. Det systematiska informationssäkerhetsarbetet behöver därför stärkas fortsatt för att möta det växande cyberhotet och de nya sårbarheter som skapas som en följd av digitalisering och teknikutveckling.

Tillgång på varor och tjänster

En viktig del i regionens krisberedskap är att säkra tillgången på varor och tjänster, vilket har blivit än mer tydligt under de senaste åren med samhällskriser. Region Halland behöver arbeta för att säkra leveranser och trygga materialförsörjning till samhällsviktiga verksamheter. För att uppnå detta behöver kontinuitetsarbetet stärkas.

Vi ser en fortsatt trend med ett ökat antal incidenter inom personsäkerhet, så som hot och våld mot såväl medarbetare som förtroendevalda. Därav finns ett behov av att stärka den fysiska säkerheten i våra byggnader som skydd mot inbrott, intrång, stölder med mera.

Fokusområden

Region Hallands fokusområden 2023–2027 är områden som bedöms ha betydande påverkan för att på kort och medellång sikt bidra till att uppnå övergripande, långsiktiga strategier.

- Accelerera digital transformation
- Attraktiva och hållbara livsmiljöer
- Förnyelseförmåga och konkurrenskraft
- Utbildning, kompetens och jämlik hälsa
- En robust kultursektor
- Nära och sammanhållen vård
- Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård

Accelerera digital transformation

Det finns inga tecken på att den globala megatrenden digitalisering minskar i betydelse. Den digitala utvecklingen fortsätter att påverka hela vårt samhälle och skapa möjligheter för en enklare, öppnare och effektivare samhällsservice. Men

Sverige tappar sedan några år tillbaka mark gentemot övriga Europa som digitalt välfärdsland. Det beror på ett flertal faktorer, som brister i nationell samordning och lagstiftningsproblematik, men även en över tid stor saknad av investeringar, tydlig struktur och systematik i digitaliseringsarbetet. Offentlig sektor överlag behöver skala upp den digitala utvecklingen för att inte halka efter ännu mer och dra nytta av den potential digitaliseringen har.

Samverkan för digital utveckling

Region Halland behöver inte bara vara ytterst framgångsrikt med digital utveckling för de egna verksamheternas räkning, utan också i det regionala ledarskapet för att få små som stora och lokala som internationella samhällsaktörer att samskapa fördelar för hallänningen. Ett regionalt ledarskap kan inte ta ett helhetsansvar för vare sig Sveriges eller Hallands digitalisering, men det kan göra reell skillnad med ett starkare fokus på att skapa förutsättningar för att samtliga lager i de digitala näringskedjorna i vårt välfärdsamhälle frodas. Från en stabil och säker digital infrastruktur ända ut i skogar och hav, till de smarta ekosystem av digitalt kompetenta aktörer och tjänster som gör människors, näringslivets och hela den offentliga sektorn vardagar både smartare och enklare. På så sätt kan vi främja ”Den bästa livsplatsen” med hjälp av digitaliseringens möjligheter.

Ökad innovation och idéutbyte möjliggörs genom tillgång till en bredd av olika aktörer, kompetenser och nya perspektiv. Genom olika typer av interaktion mellan människor, forskningssamarbeten och partnerskap, samt utnyttjande av gemensamma teknikplattformar kan nya produkter och tjänster utvecklas och testas snabbare. Ett ekosystem av aktörer som når en tillräcklig kritisk massa, antingen geografiskt eller virtuellt, attraherar talang och kapital som gör det möjligt att fortsätta utveckla och nyttja digital teknik för samhällets bästa. Nyckelbegreppet – digital transformation – är känt sedan tidigare och innehåller samtliga delar i den omställning och utveckling som skapar det värde vi förväntar oss för såväl den enskilde individen som för det omgivande samhället. Genom en samlad och uthållig ansats för Region Halland kan vi skapa de helt nödvändiga förutsättningar som behövs för att inte bara den halländska hälso- och sjukvården utvecklas digitalt och informationsdrivet, utan även kulturen, den gröna omställningen och de smarta samhällena.

Fortsatt behov av satsning på digitala verktyg

Inom Region Halland har stora digitala kliv framåt tagits under 2020 och 2021 och fortsätter under 2022, till delar som positiva bieffekter av pandemin som tvingat fram nya sätt att lösa utmaningar och bidragit till en efterlängtd kompetensbredd i hantering av digitala verktyg. Samtidigt ökar också efterfrågan hos hallänningen och viljan till utveckling med hjälp av digital teknik i våra verksamheter. Det finns mycket mer potential upplagt framför oss än vad vi har kollektiv kapacitet att klara av.

Potentialen är kanske inte större än någonsin, men tydligare och mer tillgänglig för var och en i takt med att vi får upp ögonen för vad patient- och invånarinvolvering, AI, automatisering och smarta tjänster kan erbjuda. Tillsammans med de stora utmaningarna att kompetensförsörja våra verksamheter på både kort och lång sikt kommer också insikten att digitaliseringen blir en allt större del av lösningen.

Det är dags att ta ett helhetsgrepp som spänner såväl inom som utanför den egna organisationen, samt också säkerställer att de satsningar som görs inom våra andra fokusområden har de förutsättningar de behöver och följer en gemensam röd tråd. Och utan att kompromissa med att personlig integritet och informationssäkerhet upprätthålls, något som i sig kräver alltmer tid, kraft och kompetens för att säkerställa.

Mål 2023, Accelerera digital transformation

Smartare och enklare vardag för medarbetare och beslutsfattare

Informationsdrivna verksamheter

Stärkt innovationskraft och digital samverkan med externa aktörer

Attraktiva och hållbara livsmiljöer

Närhet till arbetsmarknader, natur- och boendemiljöer är ett kännetecken för Halland och bidrar till regionens attraktivitet och utveckling. Det halländska läget skapar förutsättningar för företag att etablera sig, attrahera kompetens och växa. Attraktiva boendemiljöer, en god gestaltning av offentliga rum och byggnader samt kultur- och naturvärden bidrar till människors upplevda livskvalitet, hälsa och känsla av delaktighet. För att den halländska utvecklingen ska vara hållbar måste det regionala utvecklingsarbetet genomsyras av ett aktivt och strategiskt klimat- och miljöarbete. Arbetet behöver ske såväl externt, för att skapa en omställning inom alla samhällssektorer, som internt för att minska regionens påverkan på klimat och miljö. Ansvarsfull resursanvändning inom alla områden, skog och vatten, men inte minst inom energiområdet är en viktig del i en grön omställning. Hälsa är också en viktig drivkraft för grön omställning. Miljön påverkar i hög grad hälsa och mående genom bland annat luftföroreningar, värmeböljor och oro för klimatförändringar.

Regional fysisk planering

Regeringen har fattat beslut om en lagrådsremiss med förslag om ändringar i plan- och bygglagen, som innebär att regional fysisk planering kan komma att ske i Hallands län. Arbetet med regional fysisk planering kommer få stor påverkan på verksamheten under kommande budgetperiod. För att skapa förutsättningar för lokal, regional och nationell utveckling är samverkan och samplanering av stor vikt. Lokal, regional och nationell nivå har ansvar för olika delar i samhällsutvecklingen och den regionala fysiska planeringen är ett verktyg för att knyta ihop de olika ansvarsområdena. För att skapa goda förutsättningar för halländsk utveckling ska infrastruktur och kollektivtrafik prioriteras. Kuststråket, med framför allt Västkustbanan och E6:an, är det högst prioriterade stråket som knyter samman

Halland med sin omvärld. Flaskhalsar utmed hela Väst kustbanan behöver byggas bort.

Grön omställning i transporter

Med Hallands stora transport- och godsvolymer är det viktigt att minska utsläppen från både person- och godstransporter för att bidra till ett hållbart samhällsbygge. Kollektivtrafiken är en väsentlig del i att främja ett hållbart resande och i längden en grön omställning. De senaste årens restriktioner har fått stor påverkan på kollektivtrafiken. Utvecklingen framåt är svår att prognostisera, men det är viktigt att fortsatt främja ett högt kollektivt resande och ett ökat behov av vidgade arbetsmarknadsregioner förväntas uppstå. Samhället har på kort tid ställt om för en ökad digital tillgänglighet. Kommande år innebär fortsatt arbete för högre grad av tillgång till hållbart, robust bredband via fiber i Halland. För att möjliggöra delaktighet hos invånare och företag, nå bredbandsmål och öka takten på den digitala omställningen, krävs fortsatt arbete och behoven av nya investeringar i bredbandsinfrastrukturen är stora.

Hållbar energiutveckling i Halland

Energisystemet är en förutsättning för hållbar omställning och attraktiva, hållbara livsmiljöer. Teknikutvecklingen går snabbt och Region Halland behöver följa med i utvecklingen, både inom den egna verksamheten och externt för att möjliggöra strategiskt arbete inom området. En del är den pågående och ökande elektrifieringen samt utbyggnad av förnybara energikällor. Denna påverkar elsystemets effektbalans och kapacitet både nationellt, regionalt och lokalt. I dessa frågor finns det förutom ett behov av strategiskt arbete även en naturlig roll för Region Halland att fylla som regional samordnare. En annan viktig del är arbetet med energieffektiviseringar. Det kommer att behövas ytterligare resurser inom området för att säkra en hållbar energiutveckling och skapa underlag för beslut och ställningstaganden.

Indikatorer, Attraktiva och hållbara livsmiljöer

Inrikes flyttnetto

Klimatpåverkan från transportsektorn

Koldioxidutsläpp i regionens egna verksamheter

Egenproducerad förnybar energi

Mål 2023

Region Halland ska bidra till god tillgänglighet till arbete, studier och samhällsservice, digitalt såväl som fysiskt

Region Halland ska bidra till god tillgång till boende kollektivtrafik, kultur och service

Region Halland ska bidra till en minskad klimatpåverkan

Region Halland ska bidra till en hållbar resursanvändning

Förnyelseförmåga och konkurrenskraft

För att uppnå långsiktig regional utveckling och tillväxt behövs goda förutsättningar för entreprenörskap och innovation. Detta i sin tur genererar arbetstillfällen för människor, bidrar med lösningar på samhällsutmaningar och till länets attraktivitet. Goda förutsättningar för entreprenörskap och innovation innebär bland annat förmåga att attrahera människor med relevanta kompetenser och finansiellt kapital. Det innebär funktionell infrastruktur, samt förmåga att anamma ny teknologi och nya arbetssätt. Globaliseringen har gjort det lokala näringslivet starkt konkurrensutsatt. Den snabba tekniska utvecklingen, och ökade krav på hållbara tjänster och produkter, gör omställningsförmåga och förnyelse till än viktigare framgångsfaktorer.

Innovation och smart specialisering

Smart specialisering innebär att identifiera och prioritera områden som i Halland har särskilt goda förutsättningar och potential för tillväxt. De områden som Region Halland har pekat ut är: Forskning och innovation för framtidens vård och hälsa, Forskning och innovation för hållbara samhällen, Forskning och innovation för intelligenta system, och Innovativ affärsutveckling. I Mål och Budget 2022 – 2026 presenterades flera satsningar inom smart specialisering i form av utvecklingsmedel och personella resurser. Även under kommande period behöver arbetet med smart specialisering präglas mycket av regionens arbete med näringslivsutveckling. Under många år har Region Halland arbetat med det område som kallas Forskning och innovation för framtidens vård och hälsa. Regionen har ett upparbetat samarbete med Högskolan i Halmstad, bland annat inom innovationsarenan Leap for Life. Innovationssamverkan med näringslivet inom ramen för den halländska vård- och omsorgen behöver stärkas ytterligare för att skapa den omställning som krävs inom vård och omsorg. Här pågår ett arbete under 2022 för att rigga för en innovationsnod inom hälsoinnovation under 2023. Under kommande budgetperiod kommer också arbetet behöva intensifieras för att starta upp de smart specialiseringsområden som regionen hittills inte arbetat med i lika stor utsträckning som hälsoinnovationsområdet.

Stärkt besöksnäring

Mål och budget 2022 – 2026 medförde satsningar på strategiska etableringsinsatser och besöksnäringen. För att stärka en hållbar tillväxt i Halland och positionera Halland som en intressant plats för besökare, företag och högutbildad arbetskraft, är det viktigt med ett fortsatt aktivt etableringsarbete inom Invest in Halland, samt att fortsätta arbeta för en stark besöksnäring inom Visit Halland.

Region Halland är en aktör som via företagsstöd och finansiering av projekt bidrar till att skapa positiva förflyttningar inom det regionala näringslivet. För att lyckas med detta är det viktigt att vi på ett bra sätt kan följa att vår medfinansiering och projektverksamhet bidrar till de mål som är uppsatta i strategin för hållbar tillväxt och bidrar till att skapa de förflyttningar som vi ser behövs inom det regionala näringslivet. Ett utvecklingsområde som verksamheten ser kommer bli viktigt att arbeta med under kommande period är därför att stärka kapaciteten inom Region Hallands finansierings- och projektverksamhet. För att lyckas nå ut till rätt målgrupper och för att skapa de förflyttningar som politiken önskar, är

kommunikation en viktig del. Organisationen ser därför behov av utökade kommunikationsinsatser för att sprida de möjligheter Region Halland erbjuder och genom det stärka det regionala ledarskapet inom såväl näringslivets som Region Hallands egen omställning.

Indikatorer, Förnyelseförmåga och konkurrenskraft

Bruttoregionalprodukt (BRP) per sysselsatt inom näringslivet

Sysselsatt dagbefolkning 20 – 64 år

Näringslivets klimatpåverkande utsläpp

Mål 2023

Region Halland ska bidra till att stärka det regionala näringslivets innovationskapacitet

Region Halland ska positionera regionen för att attrahera etableringar, besökare och kompetenser

Region Halland ska stärka det regionala ledarskapet och bidra till positiva förflyttningar inom näringslivet

Utbildning, kompetens och jämlik hälsa

God hälsa är centralt för livskvalitet. Det skapar möjlighet till utbildning och livslångt lärande, att delta i arbetslivet, vara ekonomiskt självförsörjande och bidra som aktiva samhällsmedborgare. För en hållbar regional utveckling är det därför viktigt att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen. En väl fungerande kompetensförsörjning och kompetensutveckling ökar möjligheterna att möta de samhällsutmaningar vi står för. Det möjliggör också den omställning på arbetsmarknaden som krävs för att nå en hållbar regional utveckling och ett konkurrenskraftigt näringsliv. Grundläggande behörighet från grundskolan och slutförd gymnasial utbildning bidrar i hög grad till människors möjlighet till god hälsa och etablering på arbetsmarknaden. En slutförd gymnasial utbildning skapar även förutsättningar för individer att gå vidare till högre studier och på så sätt trygga arbetsmarknadens behov av kompetens. Det är av stor vikt att alla som kan arbeta ges möjlighet att arbeta, och att strukturella skillnader i sysselsättning mellan grupper av individer minskar.

Arbete för jämlik hälsa

Region Hallands jämställdhetsarbete behöver intensifieras under kommande budgetperiod och vara en integrerad del av samtliga verksamhetsområden. Viktiga utvecklingsområden är bland annat att arbeta för en bättre hälsa och minskade hälsoskillnader i befolkningen. En viktig utmaning här är att idrottsrörelsen under pandemiåren har sett ett tapp av ideella ledare, samt av barn och unga inom föreningsidrotten. Föreningslivet och dess ideella ledare är avgörande för

idrottsrörelsen och detta ledarskap behöver stödjas, stimuleras och uppmuntras. En annan särskild utmaning är den psykiska ohälsan. Nationella och regionala undersökningar pekar på att den psykiska ohälsan bland unga har ökat. Psykisk ohälsa är en bidragande orsak till sjukskrivningar och kan för individen leda till ett sämre utbildnings- och arbetsmarknadsutfall, vilket även kan få konsekvenser på samhällsnivå.

Stöd för kompetensomställning

Nationellt har regeringen sagt att Sverige ska få ett av världens bästa omställningssystem och bland annat föreslås satsningar på ett nytt omställnings- och kompetensstöd och ett nytt omställningsstudiestöd. Region Halland behöver agera klokt och identifiera relevant roll utifrån dessa förändringar för att bidra till ett konkurrenskraftigt näringsliv i Halland. Detta innebär bland annat att ge stöd till näringslivet för att arbeta strategiskt med kompetensförsörjning. Region Halland behöver även stödja aktörer att utforma kompetensomställningserbjudanden för yrkesverksamma, samt verka för att individer nås och nyttjar relevanta kompetensomställningsinsatser. Internt ser regionens folkhögskolor möjligheten att bredda sitt utbildningsutbud med yrkesutbildningar och riktade kurser och utbildningar inom bristyrken. Region Halland behöver arbeta, extern såväl som i sin egen utbildningsverksamhet, för att fler ska få förutsättningar att fullfölja sina studier genom hela utbildningssystemet. Externt har Halland en viktig roll att stödja kommuner och andra aktörer för att genomföra tidiga, främjande, insatser för barn och unga.

Social hållbarhet

Region Halland kan också som stor offentlig arbetsgivare i Halland bidra till ökad sysselsättningsgrad för de som står längre ifrån arbetsmarknaden. Det krävs ett aktivt arbete för att motverka diskrimineringen av sårbara grupper på arbetsmarknaden och möjliggöra för alla att kunna bidra utifrån sina förutsättningar. När allt färre behöver försörja allt fler är det viktigt att Region Halland säkerställer att alla som kan arbeta får möjligheten att göra det och på så sätt kan bidra till välfärden. Samtidigt behöver alla individer ges olika möjligheter till sysselsättning för att kunna bidra till samhällsutvecklingen utifrån sin egen kapacitet. Alla ska kunna bidra utifrån sina förutsättningar, oavsett kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, etnicitet, trosuppfattning, socioekonomi och utbildningsnivå. Region Halland behöver arbeta aktivt för att möjliggöra det och motverka diskrimineringen av sårbara grupper på arbetsmarknaden.

Indikatorer, Utbildning, kompetens och jämlik hälsa

Förvärvsfrekvens

Förväntad medellivslängd

Mål 2023

Region Halland ska bidra till en god kompetensförsörjning i regionen

Region Halland ska bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete

Region Halland ska bidra till en god hälsa i befolkningen och minskade hälsoskillnader

En robust kultursektor

När kulturens kraft i Halland förstärks ökar också attraktionskraften för invånare och besökare. Människors kreativitet fungerar som drivkraft för nya idéer och handlingar. Ett rikt kulturliv stärker gemenskapen, vitaliserar demokratin, gynnar folkhälsan och medverkar till en god livsmiljö för invånare oavsett kön, bakgrund eller funktionalitet. Flera olika utredningar har visat hur kultursektorn drabbats av pandemin och att återstarten kommer att ta tid. Men framför allt har samhällskrisen påvisat en bristande robusthet för hela sektorn. Bristfälliga sociala och ekonomiska villkor utgör ett hot mot konstnärlig och kulturell verksamhets oberoende roll.

Kulturens ekonomiska värde har liksom övriga besöksintensiva näringar upplevt stora svårigheter de senaste två åren. Men även kulturens estetiska och kulturella värden har svårt att förverkligas när verksamhet inte kan genomföras. Den stora betydelsen av dessa värden liksom kulturens sociala värde och dess demokratifrämjande roll har lyfts fram i den offentliga debatten. Kulturens värden har i hög grad varit otillgängliga för såväl kulturskapare som deltagare de senaste åren. Detta har synliggjort hur mycket kulturens olika värden bidrar till individens och samhällets välmående. Ett prioriterat område för Region Halland bör därför vara att arbeta för en mer robust kultursektor. Då samverkansmodellen är en samfinansieringsmodell skulle en generell förstärkning också av den regionala basfinansieringen vara motiverad. Kulturinstitutioner, fria kulturutövare och ideella arrangörsorganisationer skulle kunna ges bättre förutsättningar, inte minst till en långsiktighet i sin planering. Den halländska besöksnäringen gynnas av ett starkt kulturliv. Hallänningen och besökare i Halland ges möjlighet att i sin närmiljö ta del av ett mångsidigt kulturliv. En ökad finansiering stärker i vilken grad målsättningarna i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 kan förverkligas. Prioriterade områden är bland annat särskilda insatser för att bredda deltagandet utifrån förändrade kulturvanor, samt att utifrån pandemins negativa konsekvenser genomföra insatser som bidrar till att centrala aktörer inom det fria kulturlivet kan överleva och finnas kvar. Det är också viktigt att arbeta för en stärkt kompetensutveckling i sektorn, likväl som det är viktigt att främja utveckling inom konst- och kulturkritik.

Konstsamling bör tillgängliggöras

Region Hallands konstsamling består av närmare 14 000 konstverk. Samlingen innehåller både platsbunden och flyttbar konst och finns tillgänglig i de flesta av de byggnader Region Halland äger eller förvaltar. Arbetet med den regionala konstsamlingen har expanderat sedan 2013 och med nuvarande bemanning ökar kön av beställningar hela tiden samtidigt som förutsättningarna för utveckling av verksamheten är minimala. I Hallands kulturstrategi och kulturplan pekas ut hur den regionala konstsamlingen i högre grad skulle kunna tillgängliggöras. Genom pedagogiska insatser i vårdmiljöer och utveckling av nya platser för möten med konst

ges fler tillfällen att möta konst i vardagen. Konstsamlingen har också förutsättningar att göras mer tillgänglig genom fortsatt utveckling av digitala verktyg.

Indikatorer, En robust kultursektor

Antal kulturskapare

Mål 2023

Region Halland ska bidra till en mer robust kultursektor

Nära och sammanhållen vård

För att hälso- och sjukvården och den kommunala vård- och omsorgen ska vara fortsatt effektiv och av hög kvalitet, och kunna möta den demografiska utvecklingen och invånarnas behov på ett bättre sätt, krävs att vården kommer närmare patientens normala livssituation. Kärnan i nära vård är ett personcentrerat arbetssätt som utgår från individens behov och förutsättningar. Nära vård är ett sätt att arbeta med hälsa, vård och omsorg som bland annat handlar om tillgänglighet. En mer tillgänglig och närmare vård kan tillsammans med nya arbetssätt innebära att resurser kan användas bättre och därmed räcka till fler. Tillgänglighet är en av de viktigaste kvalitetsaspekterna inom hälso- och sjukvården. Det handlar om möjligheter att nå hälso- och sjukvården oavsett ålder, sjukdomsbild eller personliga förutsättningar. Tillgänglighet handlar också om vård inom rimlig tid samt om tillgång till information.

Samverkan för sammanhållen vård

För att kunna erbjuda hallänningen en sammanhållen vård och omsorg krävs samarbete mellan region och kommun. De mest sköra äldre har stort behov av individanpassad, samordnad och kontinuerlig vård och omsorg och behöver få ett strukturerat omhändertagande. Detta oavsett om behoven uppstår hemma, på sjukhuset eller när man kommer hem igen efter en sjukhusvistelse. Det ställer krav på helhetssyn och samarbete över professions- och organisationsgränser. Det kräver samverkan vid såväl in- som utskrivning vid slutenvård, så att ingen patient behöver vistas på sjukhus när det inte är nödvändigt. Det är i detta sammanhang viktigt att poängtera att det inte bara är patientflöden och vårdprocesser som kräver samverkan. Även regionala stödprocesser som exempelvis kommunal läkemedelsförsörjning måste utvecklas i takt med att vården flyttar närmare patienten.

Digital tillgänglighet

Den digitala tillgängligheten har en alltmer central roll i arbetet med att möta välfärdens utmaningar och invånarnas förväntningar på en modern hälso- och sjukvård. Digitala tjänster, som 1177 Vårdguiden och regionens egna appar, är centrala verktyg i den nära vården som gör det möjligt för invånaren att få en större del av vården närmare sig själv, i sin normala livssituation – utan resor. Den digitala utvecklingen ökar också invånarens möjlighet att vara delaktig i sin egen vård och vårdplanering. Patientkontrakt är ett sätt att säkerställa patientens delaktighet i sin egen hälsa och vård samt att stödja patienten att tillvarata och nyttja sina egna resurser. Syftet med Patientkontrakt är att genom en gemensam överenskommelse mellan patient och vårdgivare säkerställa delaktighet, samordning, tillgänglighet och samverkan, med patientens perspektiv som utgångspunkt.

Indikatorer, Nära och sammanhållen vård

Telefontillgänglighet primärvård – Andel patienter som har fått kontakt med vården inom 0 dagar

Andel patienter som har fått medicinsk bedömning i primärvård inom 3 dagar

Andel patienter som väntat 60 dagar eller kortare på första kontakt respektive operation/åtgärd i specialiserad vård

Andel genomförda första besök, utredning respektive behandling inom 30 dagar vid BUP

Andel distanskontakter av totala antalet öppenvårdsbesök

Andel bokning, ombokning, avbokning gjorda av invånare via webbtidbok

Medelvårdtid som utskrivningsklar

Andel vårdtillfällen för patienter >65 år där oplanerad återinskrivning skett inom 30 dagar

Mål 2023

Vidareutveckla den nära vården

Förbättra regionens tillgänglighet till vård över lag samt med särskilt fokus på barn- och ungdomspsykiatri

Öka användandet av digitala verktyg och besöksformer

Utveckla samverkan med kommunerna kring in- och utskrivning av äldre/multisjuka vid slutenvård

Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård

I en kunskapsstyrd hälso- och sjukvård är det viktigt att bästa tillgängliga kunskap används för att uppnå god och jämlik vård. Nya kunskapsstöd beslutas och implementeras kontinuerligt. I takt med detta kommer behovet av att på ett ändamålsenligt sätt följa upp dessa för att säkerställa att det som görs verkligen bidrar till en mer jämlik och resurseffektiv vård av hög kvalitet. En utmaning under kommande år består därmed i att bättre kunna systematisera uppföljningen av all hälso- och sjukvård, inte minst för att kunna följa upp de standardiserade samt de personcentrerade vårdförloppen.

Det systematiska arbetet med cancervård sker inom ramen för de standardiserade vårdförloppen (SVF). Syftet är att förkorta väntetider, minska regionala skillnader och skapa en mer jämlik vård med ökad kvalitet. Halland har förbättringspotential vad gäller följsamheten till de standardiserade vårdförloppen.

En ytterligare utmaning under kommande år ligger i att etablera en process där läkemedelsdata används i verksamheten både för verksamhetsförbättring, systematisk uppföljning av läkemedelsbehandling och kostnadskontroll. Ett första steg mot detta är att etablera basrapporter som verksamheter kan använda. Den årliga uppföljningen av Hallands hälso- och sjukvårdsstrategi visar att regionen har förbättrat sina resultat inom hjärtsjukvården. Det finns dock fortsatt utvecklingspotential vad gäller följsamhet till rekommenderad behandling samt tillgängligheten till hjärtsjukvård för patienterna.

Samspel mellan forskning och vård

Forskning och utvecklingsarbete bidrar till att höja kvaliteten och effektiviteten i vården samt till att skapa förutsättningar för en god hälso- och sjukvård. Forskning behöver i högre grad vara en naturlig komponent inom alla delar av hälso- och sjukvården och samspelet mellan forskning och vård behöver fungera.

Utgångspunkten är att forskningen ska bedrivas där den behövs. Det är först när den kliniska forskningen fullt ut är integrerad i vården som de verkliga vinsterna uppnås. Det behöver därför skapas goda möjligheter för forskning. Etablering av starka forskningsmiljöer behöver stödjas. Detta inkluderar att arbeta aktivt för att främja regionens samverkan med såväl akademi och offentliga aktörer som näringsliv i nationella och internationella sammanhang. Region Halland bör använda forsknings- och utvecklingskompetens för att analysera hallänningens hälsosituation. I detta ingår bland annat att använda epidemiologiska underlag för att på ett rationellt och

träffsäkert sätt rikta preventiva hälso- och sjukvårdsinsatser för den halländska befolkningen.

Framtidens vårdinformationsstöd

Systematisk uppföljning och informationsdriven vård gör det enklare för sjukvården att erbjuda en hög tillgänglighet och en jämlik service till invånarna. Det gäller såväl medicinska beslut som ledning och styrning av vården. För att regionen ska kunna arbeta med informationsdriven vård och möta invånaren på de sätt som kommer att krävas av en modern hälso- och sjukvård behövs kompetenta beslutsstöd och moderna tekniska plattformar. Fokus för det omfattande arbetet med Framtidens vårdinformationsstöd (FVIS) är att skapa förutsättningar för effektiva arbetssätt inom vården samt att ge invånare och patienter tillgång till säker och relevant vårdinformation. Detta kommer att ge hallänningen ökade möjligheter att vara delaktig i sin hälso- och sjukvård och att kunna ta ansvar för sin egen hälsa.

Trygg och patientsäker vård

Hög kvalitet i hälso- och sjukvården innebär bland annat att patienterna ska få en god och säker vård. Att vården är säker är en grundsten i allt kvalitetsarbete. En säker vård där förekomsten av vårdskador är låg, handlar ytterst om att skapa en god vård. En regional handlingsplan för patientsäkerhet är under framtagande och planen kommer att ligga till grund för regionens utvecklingsarbeten och bidra till ett systematiskt arbetssätt. En metod för att öka patientsäkerheten är att sjukvårdspersonal praktiskt övar på teoretiskt inhämtade kunskaper på så kallade Kliniska träningscentrum.

Som en del i regionens förebyggande arbete kommer tarmcancerscreening erbjudas till utvalda befolkningsgrupper. För att säkerställa en optimal implementering av screeningen bör processen följas och följas upp systematiskt under kommande år.

Välfärdens arbetsgivare behöver utbilda kompetenta medarbetare för att kunna erbjuda vård och omsorg av högsta kvalitet. Regionen har ett stort ansvar för att utveckla, kvalitetssäkra, samordna och stödja verksamhetsförlagd utbildning samt regionens utbildning av läkare.

Indikatorer, Styrning utifrån kunskap och kvalitet inom hälso- och sjukvård

Standardiserade vårdförlopp (SVF) inom målvärde

Swedehearts kvalitetsindex för hjärtinfarktvård

Andel patienter som har väntat 90 dagar eller kortare på ett första besök respektive operation/åtgärd inom hjärtsjukvård

Mål 2023

Säkerställa implementering och uppföljning av Personcentrerade och sammanhålla vårdförlopp

Öka måluppfyllnad för standardiserade vårdförlopp (SVF)

Förbereda införandet av Framtidens vårdinformationsstöd

Systematisera patientsäkerhetsarbetet utifrån den regionala handlingsplanen

Förbättra tillgängligheten till hjärtsjukvård samt resultatet för de kvalitetsindikatorer där Halland ligger under rikssnitt

Säkerställa implementering och uppföljning av tarmcancerscreening

Etablera en ny läkarutbildningsstruktur för bastjänstgöring och specialistutbildning

Region Hallands definition av god ekonomisk hushållning

Regionstyrelsen antog ”Riktlinjer för god ekonomisk hushållning” i Region Halland 2019-11-20. I Region Halland arbetar vi med tillitsbaserad styrning och ledning som utgår ifrån kvaliteten i leveransen till medborgaren. En tillitsbaserad styrning är en styrning som skapar långsiktighet och utrymme för effektivisering, utveckling och förnyelse. Genom att ge stort ansvar och visa tillit till nämnderna sätts fokus på verksamhetens syfte och medborgarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och där förtroendet för professionernas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet ansvarar för att skattemedel hanteras på bästa möjliga sätt inom givna ramar.

God ekonomisk hushållning innebär enligt Kommunallagen att såväl regionens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås. Det betyder även att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner, att hushålla i tiden och över tiden. På kort sikt måste ekonomiska resurser vägas mot verksamhet, över tid handlar det mer om att ställa verksamheternas behov nu i relation till verksamheternas behov på längre sikt. Utgångspunkten är att varje generation ska bära sina egna kostnader.

Utöver verksamhetens fokusområden innehåller Mål och budgetdokument också finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För att åstadkomma ett samband mellan resursåtgång och verksamhetsresultat krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap. I utvärderingen av god ekonomisk hushållning beaktas både utfallet för verksamhetens fokusområden och de finansiella målen. För att upprätthålla en stark och hållbar ekonomi samt goda verksamhetsresultat, behöver regionen fortsätta hålla i kostnadsutvecklingstakten så att den över tid inte överstiger ökningen av skatter och statsbidrag.

Synnerliga skäl till att underbalansera budgeten 2023 och 2024

Region Halland budgeterar ett negativt resultat 2023 och 2024, därefter från 2025 och framåt budgeteras återigen positiva resultat. De negativa resultaten förklaras av tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat.

Enligt kommunallagens 11 kapitel §5 ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) tas i anspråk, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

Region Halland har ingen resultatutjämningsreserv att ta i anspråk.

I kommunallagens författningskommentarer specificeras de synnerliga skälen för att inte återställa ett negativt resultat med utgångspunkt från två olika motiv.

- Större omstruktureringskostnader i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning
- Stark finansiell ställning

Vidare i författningskommentarerna resoneras kring begreppet stark finansiell ställning. Om kommunen eller regionen har ett eget kapital med realiserbara tillgångar av en omfattning som överstiger rimliga krav på finansiell handlingsberedskap, kan en minskning av kapitalet ske på ett planerat sätt. I ett sådant läge är det möjligt att anta finansiella mål i budgeten som anger att det egna kapitalet tillåts minska. För att en minskning av kapitalet inte ska anses bryta mot kravet på god ekonomisk hushållning ska det finnas kapital som täcker hela pensionsåtagandet, dvs även inkluderat den pensionsskuld som redovisas som en ansvarsförbindelse. Därutöver ska det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar.

En minskning av det egna kapitalet utifrån de förutsättningar som anges ovan kan alltså planeras via de finansiella mål som upprättas i budgeten. Det innebär att en kommun eller region, för enstaka år och med stor restriktivitet, kan budgetera med underskott i resultaträkningen och med minskning av det egna kapitalet.

I delårsbokslutet per 2022-08-31 hade Region Halland:

- ett eget kapital på ca 5,9 mdkr,
- realiserbara tillgångar i form av likvida medel på ca 6,8 mdkr (varav ca 2,0 mdkr är avsatta för framtida pensionsutbetalningar),
- ett totalt kapital på ca 12,1 mdkr och en soliditet på 24,5 procent som täcker hela pensionsåtagandet (inklusive den del som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen),

- därutöver en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar
- ingen låneskuld.

Region Halland har därmed en mycket god, både kortsiktig och långsiktig, finansiell handlingsberedskap samt därmed också en definitionsmässigt stark finansiell ställning. Denna ekonomiska situation har uppnåtts genom medveten hushållning av resurser över tid, både för att klara framtida åtaganden och för att kunna hantera tillfälliga konjunktursvängningar.

Finansiella mål

Följande tre indikatorer är definierade med finansiella mål för att uppnå en hållbar ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. För att åstadkomma en långsiktighet behöver målvärden utvärderas över tid och inte isoleras för varje budgetår.

Resultat i förhållande till summan av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning

En generell praxis som SKR använder sig av är att detta resultatmått bör uppgå till minst 2 procent över tid, främst för att finansiera investeringar. För Region Halland skulle det innebära en genomsnittlig resultatnivå på cirka 200–250 mnkr.

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
	0,1%	-0,2%	0,8%	7,5%	10,3%	2,9%	-2,4%
Årets Resultat (mnkr)	13	93	273	766	1 304	341	-303

Självfinansieringsgraden av investeringarna

Denna indikator beskriver hur stor andel av regionens investeringar som finansieras av det egna kassaflödet. Resultatet rensat för avskrivningskostnader sätts i relation till totala investeringar. Den långsiktiga målsättningen bör vara att självfinansieringsgraden ska uppgå till minst 100 procent.

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023
	88%	91%	105%	198%	216%	83%	16%
Investeringar (mnkr)	357	340	393	580	753	870	748

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Ju högre procenttal, desto starkare finansiell styrka. En rimlig målsättning gällande regionens soliditet är att den, inkluderat hela pensionsåtagandet, ska vara positiv och inte minska över tid.

Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
-7,8%	-6,1%	-4,9%	5,7%	16,0%	Bibehålla en positiv utveckling	Bibehålla en positiv utveckling

Riktade statsbidrag

De riktade statsbidragen inom hälso- och sjukvård är i de flesta fall knutna till en nationell överenskommelse som tecknas mellan staten och SKR (Sveriges kommuner och regioner). Dessa överenskommelser fokuserar på identifierade områden som är viktiga för utvecklingen av den samlade hälso- och sjukvården i Sverige. Varje överenskommelse beslutas separat av regeringen, oftast i december för det kommande året. I överenskommelserna, som kan vara ett- eller fleråriga, regleras insatser regionerna behöver utföra för att erhålla statsbidragen samt hur insatserna ska återredovisas. Hanteringen av riktade statsbidrag genom nationella överenskommelser är en viktig komponent i den tillitsbaserade verksamhets- och ekonomistyrningen i Region Halland. Statsbidragen budgeteras centralt och utgör en del av den samlade finansieringen för att utveckla hela regionens hälso- och sjukvårdssystem utifrån intentionerna i överenskommelserna. På kostnadssidan nyttjas större delen av medlen till utvecklingsinsatser i ordinarie verksamheter, främst via ordinarie budgetanslag där årlig uppräknings för verksamhetsutveckling ingår. Som komplement finns ett centralt budgetanslag för utvecklingsmedel, där beslut fattas på delegation om specifika utvecklingsprojekt i syfte att säkerställa uppfyllelse av kraven i överenskommelserna och därmed hemtagning av statsbidragen. Denna hantering, med en tydlig intern process samt frekventa dialoger på både politisk- och tjänsteledningsnivå, skapar förutsättningar för en tillitsfull styrning och utveckling av den halländska hälso- och sjukvården i linje med de nationella överenskommelserna.

Nämndernas budgetramar

Från och med budget 2020 är det generellt inräknat tillskott, förutom prisökning, för befolkningsökning, ökad vårdtyngd, medicinteknisk utveckling och verksamhetsutveckling. Nämndernas ramar innefattar även finansiering för att uppfylla regeringens krav inom beslutade överenskommelser för riktade statsbidrag.

Som komplement finns ett centralt anslag, utvecklingsmedel, för tillkommande merkostnader utöver det som redan är finansierat utifrån ställda krav i överenskommelserna. Det är också inräknat ett generellt effektiviseringskrav. För att motverka suboptimeringar gällande såväl utveckling som effektivisering i framför allt hälso- och sjukvårdssystemet är samverkan i olika former viktig, både internt och externt.

Nettokostnadsökningar, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Summa uppräknig priser och löner	725	425	- 38	286	369
Summa tidigare beslutade förändringar	194	27	44	1	1
Summa övriga ramförändringar	37	- 26	- 7	-	-
Summa politiska satsningar 2023-2027	69	6	3	-	-
Suma uppräknig befolkning/ demografi	154	163	170	178	186
Summa uppräknig verksamhetsutveckling	89	96	99	102	105
Summa tekniska förändringar	10	-	-	-	-
Summa effektiviseringskrav	- 133	- 140	- 144	- 148	- 153
Summa nettokostnadsökningar	1 145	549	126	417	506

Fördelning av budget till nämnder

I tabellen nedan redovisas en sammanställning på fördelningen av budget till nämnderna. Specifierade budgetramar per nämnd redovisas i bilaga 1.

Fördelning av budget till nämnder, mnkr	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Patientnämnd	1	1	1	1	1	1
Revision	5	6	6	6	6	6
Lokala nämnder	7	-	-	-	-	-
Gemensam nämnd Hemsjukvård och hjälpmedel	77	80	82	84	86	88
Hallandstrafiken	522	544	560	576	593	610
RH Fastighetsförvaltning	9	8	8	8	8	8
Regionstyrelsen	650	804	825	834	853	873
Regionstyrelsen Hälso- och sjukvård	3 146	3 470	3 632	3 866	4 060	4 264
Driftnämnd Hallands Sjukhus	5 098	5 309	5 505	5 693	5 885	6 084
Driftnämnd Ambulans Diagnostik och Hälsa	700	741	762	784	807	830
Driftnämnd Psykiatri	738	800	821	842	868	896
Driftnämnd Närsjukvård	94	94	95	98	102	105
Driftnämnd Kultur och skola	154	170	177	184	190	195
Regionservice	-	10	10	11	11	12
Regiongemensamma kostnader	240	546	645	269	205	209
Summa	11 441	12 581	13 130	13 257	13 675	14 182

Investeringsplan 2023–2027

Regionens årliga investeringsnivåer har redovisats och värderats tillsammans med de förväntade konsekvenser investeringarna beräknas få på driftbudgeten.

Investeringsplanen har bedömts och prioriterats utifrån ett finansieringsperspektiv över tid, samt genomförandekapacitet.

Förslaget till investeringsplan 2023–2027 specificeras i bilaga 2. Förslaget har hanterats utifrån ovan och innehåller totala investeringsnivåer. I tabellen nedan redovisas en sammanställning på investeringsplanen 2023–2027.

Investeringar totalt, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Summa redan beslutat	92	15	0	0	0
Summa nya behov	34	33	32	35	13
Summa reinvestering	269	274	311	240	279
Summa fastighetsinvesteringar	353	540	800	800	640
Summa investeringar totalt:	748	862	1 142	1 076	932

Egenavgifter

Tandvårdstaxa

Tandvård- och läkemedelsförmånsverket (TLV) ger varje år ut en referensprislista avseende tandvårdstaxa. Referensprislistans totala förändring används som riktmärke när tandvårdstaxan föreslås. Taxan beslutas i Regionfullmäktige i december.

Kollektivtrafik

Budgeten medger Hallandstrafiken en genomsnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken upp till 3 procent.

Patientavgifter

Övergripande patientavgiftsnivåer för 2023 är oförändrade från 2022. Se bilaga 6.

Beräkning av årliga belopp för högkostnadsskydd för vård görs enligt 17 kap, 2§ och 6§ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Region Halland har beslutat om principen att följa högsta angivna nivå. Hälsovård/intyg (gula taxan), egenavgifter för sjukresor och övriga egenavgifter och uppräknas enligt tidigare fastställda principer.

Samtliga egenavgifter inklusive förändrade egenavgifter till 2023 framgår i bilaga 6.

Vi har sett över regelverket och skapat en enhetlighet om avgifter för uteblivet besök inom hälso- och sjukvården. Syftet med avgiften är att minska antalet uteblivna och

sent inställda besök och därigenom skapa bättre förutsättningar för att effektivisera planeringen och sänka kostnaderna för vården.

Skattesats

Region Hallands utdebitering av skatt 2023 är oförändrad och uppgår till 11,40 procent.

Uppföljning och rapportering

Uppföljningen till Regionfullmäktige utgår från Mål och budget och sker tre gånger per år i Uppföljningsrapport 1 (januari – april), Uppföljningsrapport 2 (januari – augusti) samt Årsredovisning. Uppföljningen sker utifrån perspektiven verksamhet och ekonomi.

I Uppföljningsrapport 1 och 2 redovisas den verksamhet som stödjer beslutade fokusområden och mål. I Uppföljningsrapport 1 fastställs årets målvärden för indikatorerna under fokusområdena samt eventuella nya indikatorer där det saknas. I Uppföljningsrapport 2, tillika delårsbokslut, redovisas dessutom en prognostiserad måluppfyllelse för helåret för respektive fokusområde och mål. Indikatorer redovisas med utfall i relation till årets målvärde.

I Årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för beslutade fokusområden och mål, samt den verksamhet som bedrivits för att uppnå dessa. Här redovisas även utfall och analys för samtliga indikatorer från Mål och budget, samt de finansiella målen. En samlad utvärdering av måluppfyllelsen gällande såväl fokusområden, mål och finansiella mål sker utifrån perspektivet god ekonomisk hushållning (se avsnitt ovan för Region Hallands definition av god ekonomisk hushållning). Indikatorerna analyseras utifrån utfallet i relation till målvärdet.

Ett syfte med den regiongemensamma uppföljningen är att säkerställa Regionstyrelsens uppsiktsplikt i förhållande till övriga nämnder och styrelser. Ett annat syfte är att återredovisa måluppfyllelse och avvikelser i förhållande till besluten i Mål och budget. I uppföljningen till Regionfullmäktige beskrivs både det regionövergripande arbetet som skett under året, samt ett urval av det arbete som nämnder och styrelser redovisar i sina rapporter.

Utöver uppföljningsrapporterna och årsredovisningen görs mindre omfattande månadsrapporter vid några tillfällen under året. I dessa återfinns framför allt en ekonomisk prognos med kommentarer till eventuella avvikelser. Månadsrapporterna redovisas till Regionstyrelsen.

Regionstyrelsen träffar också presidierna i driftsnämnderna för en dialog utifrån verksamhets- och ekonomisk uppföljning.

Regionstyrelsens Hälso- och sjukvård	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
RH Finansiering vårdval och tandvård	1 730 641	1 834 710	1 890 006	1 947 114	2 006 053	2 066 887
RH Köpt vård och läkemedel	1 627 777	1 717 079	1 828 052	1 943 259	2 065 617	2 195 568
RH Övrig gemensam hälso- och sjukvård (inklusive riktade statsbidrag)	-211 989	-86 807	-91 429	-31 083	-19 053	-6 290
Budgetram	3 146 428	3 464 982	3 626 629	3 859 290	4 052 618	4 256 165
Summa uppräknings priser och löner		126 002	109 168	114 319	119 804	125 558
Summa uppräknings befolkning och demografi		64 492	68 210	71 890	75 757	79 845
Summa uppräknings verksamhetsutveckling		21 958	22 986	23 811	24 689	25 604
Summa tidigare beslutade förändringar		134 200	32 800	49 400	600	850
Summa tekniska förändringar		178	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-28 324	-48 000	0	0	0
Summa politiska satsningar		25 200	2 500	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-25 151	-26 018	-26 759	-27 522	-28 310
Summa förändring		318 554	161 646	232 661	193 328	203 547

Driftnämnd Hallands sjukhus	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Somatisk vård	4 377 425	4 611 846	4 773 280	4 924 277	5 077 233	5 235 333
Regionvård	669 044	633 834	666 794	701 467	737 943	776 316
Tandvård	54 107	56 388	58 041	59 743	61 495	63 298
Budgetram	5 100 576	5 302 068	5 498 115	5 685 487	5 876 672	6 074 948
Summa uppräknings priser och löner		187 233	137 876	142 884	147 836	152 976
Summa uppräknings befolkning och demografi		63 391	65 267	67 883	70 505	73 239
Summa uppräknings verksamhetsutveckling		40 812	42 835	44 196	45 492	46 826
Summa tidigare beslutade förändringar		8 284	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		2 800	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-32 184	15 500	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	3 000	3 000	0	0
Summa effektiviseringskrav		-65 978	-68 432	-70 590	-72 647	-74 765
Summa förändring		204 357	196 047	187 372	191 185	198 276

Driftnämnd Ambulans diagnostik och hälsa	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Medicinsk service	27 377	28 276	28 847	29 431	30 030	30 645
Hälsa och funktionsstöd	328 435	346 776	356 816	367 150	377 787	388 736
Ambulanssjukvård	343 892	367 380	377 890	388 707	399 842	411 304
Budgetram	699 705	742 433	763 552	785 289	807 660	830 685
Summa uppräknings priser och löner		26 589	18 223	18 751	19 295	19 854
Summa uppräknings befolkning och demografi		6 870	7 159	7 369	7 585	7 808
Summa uppräknings verksamhetsutveckling		6 870	7 159	7 369	7 585	7 808
Summa tidigare beslutade förändringar		4 500	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		0	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		0	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		9 000	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-11 100	-11 422	-11 753	-12 094	-12 444
Summa förändring		35 221	42 728	21 120	22 371	23 025

Driftnämnd Psykiatri	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Psykiatrisk verksamhet	738 256	795 209	816 049	836 245	861 622	887 806
Budgetram	738 256	795 209	816 049	836 245	861 622	887 806
Summa uppräknings priser och löner		27 955	19 240	19 836	20 451	21 086
Summa uppräknings befolkning och demografi		7 357	7 696	7 934	8 180	8 434
Summa uppräknings verksamhetsutveckling		7 357	7 696	7 934	8 180	8 434
Summa tidigare beslutade förändringar		0	-3 000	-4 400	0	0
Summa tekniska förändringar		0	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		24 744	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-10 459	-10 793	-11 109	-11 435	-11 770
Summa förändring		56 954	20 840	20 196	25 377	26 184

Driftnämnd Närsjukvård	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vårdecentralen Halland (särskilda uppdrag*)	34 552	41 900	43 129	44 393	45 695	47 035
Palliativ vårdavdelning	14 788	15 524	15 980	16 448	16 931	17 427
Tandvård inkl tandreglering	51 222	45 645	45 033	46 303	48 167	49 473
Teknisk budgetförändring	-6 196	-6 196	-6 196	-6 196	-6 196	-6 195
Budgetram	94 366	96 873	97 945	100 948	104 596	107 740
Summa uppräknig priser och löner		3 791	2 565	2 637	2 711	2 788
Summa uppräknig befolkning och demografi		936	963	992	1 021	1 051
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		936	963	992	1 021	1 051
Summa tidigare beslutade förändringar		-350	-1 813	34	594	0
Summa tekniska förändringar		-7 256	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		6 031	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-1 581	-1 606	-1 652	-1 698	-1 746
Summa förändring		2 508	1 072	3 003	3 648	3 143

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Gemensam nämnd Hemsjukvård och hjälpmedel						
Budgetram	76 813	79 732	81 725	83 768	85 863	88 009
Hjälpmedelverksamhet	76 813	79 732	81 725	83 768	85 863	88 009
Summa uppräknig priser		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147
Uppräknig priser		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147
Summa förändring		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Patientnämnd						
Budgetram	1 003	1 041	1 067	1 093	1 121	1 149
Patientnämnd	1 003	1 041	1 067	1 093	1 121	1 149
Summa uppräknig priser		38	26	27	27	28
Uppräknig priser		38	26	27	27	28
Summa förändring		38	26	27	27	28

	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Revision								
Budgetram	5 400	5 400	5 400	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Revision	5 400	5 400	5 400	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Summa förändring	-	-	-	800	-	-	-	-
Förändring utifrån hemställen till RF presidium				800				

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Driftnämnd Hallandstrafiken						
Driftnämnd Hallandstrafiken	521 763	543 745	559 691	576 104	592 998	610 388
Budgetram	521 763	543 745	559 691	576 104	592 998	610 388
Summa uppräknig priser och löner		19 827	13 594	13 992	14 403	14 825
Summa uppräknig befolkning och demografi		5 218	5 437	5 597	5 761	5 930
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		5 218	5 437	5 597	5 761	5 930
Summa tidigare beslutade förändringar		0	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		0	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		0	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-8 280	-8 523	-8 773	-9 030	-9 295
Summa förändring		21 982	15 945	16 413	16 894	17 390

DN kultur och skola	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skolverksamhet	39 632	41 247	42 418	43 624	44 865	46 143
Kulturverksamhet	114 247	124 530	130 841	136 550	140 554	144 676
Budgetram	153 878	165 776	173 259	180 173	185 419	190 818
Summa uppräknig priser och löner		5 798	4 112	4 299	4 472	4 603
Summa uppräknig befolkning och demografi		1 526	1 645	1 720	1 789	1 841
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		1 526	1 645	1 720	1 789	1 841
Summa tidigare beslutade förändringar		2 000	2 700	1 900	0	0
Summa tekniska förändringar		0	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		3 500	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-2 451	-2 619	-2 724	-2 804	-2 886
Summa förändring		11 898	7 483	6 914	5 245	5 399

Fastighetsförvaltning	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Fastighetsförvaltning	9 056	9 584	9 788	9 998	10 213	10 433
Budgetram	9 056	9 584	9 788	9 998	10 213	10 433
Summa uppräknig priser och löner		298	205	210	215	220
Summa uppräknig befolkning och demografi		0	0	0	0	0
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		0	0	0	0	0
Summa tidigare beslutade förändringar		0	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		0	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		230	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		0	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		0	0	0	0	0
Summa förändring		298	205	210	215	220

Regionstyrelsen	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Regionkontoret	453 095	578 157	596 871	604 419	622 144	640 388
Förtroendevalda och oförutsett	48 223	51 375	52 294	53 417	54 568	55 747
RH Utvecklingsmedel	148 397	158 544	159 644	159 746	159 851	159 959
Budgetram	649 715	788 075	808 809	817 582	836 563	856 094
Summa uppräknig priser och löner		18 916	15 674	16 147	16 366	16 841
Summa uppräknig befolkning och demografi		4 531	5 782	5 969	6 044	6 221
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		4 531	5 782	5 969	6 044	6 221
Summa tidigare beslutade förändringar		48 000	-4 000	-3 000	0	0
Summa tekniska förändringar		10 678	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		56 110	6 500	-7 000	0	0
Summa politiska satsningar		3 400	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-7 806	-9 003	-9 311	-9 474	-9 752
Summa förändring		138 360	20 734	8 773	18 980	19 531

Regiongemensamt	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Regiongemensam finansiering	-11 271 617	-11 693 280	-12 064 194	-12 498 309	-12 963 277
Regiongemensamma kostnader	337 974	305 222	345 177	323 565	330 388
Budgetram	- 10 933 643	- 11 388 058	- 11 719 017	- 12 174 744	- 12 632 889

Bilaga 2 – Investeringsplan 2023–2027

Investeringar totalt, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Summa redan beslutat	92	15			
Summa nya behov	34	33	31	36	13
Summa reinvestering	269	274	311	240	279
Summa reinvestering fastighet	353	540	800	800	640
Summa	748	862	1 142	1 076	932

Förvaltning	Redan beslutat	Total budget, mnkr	Budget 2023	2024	2025	2026	2027
RK	Kustnära vandringsled	4,0	1,4				
RK	FVIS	56,0	15,0				
RK	Hållbar, robust ändamålsenlig bredbandsutbyggnad i Halland	30,0	10,0	15,0			
Hallandstrafiken	Upprustning 7 tåg		37,8				
Hallandstrafiken	Signalsystem tåg (ERTMS)		28,0				
Summa		56,0	15,0				

Förvaltning	Nya behov	Total budget, mnkr	Budget 2023	2024	2025	2026	2027
ADH	Nyinvestering med. teknisk utrustning			1,2		2,5	2,4
ADH	Datortomograf Varberg		8,0				
ADH	Datortomograf PET/CT					21,0	
HS	Nytt PCI-lab			13,5			
HS	Cytorobot Läkemedelsenheten			6,0			
HS	Narkotikaautomater		4,3				
HS	Interventions Lab för inläggning av pacemaker m m			7,0	7,0		
HS	Utrustning vid ombyggnation för colorektalcancerscreening			3,0			
NSVH	Nyinvestering klink/nya behandlingsrum		3,0				
PSH	Larm Öv/BUP		1,0				
PSH	Provtagningsbritsar PIVA Halmstad		0,2				
PSH	Ny avdelning 25				3,5		
KS	Inköp av konst		0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
KS	Utveckling av folkhögskolornas bibliotek, Löftadalen		1,0				
KS	Lokalbehov skolor, utrustning		0,2	0,5	0,3		
RGS	Städutrustning		0,5	0,5			
RGS	IT-utrustning		1,0	0,5			

RK	IT-utrustning, utrustning nätverk och systemdrift		8,4	0,4		1,0	
RK	Hållbar, robust ändamålsenlig bredbandsutbyggnad i Halland	40,0			20,0	10,0	10,0
Hallandstrafiken	Nytt passagerarinformationssystem (PIS & TBI TRIT)		6,0				
	Summa		34,3	33,3	31,5	35,2	13,1

Förvaltning	Reinvesteringar	Total budget, mnkr	Budget 2023	2024	2025	2026	2027
ADH	Med. teknisk utrustning		18,5	52,8	78,1	31,2	58,5
ADH	Vårdutrustning		12,0				
ADH	Bilar och andra transportmedel		15,3	15,8	16,2	16,7	17,2
ADH	Övriga maskiner och inventarier		0,3	0,4	1,0	0,0	0,7
HS	Med. teknisk utrustning		112,9	104,6	99,5	85,1	102,2
HS	Vårdutrustning (Re-och nyinvestering)		11,0	8,5	9,5	12,4	12,3
HS	IT- och utbildningsutrustning (Re- och nyinvestering)		3,7	2,7	4,0	2,6	2,6
HS	Övriga maskiner och inventarier		8,3	4,7	20,0	19,9	2,9
RGS	Bilar och andra transportmedel					2,0	1,2
RGS	IT- och teleutrustning		3,8	2,8	0,9	1,6	2,2
RGS	Köksutrustning		2,6	2,6	5,4	1,8	1,0
RGS	Städutrustning		0,2	0,8	0,6	0,7	0,5
RGS	Övriga maskiner och inventarier		1,6	1,1	1,2	1,5	2,9
RK	Möbler och utrustning, övrigt		4,6	0,6	0,6	0,6	0,6
RK	Larm och bevakning		3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
RK/IT	IT utrustning		27,5	39,7	41,2	31,5	38,7
KS	Undervisningsutr/övriga maskiner och inventarier		2,5	2,4	2,4	2,4	2,3
NSVH	Med. teknisk utrustning		16,0	16,3	15,3	12,1	14,5
PSH	Övriga maskiner och inventarier		3,8	5,0	1,5	5,0	5,0
Hallandstrafiken	Monitorer hållplatser/terminaler, utbyte		5,3				
Hallandstrafiken	Vädskydd, utbyte		5,0				
Hallandstrafiken	Övrigt (IT, möbler)		0,4				
Regiongem.	Oförutsett RH		10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
	Summa		268,6	274,0	310,6	240,4	278,7

Förvaltning	Re- och nyinvesteringar fastigheter	Total budget, mnkr	Budget 2023	2024	2025	2026	2027
Fastighet	Planeringsbyggnader HSK			70,0	60,0	60,0	60,0
Fastighet	Planeringsbyggnader HSV			40,0	200,0	200,0	200,0
Fastighet	Planeringsbyggnader HSH			40,0	140,0	140,0	140,0
Fastighet	Planeringsbyggnader övriga fastigheter			40,0	200,0	200,0	50,0
Fastighet	Förstudier		7,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Fastighet	Re-/nyinvesteringar fastighetstekniska behov		280,0	280,0	150,0	150,0	150,0
Fastighet	Den robusta sjukhusbyggnaden - regional utökning redundans		5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Fastighet	Utemiljö		10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Fastighet	Åtgärder utifrån projektdirektiv medicinska gaser	5,0	2,0	2,0			
Fastighet	Laddinfrastruktur Halland		4,0	3,0			
Fastighet	Generella verksamhetsanpassningar		45,0	45,0	30,0	30,0	20,0
	Summa		353,0	540,0	800,0	800,0	640,0

Bilaga 3 – Förändringar i ersättningsnivåer inom Tandvården år 2023

I Mål & budget beslutas varje år om ersättningsnivåer för tandvården i Halland. Utgångspunkten bygger på uppräknings enligt LPIK, eventuell volymökning och om befintliga uppdrag har förändrats eller om nya har tillkommit.

Sammanfattning inför kommande år

- Barntandvårdspenen fastslås till 1 750 kr per barn
- Peng för områdesansvaret 0-2 år fastslås till 302 kr per barn
- Peng för områdesansvaret 3-23 år fastslås till 41 kr per barn

Barntandvårdspeng och områdesansvaret 0-2 år samt 3-23 år har räknats upp med

1. **Peng** - justerat för demografi och befolkningsökning, 2023 års värden.
2. **Indexuppräkning** - sker med senast fastställda LPIK (Landstingsprisindex), 3,8 %
3. **Verksamhetsutveckling** - årlig satsning på verksamhetsveckling på 1 %
4. **Kostnadseffektivisering** - effektivisering om 1,5 %

Inför 2023 är modellen för Barntandvårdspengen förändrad, se beslut RS210272.

Följande peng med specifikation gäller för 2023 avseende Barntandvårdspeng, områdesansvar 0-2 år samt 3-23 år.

Uppräkning av parametrar inom Tandvården				
Rad	Justeringspost	Barn. peng	Områdes 0-2 år	Områdes 3-23 år
1	Peng*	1 696	293	40
2	Indexuppräkning (LPIK)	64	11	2
3	Verksamhetsutveckling	17	3	0
4	Kostnadseffektivisering	-27	-5	-1
5	Ny peng	1 750	302	41

*Justerad för demografiskutveckling

Bilaga 4 – Förändringar i ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård år 2023

Budget och ersättningsnivåer i Vårdval Halland närsjukvård 2023 bereds och beslutas tillsammans med Mål & budget 2023.

Avtalsvillkor och beskrivning av den ekonomiska ersättningsmodellen återfinns i uppdragsbeskrivning och förfrågningsunderlag för Vårdval Halland närsjukvård.

Sammanfattning av förändringar

Varje år revideras ersättningen i Vårdval Halland närsjukvård enligt följande:

- Hälso- och sjukvårdspengen beräknas utifrån föregående års beslutade nivå och justeras med befolkningsförändringar, uppräkningsindex enligt landstingsprisindex (LPIK) och förändringar i modell och åtagande.
- ST-läkarersättningen följer beslutad modell och lönekostnad för en ST-läkare.

Ersättningsnivåer

ST-läkarersättning

Region Halland ersätter leverantören för ST-läkaruppdraget. Ersättningen är baserad på en beräknad genomsnittlig lönekostnad för en ST-läkare på **83 000** kronor per månad.

Ersättningen baseras på en trappa utifrån var ST-läkaren befinner sig i utbildningen:

År	Månad	Procent	Ersättning (kr)
1	1-12	75%	62 250
2	13-24	60%	49 800
3	25-36	50%	41 500
4	37-48	35%	29 050
5	49-60	30%	24 900

Ersättningen baseras på beräknad utbildningstid. En läkare som har en specialistexamen startar på en lägre ersättningsnivå enligt ovan.

När ST-läkaren är placerad utanför vårdenhetens organisation, exempelvis vid en sjukhusklinik, ersätter Region Halland vårdenheten med 100 % av den beräknade lönekostnaden (bruttolön inkl. sociala avgifter) enligt ovan (83 000) per månad för heltidstjänstgöring.

Hälso- och sjukvårdspeng

Hälso- och sjukvårdspengen för 2023 uppgår till **3 493** kronor per hälso- och sjukvårdspoäng. 90 procent är riskjusterad för förväntad vårdtyngd i den listade populationen hallänningar utifrån ålder och kön, 10 procent är riskjusterad baserat på socioekonomiska variabler.

Rad	Justeringspost	Totalt (Mnkr)	Per Poäng (kr)
1	Hälso- och sjukvårdspeng*	1 196,1	3 385
2	Indexuppräkning	44,8	127
3	Verksamhetsutveckling	11,8	33
4	Lugnoduli	0,5	1
5	Kostnadseffektivisering	- 18,8	- 53
6	Hälso- och sjukvårdspeng	1 234,3	3 493

1. **Hälso- och sjukvårdspeng** - justerat för demografi och befolkningsökning, 2023 års värden. Ökningen uppgår till 17,9 mnkr.
2. **Indexuppräkning** - sker med senast fastställda LPIK (Landstingsprisindex), 3,8 % och uppgår till 44,8 mnkr.
3. **Verksamhetsutveckling** - årlig satsning på verksamhetsveckling på 1 %, motsvarande 11,8 mnkr
4. **Lugnoduli** – Ökade kostnader för röntgen motsvarande 500 tkr.
5. **Kostnadseffektivisering** - effektivisering om 1,5 % som minskar budgeten motsvarande 18,7 mnkr.

Ersättning för enstaka akuta besök av patient från annan vårdenhet

Vård av patient som är folkbokförd i Halland, som är listad på en annan vårdenhet i Halland, ersätts enligt prislistan för enstaka akuta besök som årligen fastställs av Region Halland.

För 2023 gäller följande:

Besökskategori	Besöksersättning	Kommentar
	(exkl. patientavgift)	
Läkare	450 kr	Inkl. medicinsk service
Psykolog	600 kr	
Kurator, arbetsterapeut	500 kr	
Sjuksköterska, distriktssköterska	300 kr	
Fysioterapeut, normalbesök	240 kr	Naprapat likställs med fysioterapeut.
Fysioterapeut, särskilt omfattande besök	600 kr	Minimum 40 minuter direkt patientkontakt. Särskilt kompetenskrav och krav på godkännande föreligger.
Fysioterapeut, gruppbesök	100 kr	Gruppbesök, en eller flera personal träffar flera patienter vid samma tillfälle.
Avgiftsbelagd provtagning	50 kr	Mellanliggande provtagning
Avgiftsfri provtagning	150 kr	Provtagning i samband med betalt läkarbesök, eller med ordination från annan vårdenhet.
Ej legitimerad personal	0 kr	
Övriga yrkeskategorier	400 kr	Krav på legitimation föreligger
Distanskontakt		Ersättning som vid fysiskt besök

Bilaga 5 Vårdval Halland specialiserad öppen hälso- och sjukvård

Budget och kostnadstak i Vårdval Halland specialiserad öppen hälso- och sjukvård 2023 bereds och beslutas tillsammans med Mål & budget 2023.

Avtalsvillkor och beskrivning av den ekonomiska ersättningsmodellen återfinns i uppdragsbeskrivning och förfrågningsunderlag för Vårdval Halland specialiserad öppen hälso- och sjukvård.

Sammanfattning

För varje specialitet inom Vårdval Halland specialiserad öppen hälso- och sjukvård specificeras ett kostnadstak. Kostnadstaket utgör en gemensam maximal ersättningsnivå för samtliga godkända och verksamma leverantörer inom samma specialitet, inkluderande både egenregiverksamhet och privata leverantörer. Samtliga leverantörer konkurrerar om patienter och ersättningen inom denna givna nivå. Kostnadstaket fördelas ut per månad enligt förväntad produktionsfördelning till ett kostnadstak per månad.

Kostnadstaket bygger på total produktion av vård till halländska patienter och en viss nivå av patienter från andra län inom respektive specialitet. Om andelen utomlänspatienter överstiger budgeterad andel utomlänspatienter, som är grunden i kostnadstaket, så kan kostnadstaket justeras uppåt genom månadsvis buffertjustering.

Årliga förändringar

- Budget räknas upp med fastställd volymuppräknning (1% 2023) samt med fastställd uppräknning för verksamhetsutveckling (1% 2023)
- Budget inklusive kostnadstak beräknas utifrån föregående års beslutade nivå och uppräknning med landstingsprisindex (LPIK)¹ samt eventuella förändringar i ersättningsnivå, modell och åtagande.
- Budget minskas med fastställt effektiviseringskrav (1,5% 2023)
- ST-läkarersättningen för vårdvalets två ST-läkartjänster följer beslutad modell och lönekostnad² för ST-läkare

---

¹ LPIK Exkl. läkemedel

² Beräknad lönenivå inkl. arbetsgivaravgifter

Följande förändringar av ersättningsnivån har gjorts inför 2023

- **Vårdval Hud**
  - Uppräkning för årlig volymökning 1%
  - Uppräkning för årlig verksamhetsutveckling 1%
  - Uppräkning med LPIK
  - Effektivisering -1,5%

- **Vårdval Psykiatri**
  - Uppräkning för årlig volymökning 1%
  - Uppräkning för årlig verksamhetsutveckling 1%
  - Uppräkning med LPIK
  - Effektivisering -1,5%
  - Ersättning för REKO-insatser lyfts ut ur kostnadstaket för att inte påverkas av eventuellt flexpris

Kostnadstak

Vårdval Hud	
Kostnadstak 2022	33 303 kr
Volymuppräkning	333 kr
Verksamhetsutveckling	333 kr
Indexuppräkning	1 265 kr
Effektivisering	- 530 kr
Kostnadstak 2023	34 705 kr

Utöver kostnadstak finns även budget (1 610 tkr) för två ST-läkare i vårdval Hud.

Vårdval Psykiatri	
Kostnadstak 2022	53 777 kr
Volymuppräkning	538 kr
Verksamhetsutveckling	538 kr
Indexuppräkning	2 043 kr
Effektivisering	- 855 kr
Kostnadstak 2023	56 041 kr

Utöver kostnadstak finns även budget (1 356 tkr) för Rehabkoordinator i Vårdval psykiatri

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Sammanfattning patientavgifter

Oförändrade övergripande patientavgifter för 2023, ingen förändring i avgiftsnivåer från 2022.

Kategori	Avgift 2023
Läkarbesök primär-/närsjukvård	200 kr
Läkarbesök specialiserad öppenvård	300 kr
Läkarbesök akutmottagning	450 kr
Sjukvårdande behandling	100 kr
Öppenvård barn under 20 år	0 kr
Öppenvård 85 år och äldre (lag)	0 kr
Telefonkontakt ex. rådgivning och recept	0 kr
Distanskontakt	Enl. resp. motsv. fysiskt besök

Högekostnadsskydd

Beräkning av årliga belopp för högekostnadsskydd för vård görs enligt 17 kap, 2§ och 6§ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Region Halland har beslutat om principen att följa högsta angivna nivå. För närvarande 2022 är högekostnadsskydd för öppenvård 1 200 kr och slutenvårdsavgiften är 110 kr/dag.

Övriga egenavgifter

Hälsovård/intyg(Gula Taxan), egenavgifter för sjukresor och övriga egenavgifter enligt tidigare beslut och uppräknig enligt tidigare fastställda principer.

Förändring av befintlig avgift:

- Ortopedtekniska hjälpmedel

Egenavgifterna för ej behandlande ortopedtekniska hjälpmedel har varit oförändrade i Region Halland i cirka 10 år. I samband med upphandlingsarbete år 2021 uppmärksammades behovet av att se över egenavgifterna. Jämförelse har gjorts av egenavgifter i Västra Götalandsregionen och Region Skåne.

Ortopedteknisk fotbeklädning/sko för vuxna höjs från 600 kr till 700 kr. Ortopedteknisk fotbeklädning/sko för barn under 20 år blir 400 kr, tidigare var avgiften uppdelad i två åldersnivåer (0-9 år 300 kr, 10-19 år 450 kr).

Inlägg likställs med ortos gällande uttag av patientavgift för sjukvårdande behandling, detsamma gäller för skoändringar.

- Regelverk för sent om- och avbokade besök och uteblivna besök

En översyn har gjorts av regelverket för sent om- och avbokade och uteblivet besök i Region Halland i syfte att förenkla och förtydliga för patient och personal, göra det jämlikt ur ett patientperspektiv samt skapa ett regelverk som styr mot ett mer effektivt nyttjande av sjukvårdens resurser så att ej utnyttjade tider kan användas till andra patienter.

Tidsgräns för när sen om- och avbokning kan göras utan avgift ändras från varierande 0 - 12 timmar till 24 timmar i hela Region Halland.

- Avgift för sent- om och avbokade besök kvarstår till ordinarie avgift per vårdgivarkategori och vårdnivå.
- Avgift för uteblivet besök ändras till dubbel avgift per vårdgivarkategori och vårdnivå, undantag från dubbel avgift är hälsovårdsbesök enligt gula taxan.

Undantag från avgift är:

- BVC
- Graviditetsbesök inom kvinnohälsovården
- Inom specialistmödravården eller vid undersökning med ultraljud vid graviditet
- Ungdomsmottagning
- Screening såsom mammografi, gynekologisk cellprovtagning och pulsåderbräck

Bokade besök till labb var tidigare undantagna men inkluderas nu i avgiftsregelverket.

- Vaccination mot covid-19

Vaccination mot covid-19 fortsätter vara avgiftsfritt fram till dess att annan nationell vägledning kommer.

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Läkarvård	
(ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Läkarbesök inom primär-/närsjukvård	200 kr
Läkarbesök inom specialiserad öppenvård (inkl. specialiserad öppenvård Psykiatri)	300 kr
Akutmottagning på sjukhus, dygnet runt	450 kr
Hembesök, primär-/närsjukvård (inkl. tillägg hembesök 50 kr)	250 kr
Hembesök, specialiserad öppenvård	300 kr
Hembesök i kommunens korttidsboende	0 kr
Kommunens särskilda boende för äldre	200/300 kr
1: a remissbesök från primärvård/närsjukvård till specialistläkare på högre vårdnivå	100 kr
Abort-, preventivmedels- och steriliseringsrådgivning (lag)	0 kr
Abort-, kirurgisk och sterilisering	300 kr
Adoptioner, blivande adoptivföräldrar samt syskon folkbokförda i Halland; vaccinationer, röntgenundersökningar och friskintyg	0 kr
Amningsmottagning, specialistvård	300 kr
Anhållna, häktade eller intagna på kriminalvårdsanstalt (lag)	0 kr
Anhöringsamtal	0 kr
Antibiotikafri behandling för luftvägsinfektion / pneumokocker, återbesök inom 5 dagar	0 kr
Arbetsskada	200/300 kr
Avstämningsmöte	0 kr
Barn- och ungdomar tills dagen de fyller 20 år	0 kr
Besök inför inskrivning	0 kr
Besök inom 24 timmar, sjukhusens akutmottagningar/dygnetruntöppen verksamhet	0 kr
Besök inom samma dygn, dvs 00–24 till samma hälso- och sjukvårdspersonal, närsjukvård och specialiserad vård	0 kr
Dagkirurgi	300 kr
Dagmedicin	200/300 kr
Distanskontakt (via telefon, via skrift, via videolänk) (en planerad vårdkontakt som ersätter ett fysiskt mottagningsbesök)	200/300 kr
Drogtest, rimlig misstanke om drogpåverkan på eget initiativ, likställs med sjukvård (andra drogtester Gula taxan)	200/300 kr
Drogtest som begärs av skola går under vanlig hälso- och sjukvård och vanlig patientavgift tas ut	200/300 kr
Dödsfall, konstaterande av	0 kr
Forskning och läkemedelsstudier	0 kr
Fritt återbesök i öppenvård efter utskrivning från slutenvård för samma sjukdom samma dag	0 kr
Förstadagsintyg, räknas som sjukvård	200/300 kr
Försvarmakten – militär utbildning (lag)	0 kr
Habiliteringsverksamhet	0 kr
Hepatit B, efter tillbud med risk för blodsmitta	0 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Läkarvård	
(ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Hepatit C, patient som smittats via svensk sjukvård och har kvarstående kronisk Hepatit C. Även vård som inte har med kronisk Hepatit C att göra.	0 kr
Hälsokontroller som görs när adoptivbarn kommer till Sverige räknas normalt som sjukvård	0 kr
Hälsokontroller som görs när folkbokförda anhöriginvandrade barn kommer till Sverige räknas normalt som sjukvård	0 kr
Information om journal; syfte att läkare och patient gemensamt går igenom innehållet i patientjournal	0 kr
KHV – kvinnohälsovård	0 kr
Organdonation, vård och behandling av organdonator	0 kr
Poliklinisk operation	200/300 kr
Preventivmedelsrådgivning (lag)	0 kr
PSA-undersökning ingår i avgiften för läkare om läkare finner det medicinskt motiverat	200/300 kr
Recept o förskrivning på kostnadsfria läkemedel och förbrukningsartiklar, tekniska hjälpmedel samt preventivmedel	0 kr
Sjukintyg, förlängning av sjukintyg	200/300 kr
Smittskyddslagen, allmänfarlig sjukdom	0 kr
STD, herpes genitalis, kondylom, trichomonas vaginalis infestation och icke gonorroisk uretrit (dessa är utöver de som finns som allmänfarliga sjukdomar i smittskyddslagen)	0 kr
Svalgprov, ordination på t ex övriga familjemedlemmar, daghem eller deltidsförskola	0 kr
Teambesök/Gruppteambesök	200/300 kr
Telefonkontakt (exempel recept, provtagnings svar och rådgivning)	0 kr
Tvångsvård enl. LPT och LRV, öppen vård	0 kr
Ungdomsmottagning, 13 till och med 23 års ålder	0 kr
Ungdomspsykiatriskmottagning; 1: a besöket	0 kr
Vårdgivarinitierat besök	0 kr
Öppen vård som direkt leder till slutna vård	200 /300 /450 kr
85 år och äldre, avgiftsfri öppen hälso- och sjukvård (lag fr 2017-01-01)	0 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Sjukvårdande behandling (ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Sjukvårdande behandling, vård eller behandling som ges p g a sjukdom/skada och som utförs av annan personal än läkare	100 kr
Undantag och förtydligande, se nedan	
Abort-, preventivmedels- och steriliseringsrådgivning (lag)	0 kr
Abort-, medicinsk	100 kr
Adoptioner, blivande adoptivföräldrar samt syskon folkbokförda i Halland; vaccinationer, röntgenundersökningar och friskintyg	0 kr
Allergitest	100 kr
Amningsmottagning	100 kr
Anhållna, häktade, intagna på kriminalvårdsanstalt (lag)	0 kr
Anhöringsamtal	0 kr
Avstämningsmöte	0 kr
Barn- och ungdomar tills dagen de fyller 20 år	0 kr
Besök inom 24 timmar, sjukhusens akutmottagningar	0 kr
Dagsjukvård	100 kr
Distanskontakt (via telefon, via skrift, via videolänk) (en planerad vårdkontakt som ersätter ett fysiskt mottagningsbesök)	100 kr
Drogtest, rimlig misstanke om drogpåverkan, likställs med sjukvård	100 kr
Forskning och läkemedelsstudier	0 kr
Fotvård, medicinskt betingad	100 kr
Försvarsmakten – militär utbildning (lag)	0 kr
Fritt återbesök i öppenvård efter utskrivning från slutenvård för samma sjukdom samma dag	0 kr
Habiliteringsverksamhet	0 kr
Hembesök	100 kr
Hjälpmedel, förskrivning av tekniska hjälpmedel	0 kr
Hjälpmedel, instruktion till anhöriga m fl	0 kr
Hjälpmedel, besök för bedömning om behov av anpassning hjälpmedel	100 kr
Hjälpmedel, intyg för anpassning av patientens hemmiljö och arbetsplats	0 kr
Hjälpmedel, undersökning, bedömning, behandling och träning av funktions- och aktivitetsförmåga (sjukvårdande behandling)	100 kr
Hjälpmedel, utprovning och anpassning av tekniska hjälpmedel	0 kr
Hörselvårdsverksamhet	100 kr
Hörselvård, förskrivning av hörhjälpmedel	100 kr
Provtagning/EKG inför inskrivning i slutenvård	0 kr
LSS, råd och stöd (lag)	0 kr
Medicinutdelning	100 kr
Medicinska undersökningar (ex. funktions-us och carotis-us, lika avgift oavsett var den utförs i verksamheten)	100 kr
Mellanliggande labbesök	100 kr
KHV – kvinnohälsövård	0 kr
Organdonation, vård och behandling av organdonator	0 kr
Ortoser, inlägg och skoändringar (se ortopedtekniska hjälpmedel i kapitel Hjälpmedel)	100 kr
PPD och BCG för personal som ska arbeta inom regionen	0 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Sjukvårdande behandling (ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Preventivmedelsrådgivning (lag)	0 kr
1: a remissbesök till medicinsk service från företagshälsovård	0 kr
Smittskyddslagen, allmänfarlig sjukdom	0 kr
Syncentralverksamhet	100 kr
Syncentral, förskrivning av synhjälpmedel	100 kr
Särskilt livsstilsstöd (gäller tex tobaksbruk, alkoholfrågor, övervikt samt brist på fysisk aktivitet) hos distr.sköt, sjuksköt. och undersköterska	100 kr
Teambesök/Gruppteambesök	100 kr
Tvångsvård enl. LPT och LRV, öppen vård inom psykiatri	0 kr
Ungdomsmottagning, 13 till och med 23 års ålder	0 kr
Ungdomspsykiatrisk mottagning 16–25 år, 1: a besöket	0 kr
Viktkontroll	100 kr
Vårdgivarinitierat besök	0 kr
85 år och äldre, avgiftsfri öppen hälso- och sjukvård (lag fr 2017-01-01)	0 kr

Övriga besök	
DaKo, teknikerbesök (ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	100 kr
Hörselvård, teknikerbesök (ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	100 kr
Rehabkoordinator	0 kr
Syncentral, teknikerbesök (ingår i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	100 kr

Tandvård för vissa grupper (ingår i högkostnadsskyddet, öppen sjukvård.) Vissa särskilda patientgrupper har rätt att få tandvård till en kostnad som motsvarar regionens patientavgifter för öppen sjukvård	
Oral kirurgi och motsv.	300 kr
Allmäntandläkare	200 kr
Tandhygienist	100 kr
85 år och äldre avgiftsfritt öppen hälso- och sjukvård	0 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Hälsovård	
(ingår ej i högkostnadsskyddet, öppen sjukvård.)	
Graviditetstest (fr o m kalenderåret som kvinnan fyller 21 år)	150 kr
Gynekologisk cellprovskontroll (lag fr 2018-01-01)	0 kr
Mammografi (lag fr 2016-07-01)	0 kr
Pulsåderbräck i buken hos 65-åriga män	150 kr
Tjock- och ändtarmscancerscreening	0 kr
Vaccination HPV Avgiftsfritt för flickor tills dagen de fyller 18 år Avgiftsfritt för pojkar födda 2009 och senare tills dagen de fyller 18 år Ingår i allmänna vaccinationsprogrammet för barn, vaccinationen ges av Elevhälsan i åk 5-6.	0 kr
Vaccination säsongsinfluensa, riskgrupper (RF 2021-04-28 §45)	0 kr
Vaccination pneumokock, riskgrupper (RF 2021-06-23 §64)	0 kr
Vaccination påssjuka, hörselskadade barn och unga vuxna inom habiliteringsverksamhet	0 kr
Vaccination mässling (RF 2022-04-27 §32)	0 kr
Vaccination covid-19 (RF 2020-12-09 §101) (avgiftsfritt fram till dess att annan nationell vägledning kommer)	0 kr
Övrig hälsovård, vaccination, hälsoundersökning och intyg (Gula Taxan) (exkl. moms)	Gula taxan, beslutad grupp taxa eller tidigare separat beslutad avgift
• Grupp taxa 1	0 kr
• Grupp taxa 2	240 kr
• Grupp taxa 3	640 kr
• Grupp taxa 4	1 010 kr
• Grupp taxa 5 timtaxa, (370 kr / påbörjad 15 min)	1 480 kr

Asylsökande och tillståndslösa	
Öppen sjukvård (vuxna, vård som inte kan anstå)	
Läkarbesök	50 kr
1:a remissbesök	50 kr
Akutmottagning på sjukhus utan remiss	450 kr
Akutmottagning på sjukhus med remiss	50 kr
Specialistbesök, patient har ej remiss	300 kr
Mellanliggande labbesök	50 kr
Sjukvårdande behandling	25 kr
Planerad öppenvård	utomlänsprislista
Barn och ungdomar t o m 19 år, läkarbesök o sjukvårdande behandling (all vård)	0 kr
85 år och äldre, vård som inte kan anstå, gäller inte planerad vård	0 kr
Läkarutlåtande om hälsotillstånd för asylsökande	timtaxa
Sluten vård (Barn ungdomar och vuxna)	0 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Bosatta i utlandet	
Nordisk medborgare, nödvändig vård	ordinarie pat.avgift
EU-medborgare, nödvändig vård	ordinarie pat.avgift
Medborgare i konventionsland, akut/nödvändig vård	ordinarie pat.avgift
Svensk medborgare utanför EU o konv.länder, akut vård	ordinarie pat.avgift
För ovanstående gäller krav på giltiga intyg	
Övriga grupper	utomlänsprislista
Se Avgiftshandboken för fullständiga regler	

Hjälpmedel	
Avgift (kr) exkl. moms	
Kryckor, dubbar per st (ingår ej i högkostnadsskydd öppen sjukvård)	70 kr
Tens-apparat, hyresavgift/månad (ingår ej i högkostnadsskydd öppen sjukvård)	100 kr/månad
Inkontinensartiklar, personer med serviceinsatser från kommunen	0 kr
Avgift för borttappad eller misskött hörapparat (ingår ej i högkostnadsskydd öppen sjukvård)	1 000 kr
UVB-lampa, hyresavgift/månad En månadsavgift tas ut även om flera hjälpmedel lånas från MTH. (ingår ej i högkostnadsskydd öppen vård, avgiftsfritt för personer under 20 år)	100 kr/månad
CPAP vid obstruktivt sömnapné syndrom, hyresavgift/månad En månadsavgift tas ut även om flera hjälpmedel lånas från MTH. (ingår ej i högkostnadsskydd öppen vård, avgiftsfritt för personer under 20 år)	100 kr/månad
Egenavgift mask/slang till CPAP utöver en mask/slang per rullande 10-månadsperiod Vid förskrivning av CPAP vid obstruktivt sömnapné syndrom ingår efter utprovning en mask/slang per rullande 10-månadersperiod, vid behov därutöver utgår egenavgift 1 000 kr per mask/slang. (ingår ej i högkostnadsskydd öppen vård, avgiftsfritt patienter under 20 år).	1 000 kr
Ortopedtekniska hjälpmedel – fotbeklädnader/skor. (Max 4 par skor per år, Undantag: Gående barn som pga. sin funktionsnedsättning sliter skor på avsevärt kortare tid än normalt kan få mer än 4 par skor/år till reducerat pris.) Innesko 2/3 av angivet pris	0-19år 400 kr/par 20 år - 700 kr/par Öppen sko 400 kr /par
Ortopedtekniska hjälpmedel - ortos, inlägg och skoändringar (avgift för sjukvårdande behandling)	100 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Sluten hälso- och sjukvård	
Avgift per vård dag (ingår ej i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Barn och ungdom 0 – 19 år	0 kr
Vuxna 20 – uppräkningsenl. HSL	110 kr (fn. 2022)
Yngre än 40 år med hel aktivitetsersättning eller hel sjukersättning, halv avgift de första 30 dagarna vid varje vårdtillfälle	55 kr
Försvarsmakten – militär utbildning (lag)	0 kr
Anhållna, häktade eller intagna på kriminalvårdsanstalt (lag).	0 kr
Asylsökande	0 kr
Tvångsvårdade enl. (LPT och LRV)	0 kr
Tvångsvårdade enl. (LPT och LRV) i annat landsting	0 kr

Högkostnadsskydd	
Öppen sjukvård (12-månaders period) Ger patienten ett skydd för sjukvårdskostnader över en 12-månadersperiod, möjlighet att fr.o.m. 2014 förköpa frikort uppräkningsenl. HSL	1 200 kr (fn. 2022)
Högkostnadsskydd för särskilda näringslivsmedel, SärNär 1 400 kr per månad och patient för vuxna över 16 år. 120 kr per uttag för barn under 16 år Gäller från 2018, övriga regler i separat överenskommelse med kommuner	1400 kr/mån vuxna 120 kr/uttag barn
Högkostnadsskydd egenavgift sjukresor, (12-månaders period) (20 x avgift för taxi) (frivillig åtgärd från Region Halland)	2 000 kr

Sjukresor	
Egenavgift enkel resa, kollektivtrafik (Motsv. 2 zoner enl. Hallandstrafikens prislista för enkelbiljett)	41 kr (f.n. 2022)
Milersättning, egen bil per mil (80 % av angivet belopp i (1999:1229) inkomstskattelag 16 kap 27§) Egenavgift 4 mil f.n. 59 kr	14,80 kr (f.n. 2022)
Regionens sjukreselinjer	0 kr
Egenavgift enkel resa, taxi	100 kr
Högkostnadsskydd egenavgift sjukresor, (12-månaders period) (20 x avgift för taxi) (frivillig åtgärd från Region Halland)	2 000 kr
Ambulansvård, ingår i högkostnadsskydd sjukresor	250 kr

Patientavgift och övriga egenavgifter 2023

Avgift (kr) exkl. moms

Övrigt (ingår ej i högkostnadsskydd, öppen sjukvård)	
Mat och logi på sjukhusens BB-avdelningar för anhöriga, (avgift per påbörjat dygn 480 kr resp. 240 kr inkl. moms)	Vuxen 429 kr Barn 214 kr
Ekonomisk kompensation till patient vid inställd vård	Olika ersättningar
Journalkopior, RF § 33/12	1 - 9 sidor, 0 kr 10 sidor, 50 kr För varje sida över 10 sidor, 2 kr
Röntgenbilder på cdr-skiva eller likande lagringsenhet RF §99/18	50 kr per cdr-skiva / motsvarande bildlagringsenhet
Omhändertagande av avlidna - bårtransporter	faktisk kostnad
Projektgrupper	fastställs av resp. driftsnämnd
Avgift för sent- om och avbokad och uteblivet tidsbeställt individuellt besök inkl. avgiftsreducerade och avgiftsfria besök. <ul style="list-style-type: none"> Tidsgräns för debitering av sent om-avbokad besök: 24 timmar innan bokad besök, om besök om/avbokas senare än 24 timmar innan besök debiteras avgift Avgift sent om/avbokad besök: samma avgift som för det planerade besöket per vårdgivarkategori och vårdnivå Avgift uteblivet besök: dubbel avgift som för det planerade besöket per vårdgivarkategori och vårdnivå (undantag Hälsovård enligt Gula taxan, enbart enkel avgift) <p>Undantag från avgift för sent om- och avbokad besök och uteblivet besök: BVC, Graviditetsbesök på kvinnohälsovården, specialismödravården eller vid undersökning med ultraljud vid graviditet, ungdomsmottagning, screening såsom; mammografi, cellprovskontroll och pulsåderbräck.</p> <p>Avgift gäller även för de fall då det faktiska besöket skulle varit avgiftsreducerat eller avgiftsfritt förutom vid uppräknade undantag. Avgiften ingår ej i högkostnadsskydd för öppen sjukvård.</p>	avgift beroende på typ av besök enkel avgift vid sent om/avbokad besök dubbel avgift vid uteblivet besök
Väntetid mer än 30 min	återbetalning av patientavgift enligt särskilda regler
Avgiftsfria hälsokontroller inför praktik för elever i vårdutbildning	0 kr

Moms

Regionfullmäktige fastställer patientavgifter exkl. moms. På vissa tjänster tas moms ut med 12% eller 25 %.

Det är syftet med de medicinska åtgärderna som avgör momsfrågan.

Tjänster som inte syftar till att skydda, bevara eller återställa hälsan är momsbelagda.

Avgiften inkl. moms kan förändras om staten beslutar om förändrat regelverk/momssats

Bilaga 7 – Finansiering av olika verksamheter inom Region Halland

Ersättningsformer i Region Halland

Nedanstående tabell beskriver hur verksamheterna i Region Halland får sin ersättning

Verksamhetsområde	Nettokostnadsbudget (Anslag)	Annan ersättning
Hälso- och sjukvård		
Vårdval Halland	Budgetram för palliativ vårdavdelning samt särskilda uppdrag inom primärvården	Vårdvalet i Halland ersätts enligt "vårdvalsmodellen"
Psykiatri	Budgetram för allmän psykiatri och remitterad rättspsykiatri	Vårdval psykiatri ersätts enligt "vårdval specialiserad vård"
Folktandvård Specialisttandvård		Tandvårdstaxa
Somatisk vård Specialisttandvård	Budgetram för både mottagningsverksamhet och slutenvård	Vårdval specialiserad vård hud ersätts enligt "vårdval specialiserad vård"
Somatisk vård-ambulansverksamhet, 1177 sjukvårdsrådgivning, sjuktransport, Hälsa- och funktionsstöd	Budgetram	
Diagnostik		Intäkter från köpande enheter
Kultur och skola		
Folkhögskolor och naturbruksbruksgymnasiet	Budgetram för folkhögskola Budgetram för vuxenutbildningar inom de gröna näringarna	Statligt bidrag Interkommunala ersättningar
Kultur	Budgetram	Statligt bidrag
Regional utveckling	Budgetram	Statligt anslag för regionala tillväxtåtgärder. Statliga medel för regional infrastrukturplan. Nationella utlysningar från Tillväxtverket, Vinnova. EU-projekt.
Politisk verksamhet	Budgetram	
Kollektivtrafik	Budgetram	Biljetintäkter
Interna serviceverksamheter		Intäkter från köpande enheter

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet förslag till budget och mål för Region Halland 2023

Innehållsförteckning

1. Inledning

2. Framtidens hälso - och sjukvård

Jämlik och nära vård

Vård ska ges i tid

Bekämpa psykisk ohälsa

3. Region Halland - en region för hållbar tillväxt

Kultur för ett levande Halland

En klimat- och miljösmart region

4. Kompetens för framtiden

5. Indikatorer

5.1 Fattigdom

5.2 Ingen hunger

5.3 Hälsa och välbefinnande

5.4 God utbildning för alla

5.5 Jämställdhet och jämlikhet

5.6 Rent vatten och sanitet

5.7 Hållbar energi för alla

5.8 Anständiga arbetsvillkor för alla och ekonomisk tillväxt

5.9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

5.10 Minskad ojämlikhet

5.11 Hållbara städer och samhällen

5.12 Hållbar konsumtion och produktion

5.13 Bekämpa klimatförändringen

5.14 Hav och marina resurser

5.15 Ekosystem och biologisk mångfald

5.16 Fredliga och inkluderande samhällen

5.17 Genomförande och globalt partnerskap

6. Ekonomi

Finansiella mål

Nettokostnadsbudget

Fördelning av budget till nämnder

Investeringsplan 2023–2027

Riktade statsbidrag

Egenavgifter

Uppföljning och rapportering

1. Inledning

De senaste årens pandemi har påverkat hela samhället. Sjukvård, hälsa, arbetsliv och socialt liv har förändrats och anpassats för Hallands invånare liksom i omvärlden. De flesta av Hallands utmaningar är trots detta inte nya utan har bara blivit alltmer uppenbara. Covid 19 betraktas inte längre som en samhällsfarlig sjukdom men pandemiåren har satt djupa spår och hela samhället behöver fortsatt ha beredskap för att hantera konsekvenserna. Kriget i Ukraina kommer också det att påverka Halland och skapar ett osäkert läge både för samhället och på individnivå. Valresultatet skapar även det en osäkerhet och det saknas en politisk majoritet i Region Halland just nu. Socialdemokraterna och Vänsterpartiets inriktning är att ha en fortsatt utsträckt hand mot de partier som vill samarbeta för ett bättre Halland för alla. Vi står redo att leda en politisk majoritet framöver.

Region Halland behöver föra en ansvarsfull ekonomisk politik för att trygga välfärden, både för de som bor i Halland nu, de som kommer hit till följd av krig eller som flyttar hit för arbete och studier. Investeringar i framtidens välfärd måste göras med såväl social och miljömässig som ekonomisk hållbarhet i fokus.

Budgetförslaget innehåller viktiga satsningar på personalen samtidigt som vi tar bort effektiviseringskrav för verksamheter som rör närsjukvården, psykiatri, kultur och skola. Det är en offensiv budget som höjer ambitionen.

Region Hallands hälso- och sjukvård hade det tufft redan innan pandemin och det har inte blivit enklare att hinna med flödet av patienter. Hållbar arbetsmiljö, en särskild lönepott för att utjämna orimliga löneskillnader, ett rättvist Ob-tillägg och fokus på nyrekrytering är därför en viktig investering. Tillgången till personal är en av de faktorer som påverkar tillgängligheten till hälso- och sjukvården.

Inom exempelvis förlossningsvården, närsjukvården och psykiatri finns stora behov. I takt med att befolkningen växer och den psykiska ohälsan ökar inom flera samhällsgrupper måste hälso- och sjukvården prioriteras högre. Det görs i denna budget genom satsningarna på personal men också fortsatt omställning för att möta invånarna nära.

Klimatomställningen är en av vår tids ödesfrågor men har under de senaste åren fått stå tillbaka när minskat kollektivt resande har varit en förutsättning för att minska smittspridningen. Region Halland har ett ansvar både för sin egen verksamhets miljö- och klimatpåverkan men också för en hållbar regional utveckling. Fler ska ges förutsättningar att resa kollektivt och omställning krävs både vad gäller drivmedel och energikällor. Ett klimatbokslut bidrar till ökad kunskap om utmaningarna vi står inför och en klimatbudget kan användas som stöd för arbetet.

I dag påverkas livslängd, hälsa, möjligheten till jobb, löneskillnader och tilltron till omvärlden av en rad olika faktorer. Halland är varken jämlikt eller jämställt. Region Halland ska medverka till ett samhälle där alla känner sig välkomna och ges möjlighet att bidra. Då krävs social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet både i det interna och externa arbetet. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet vill att de globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030, prioriteras högt i Region Hallands insatser.

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet i Region Halland

2. Framtidens hälso - och sjukvård

Hälso- och sjukvården i Halland ska präglas av en jämlikhetssyn, vilket tydliggörs i principen att vård ska ges efter behov. Invånarnas egenskaper eller personliga bakgrund ska inte påverka tillgången till kvalitativ vård utan vård ska finnas tillgängligt för alla oavsett faktorer som exempelvis kön eller socioekonomi. Vården ska utvecklas efter invånarnas behov, inte efter vinstintresse. Vi prioriterar sjukvården.

Utgångspunkten för utvecklingen inom och av hälso- och sjukvården behöver vara att patientens flöde genom hälso- och sjukvårdssystemet och invånarnas olika kontakter med vårdens aktörer ska syfta till att öka hälsan och livskvaliteten, liksom att förebygga och minska ohälsa. Pandemin har visat att det finns ett stort behov av rehabilitering och habilitering. Dessa områden behöver förstärkas för att möta de växande behoven hos olika grupper i samhällen.

Region Halland levererar idag i flera delar en god hälso- och sjukvård. Dagens system och strukturer innebär att det i framtiden blir svårt att möta ett ökat behov av vård i takt med en åldrande befolkning. För att Region Halland i framtiden ska kunna leverera en god hälso- och sjukvård kräver det samverkan med andra aktörer, ökad delaktighet, ta till sig nya behandlingsmetoder och ta tillvara på digitaliseringens möjligheter.

De framtida utmaningarna är många och komplexa. Sjukvården kan redan nu göra mycket mer avancerad vård. Utvecklingen i framtiden kommer gå ännu snabbare. Detta kommer att öka kostnaderna i framtiden och därför måste Region Halland agera redan nu. Vård och ingrepp som görs någon gång i livet ska samlas på färre platser i landet för att säkra kvaliteten, det kommer påverka utbud och innehåll på alla vårdinrättningar i framtiden.

Vi är i slutet av en pandemi som vi har mycket att lära från, inte bara beredskapen i hälso- och sjukvården utan för hela samhället där Region Halland har ett ansvar inom regional utveckling.

Ineffektiva system som Vårdval plus behöver avskaffas, utfasning skall påbörjas under 2023. Modellen är för resurskrävande när det gäller administration och uppföljningar. Resurserna ska istället användas till att ge Hallands invånare en bättre vård.

Jämlik och nära vård

Vården ska vara så nära medborgaren som möjligt. Patienterna ska finnas med i arbetet för att utveckla hälso- och sjukvården. Vårdcentralerna ska vara patientens trygga hand genom hela vårdförloppet. Samtidigt behöver vården i större utsträckning möta människors ökade rörlighet. Om patienten arbetar i en kommun

men är bosatt i en annan ska personen inte behöva åka hem för att söka vård. Äldres behov av kontinuitet kan mötas genom exempelvis särskilda äldremottagningar.

Bemötandet i vården och den hjälp man får som patient ska vara densamma oavsett patientens ekonomi, utbildningsnivå, kön eller funktionsvariation. Vården i Halland ska vara jämlik.

Primärvården behöver särskilt utökade resurser och mer personal för att dels kunna erbjuda invånarna en nära vård samt för att kunna ställa om för att öka samverkan med specialistvården. Förflyttningen är ett långsiktigt arbete och ska ske i den takt som är acceptabelt ur ett arbetsmiljöperspektiv. För att det ska fungera bra behövs mer resurser och personal till vårdcentralerna. I dagsläget väntar ca 20 legitimerade underläkare på en ST-tjänst i allmänmedicin. Därför vill vi satsa medel under en femårsperiod för att säkerställa tillgången till specialistläkare inom allmänmedicin samt för att förkorta tiden för de väntande individer som uppfyller kvalifikationerna för en ST-tjänst

Region Halland måste ta till vara på de digitala möjligheter som finns både när det gäller hur invånarna söker vård men även i patientmöten. Under pandemin har en utveckling inom detta område varit nödvändig och mycket har hänt. Det är viktigt att ta till vara på de erfarenheter som finns för fortsatt utveckling och kvalitetssäkring. Det är en utmaning att driva utvecklingen framåt och samtidigt ge förutsättningar för de invånare som inte har förutsättningar att använda sig av digitala verktyg.

Kompetensen att möta människor i vården på lika villkor behöver utvecklas i Halland, i synnerhet HBTQIA-personer löper ökad risk för att utsättas för våld, hot och kränkande behandling. Region Halland erbjuder HBTQ-diplomering i samverkan med andra regioner, men verksamheterna har också möjlighet till kortare utbildningar för att komma igång, eller arbeta vidare på bemötande. Vi vill att fler, både verksamheter i egen regi och inom vårdvalet, ska ha genomgått åtminstone halvdags utbildningar där personalen får möjlighet att diskutera hur de hanterar olika situationer. Vårdcentraler, barnvårdscentraler, mödravårdscentraler samt medicinkliniker är prioriterade.

Tillsammans med kommunerna arbetar Region Halland för att socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola i Halland ska ha gemensamma mål och samsyn kring hur man gemensamt kan arbeta för att skapa en god och jämlik hälsa för invånarna.

Omställningen till god och nära vård är ett arbete som måste ske i nära samverkan med de halländska kommunerna. Det handlar om både inom elevhälsa, på särskilda boenden, inom hemsjukvården samt i vårdens alla nivåer. Detta är högprioriterat.

Vi vill att tillgången till vård i livets slutskede ska vara sådan att det finns goda

möjligheter till vård både hemma och på avdelning och att växla däremellan. Avdelningar behöver vara spridda över Halland.

Vård ska ges i tid

Väntetiden är avgörande för patientens upplevelse av vården. Därför prioriterar Socialdemokraterna och Vänsterpartiet en god tillgänglighet och minskade köer. Vården i Halland ska vara köfri, du ska snabbt få en tid och veta vad nästa steg är. Patienter med flera vårdkontakter ska enkelt kunna ta del av en sammanhållen vårdplan.

En god hälsa i befolkningen är en av de avgörande faktorerna för tillväxt, välfärd och social hållbarhet. Hälsan i Halland är god som helhet med en medellivslängd som ökar och är högre än rikets. Den självskattade hälsan är också högre än rikets. Det finns dock skillnader vad gäller befolkningens hälsa, såväl geografiska som mellan olika grupper i samhället. Även vårdkonsumtionen skiljer sig åt mellan kommuner och grupper. I arbetet för en god hälsa och för att utjämna skillnader krävs aktiviteter från många olika aktörer i samhället. Arbetet behöver ske på flera olika nivåer, arenor och, inte minst, i samverkan. Utgångspunkten är i det friska hos individen, där hälso- och sjukvården är en av flera arenor för hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete. Tidig upptäckt av ohälsa och sjukdom är en vinst för både individen, hälso- och sjukvården och samhället i stort. Regionen behöver styras så att det blir möjligt med en fast läkarkontakt. Detta är särskilt viktigt för invånare med stora behov men också för att få kvalitet i det förebyggande arbetet.

I hälso- och sjukvården finns flera arbetssätt och metoder som möjliggör tidig upptäckt, till exempel screening och standardiserade vårdförlopp som kortar ledtiden mellan misstanke och diagnos. Region Halland ska följa socialstyrelsens rekommendationer om screening, ett exempel är socialstyrelsens rekommendationer om screening när det gäller tjock- och ändtarmscancer.

Det sjukdomsförebyggande arbetet är också betydelsefullt ur ett individ- och samhällsperspektiv. Region Hallands samarbete med Högskolan i Halmstad kring datadriven sjukvård har bidragit till unika möjligheter att identifiera ökad risk för ohälsa eller sjukdom och metoder för att hantera detta ska utvecklas. Ett verktyg för att stärka hälso- och sjukvården som arena för detta är nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder. Hälso- och sjukvården behöver utgå från individens perspektiv i mötet med patienten. Det är en förutsättning för att kunna behandla alla människor utifrån deras särskilda förutsättningar och behov, till exempel med avseende på ålder, kön, socioekonomi, funktionsnedsättning, etnisk, religiös bakgrund och sexuell läggning. Det betyder också att man i mötet med patienten behöver se hela människan och deras närstående.

Vi vill utveckla donationsverksamheten vid intensivvård klinikerna på sjukhusen i Halmstad och Varberg så att fler kan få nya organ.

Bekämpa psykisk ohälsa

Den ökande psykiska ohälsan är en av Region Hallands största utmaningar och måste högre upp på den politiska agendan. Idag drabbas framförallt barn, unga och kvinnor. Statistiken visar även en ökning bland äldre. Psykisk ohälsa är särskilt allvarlig eftersom det ofta leder till att andra sjukdomar utvecklas. Det är även den diagnos som ökar kraftigast hos personer som är sjukskrivna. Region Halland behöver ha en hög beredskap för att möta olika sorters psykisk ohälsa.

Den ensamhet och sociala distansering som vuxit i skuggan av pandemin kommer med stor sannolikhet innebära större psykisk ohälsa för vissa grupper. Samhället behöver arbeta tillsammans, såväl föreningsliv som offentlig verksamhet och arbetsmarknadens parter, för att förebygga den psykiska ohälsan. Arbetet mot ett socialt hållbart Halland med ökad delaktighet och fokus på barn- och ungas uppväxtvillkor spelar stor roll. Region Hallands egna skolor behöver förstärkas så att fler elever kan gå ut med godkända betyg.

Ungdomsmottagningarna spelar en viktig roll i det framtida arbetet för en bättre psykisk hälsa. Här ska unga människor enkelt kunna få hjälp. Det krävs en regional samverkan med kommunerna för att stärka ungdomsmottagningarnas roll och öka deras plattform. Fler behöver få information om ungdomsmottagningarnas yrkeskunskap och dess syfte. Alla kommuner i Halland ska ha en fysisk ungdomsmottagning minst en gång i veckan. Verksamheten ska startas upp i Hylte kommun under året.

För att nå barn och unga i hela Halland är den uppsökande verksamheten viktig. En mobil ungdomsmottagning är ett verktyg att använda för att nå fler. Samverkan med elevhälsan ska öka, elever får inte falla mellan stolarna för att samarbetet inom Region Halland eller med kommunerna inte är tillräckligt. Detta gäller såväl vid behandling som i det förebyggande arbetet. I Halland ska de tidiga insatserna kring barn- och ungas psykiska hälsa samordnas.

Region Hallands verksamheter behöver ha ytterligare fokus på att tidigt identifiera psykisk ohälsa och behandla densamma. För att psykisk ohälsa ska behandlas effektivt behöver mer vård ges direkt i den nära vården. Vårdcentralernas uppdrag behöver därför bli tydligare. För ökad psykisk välbefinnande behöver vi en utvecklad kunskapsstyrning när det gäller psykisk ohälsa. Det gäller beställning, uppdrag och uppföljning av den specialistpsykiatriska vården samt närsjukvården inom området.

“En väg in” är ett sätt att förenkla sökandet av vård för barn och unga som inte alltid

vet vart de ska vända sig när de upplever psykisk ohälsa. Genom en gemensam kontaktväg kan vården tillgodose att inga barn faller mellan stolarna och direkt hänvisa till rätt vårdnivå nära patienten. En grupp som riskerar att hamna i kläm är barn och unga med NPF (neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) som ofta behöver stöd från flera delar av samhället. "En väg in" finns i dag i Kungsbacka och Halmstad, det finns ett behov av att utöka verksamheten till fler delar av länet.

Det finns ett glapp mellan BUP (barn och ungdomspsykiatri), VPM (vuxenpsykiatrisk mottagning) och habiliteringen när det gäller neuropsykiatriska diagnoser som autism och ADHD. Det tar ofta lång tid att få diagnos och man hamnar inte alltid på rätt vårdnivå från början. Var man hamnar påverkar vilken verktygslåda det finns tillgång till. Det blir inte likvärdig vård utan beror på hur patienten kom in i processen. BUP har en hög tröskel och även habiliteringen får göra stränga prioriteringar. När patienten blir vuxen hamnar den med autism på habiliteringen och den med ADHD på VPM. Många patienter har också en kombinationsdiagnos vilket gör det svårt att veta vart man ska få rätt vård. För att hinna med att inte bara diagnostisera utan faktiskt även behandla behövs det mer personal. Vi behöver både behålla personal och rekrytera mer personal.

Människor är olika och därför ska olika behandlingsmetoder mot psykisk ohälsa kunna erbjudas. Grön rehabilitering är en evidensbaserad metod för rehabilitering av människor med stressrelaterade sjukdomar, utmattning eller mild till måttlig ångest eller depression. Vi ser att Grön Rehab har ett stort värde för denna patientgruppen. Vi vill ge flera invånare möjlighet till Grön Rehab. Grön Rehab är numera ett instrument i den ordinarie somatiska vården, men inte i psykiatri. Men behandlingsmetoden är relevant även för patienter som kommer från psykiatri. Särskild uppföljning behövs när det gäller hur tillgänglig grön rehab blivit för patienterna i vårdvalet.

Det projekt som genomförts i Laholm med kulturunderstödd rehabilitering är ett annat bra exempel på hur patienternas psykiska mående kan förbättras och hur ofrivillig ensamhet kan brytas. Samarbete med föreningslivet kan vara en nyckel.

Konsekvenserna av att leva med psykisk ohälsa är flera och varierar från person till person. Rätt stöd ska ges i rätt tid. Region Halland ska fortsätta utveckla missbruksvården i Halland tillsammans med kommunerna. Insatser behöver även göras för att anhörigstödet ska bli bättre. Missbruksvården i Halland behöver utvecklas ytterligare, vården är fortfarande underdimensionerad. T.ex behöver substitutions mottagningarna stärkas.

3. Region Halland - en region för hållbar tillväxt

Halland växer och Region Hallands uppgift är att stötta näringslivet så att fler företag

kan skapas och växa här. På så vis stärks näringslivets innovationskraft och omställningen till en hållbar cirkulär ekonomi samtidigt som arbetslösheten motverkas.

En dagsaktuell utmaning är energipriserna som påverkar hushåll, näringslivet och andra aktörer. Energikartläggningar och översyn av energiförsörjningen framåt är ett par exempel på hur Region Halland kan arbeta med frågan på lång och kort sikt.

Det krävs en gemensam kraftsamling för att det halländska näringslivet ska växa med innovativa varor och tjänster både i och utanför Sverige. Detta måste ske på ett hållbart sätt utan att äventyra kommande generationers livsvillkor. Region Halland ska arbeta tillsammans med näringslivet och andra aktörer för stark och sund konkurrenskraft med schysta villkor och ett hållbart arbetsliv. Inom ramen för smart specialisering ligger fokus på forskning och innovation för framtidens vård och hälsa, forskning och innovation för intelligenta system och innovativ affärsutveckling.

Arbetet med Leap for life är ett bra exempel på hur offentlig verksamhet, högskolan och näringslivet kan arbeta tillsammans för att hitta innovativa lösningar på hälso- och sjukvårdens utmaningar. Liknande resor behöver göras i fler branscher. Halland har ett diversifierat näringsliv där näringsgrenar som hälsoinnovation, gröna näringar och besöksnäring för att nämna några är viktiga för hållbar tillväxt.

Villkoren i näringslivet är ojämlikt i Halland. Företag som drivs av män med inrikes bakgrund har fyra gånger så ofta över 50 anställda än de som drivs av män med utrikes bakgrund. Skillnaderna i vilka som driver företag och inom vilken bransch är stora. Män beviljas i högre utsträckning lån och krediter än kvinnor. Ett jämställt innovationsstöd, timbanken och Almi samt Almi Invest är viktiga verktyg för ett jämlikt näringsliv.

Även resmönster och restid kan kopplas till kön där fler män äger bilar och fler kvinnor cyklar eller åker kollektivt. Kvinnor pendlar i lägre utsträckning än män till arbetet vilket gör det faktiska arbetsmarknadsområdet mindre. Kollektivtrafiken är ett viktigt verktyg för hållbarhet och inkludering. Här handlar det om bemötande, tillgängliga bokningsmöjligheter och biljettköp, anpassade hållplatser och trygghetsstopp för att nämna några aspekter. En samverkan med kommunerna krävs också för att öka bussarnas framkomlighet i trafiken.

Det minskade resandet med kollektivtrafik har påverkat Hallandstrafikens utbud, framöver är det viktigt att arbeta för att bryta trenden.

Trafiken på landsbygden är viktig och behöver stärkas. Oavsett hur olika sträckor trafikeras skall kommunikationen kring hur och när man kan åka och köpa biljett vara lättillgänglig. Det uppstår ibland behov av att se över vilket det bästa trafikeringalternativet är för olika busslinjer. Det kan handla både om linjetrafik som

går över till beställningstrafik och närtrafik eller tvärtom.

En utvecklad järnväg och dubbelspår på Väst kustbanan och fler spår in till Göteborg krävs för fler tågavgångar och stopp. Bättre förutsättningar för arbets- och studiependling behövs för att öka möjligheterna både för hallänningarna och ett konkurrenskraftigt näringsliv.

Väl utbyggda kommunikationer, såväl fysiska som digitala är nödvändiga för att hela Halland ska växa. Det nationella målet är att 95 % av hushållen och företagen ska ha tillgång till fiber med hög hastighet senast 2025. På sikt ska alla hushåll och företag ha möjlighet till uppkoppling. Pandemin har visat tydligt att målsättningen 100 Mbit/sekund snarare är en lägsta nivå för att företag och privatpersoner skall kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter.

Infrastrukturen är viktigt för att utveckla och knyta ihop hela Halland, såväl längs kusten som i inlandet. För besöksnäringen är goda kommunikationer med kollektivtrafik och cykelbanor såsom Kattegattleden viktiga. I takt med att samhällen och städer växer ska kollektivtrafik prioriteras. För att få ännu fler att resa kollektivt behövs tillgång till pendelparkeringar för både bil och cykel. För barn och unga ger kollektivtrafiken ökade möjligheter till sommarjobb och en aktiv fritid oavsett föräldrarnas plånbok. Därför ska ett sommarkort med fria resor inom Halland erbjudas våra barn och ungdomar, oavsett funktionalitet.

Halland har en i Sverige ovanligt hög andel finansiering av kollektivtrafiken från resenärernas biljetter, uppemot 60%. För att snabbare ta marknadsandelar från bilresor vill vi se en ökande andel som finansieras via skatten.

Rapporterna om att vi nu är på väg in i en lågkonjunktur kommer att påverka Halland. Här kommer att krävas en kraftsamling för att skapa fler möjligheter för såväl enskilda som näringslivet att ställa om.

Halländska företag, liksom offentlig verksamhet, har allt för ofta svårt att rekrytera den kompetens de behöver. Region Halland ska ta ett helhetsgrepp tillsammans med Arbetsförmedlingen, kommunerna och andra aktörer för att underlätta jobbmatchningen och arbeta för att ge fler möjligheten att studera.

Arbetslöshetsstatistiken skiljer sig åt beroende på utbildningsnivå, födelseland och funktionsnedsättning. Halland ska vara ett län där alla som kan jobba ska jobba och där alla ges förutsättningar att vara med och bidra till den gemensamma välfärden. Som en av de största arbetsgivarna är det viktigt att ta ansvar och erbjuda såväl praktik som trainee-platser. För att öka anställningsbarheten behövs ett program för lärande och utveckling i hälso- och sjukvård för utlandsutbildad personal. Programmet ska komplettera deltagarnas tidigare utbildning med kunskap om och

förhållningssätt inom halländsk hälso- och sjukvård. Region Hallands egna skolor kan vara en del av detta arbete.

I dag tar det för lång tid innan man som nyanländ får jobb och blir en del av samhället. I spåren av pandemin riskerar långtidsarbetslösheten att cementeras än mer för utsatta grupper om inget görs. Svenska språket är en viktig byggsten men även snabbare vägar till validering för att öka sysselsättningen och låta fler vara med och bidra. Genom att lägga mer resurser på samordning ska det bli enklare att komplettera sin utbildning och få praktik för att börja jobba. Här behöver Region Halland ta på sig ledartröjan. Validering är viktigt även för de som redan finns på den halländska arbetsmarknaden. Att kunna visa vad man kan skapar trygghet och yrkesstolthet, ökar förutsättningarna för omställning och stärker näringslivet.

Kunskap lägger idag grunden till delaktighet i samhället, för att tidigt kunna ta till sig kunskap är små barns språkutveckling en viktig nyckel. Det handlar både om möjligheten för individen att ta till sig nya färdigheter, men också om att tillsammans stärka den halländska konkurrenskraften och utveckla välfärden. Barn och unga ska ha goda och jämlika uppväxtvillkor.

För att möta de ständiga förändringar som sker på arbetsmarknaden krävs ett livslångt lärande där fler ges möjligheten att vidareutbilda sig och byta karriär under livets gång. Då krävs ett aktivt arbete för att fler elever ska avsluta grund- och gymnasieskola med godkända betyg. Redan i lägre årskullar syns skillnaderna mellan flickor och pojkars skolresultat och de förutsättningar man har i skolan påverkas i stor utsträckning av kön, födelseort och föräldrars utbildning. Pandemin har i sin tur haft stor inverkan på skolresultaten med de omställningar som gjorts. Gemensamma satsningar på studie- och yrkesvägledning för att minska avståndet mellan utbildning och arbetsliv bör vara en del av detta men också Kompetensplattform Halland bidrar till en väl fungerande kompetensförsörjning och en god matchning mellan utbildningsutbud och behov av kompetens hos arbetsgivare i Halland.

Kunskap och utbildning bidrar till att stärka den halländska konkurrenskraften. Fler ska ges tillgång till högre studier. Region Halland ska arbeta tillsammans med kommunerna och näringslivet för fler yrkeshögskoleutbildningar som möter de halländska behoven.

Region Hallands naturbruksgymnasium är ett av flera yrkesgymnasium i Halland som tillsammans med folkhögskolorna är viktiga verktyg för att möta bristen på yrkeskunskap. Tillsammans ska de bidra till en bättre matchning på arbetsmarknaden och rusta sina elever för framtidens arbetsliv.

Region Halland ska möta framtidens utmaningar genom de utbildningar man erbjuder. Munkagårdsgymnasiet ska utvecklas till en mer miljövänlig och klimatsmart skola.

Även inom hälso- och sjukvården finns en brist på rätt utbildad personal. Regionens folkhögskolor ska i större utsträckning användas för att utbilda exempelvis specialistundersköterskor och samarbetet med Högskolans sjuksköterskeutbildning fördjupas.

Kultur för ett levande Halland

Region Halland ska bidra till att det skapas förutsättningar för delaktighet och ett gemensamt ansvar för samhällets utveckling. Föreningslivet och folkrörelsearbetet, med idrottsrörelsen, studieförbunden och frivilligorganisationerna i spetsen, är tillsammans med Hallands kulturinstitutioner avgörande för att skapa mötesplatser för människor med olika erfarenheter och stärka demokratiska värderingar. De är också viktiga aktörer i arbetet för att bevara och utveckla vårt natur- och kulturarv.

Tillgången till kultur är viktig oavsett var i livet man befinner sig. Den har ett värde i sig självt men kan också bidra till en god hälsa, gemenskap och möjligheter att påverka omvärlden. Aktivitet på recept och andra former av kulturaktiviteter som stöd för rehabilitering är exempel på hur kultur kan användas för att stärka hälsan.

Det ska vara självklart att tillgången till kultur finns över hela Halland, inte bara i städerna och inte bara för några. Inte bara för hallänningar och inte bara för besökare. Det är inte upp till politiken att sätta gränser, utan att ge förutsättningar för invånare att både ta del av och själva skapa kultur och kulturella uttryck. Goda kommunikationer, genom utbyggt bredband och samverkan med Hallandstrafiken, ökar tillgängligheten. Lokaler som är tillgänglighetsanpassade liksom ett varierat utbud spelar stor roll för inkludering.

Möjligheten för kulturarbetare att kunna utvecklas är viktigt för fler i arbete, ökad inkludering och hög konkurrenskraft. Region Hallands folkhögskolor är viktiga för detta. Här är utbyte och samverkan både mellan olika verksamheter, regioner och länder betydelsefulla. Internationella samarbeten såsom fristads- och residenskonstnärer främjar demokratin och tillgången till kulturmöten även utanför Sveriges gränser. Fristadskonstnärer är en verksamhet som sker i samarbete med kommunerna.

En klimat- och miljösmart region

Klimatförändringarna är en realitet och påverkar Halland med höjda havsnivåer och extremväder med översvämningar och torka. De största klimatpåverkande utsläppen per invånare i Halland beror på transporter. Därför är hållbara transporter högt prioriterat. Såväl Region Halland som näringslivet och andra aktörer behöver ställa om. Detta samtidigt som en stor del av de transporter som sker i Halland inte stannar här utan går genom länet till och från andra slutdestinationer. Därför har

Samverkan med andra regioner och länder stor betydelse för att minska utsläppen. Det kan exempelvis gälla utbyggnad av både tank- och laddinfrastruktur. Omställningen behöver ske när det gäller val av fordonsbränsle men också en övergång från väg till spårbunden trafik.

Genom Hallandstrafiken styr Region Halland direkt möjligheterna till ett hållbart resande. Viktiga faktorer är god tillgång till kollektivtrafik inom regionen och över regiongränser, konkurrenskraftiga restider med pålitlig tidshållning, robusta övergångar mellan tåg och bussresor med goda möjligheter till internetuppkoppling. Pandemins påverkan på kollektivtrafiken med ett minskat kollektivtrafikresande har delvis brutits men inte återgått till hur det såg ut tidigare.. Antalet resor med kollektivtrafik ska öka men framförallt ska kollektivtrafiken ta marknadsandelarna från fossilt drivna resor.

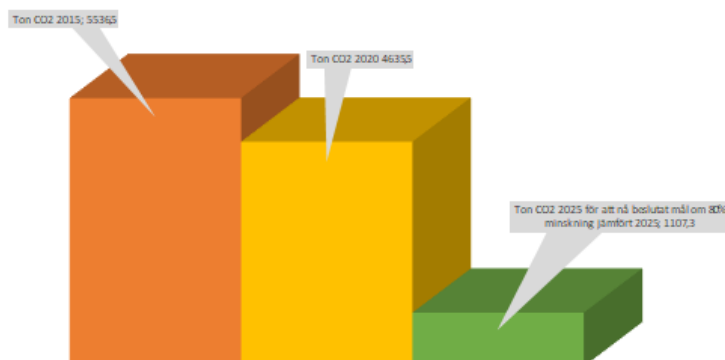
Eftersom Region Hallands verksamhet påverkar invånarnas möjligheter att leva klimat- och miljömedvetet måste dessa frågor vara en naturlig del i all utvecklings- och planeringsarbete. Det ska vara en självklarhet att hela tiden arbeta fram klimatsmartare rutiner i alla delar av verksamheten. I detta ser vi att en klimatbudget för den geografiska regionen Halland kan vara ett gott stöd.

Region Halland äger skog och ska genom god förvaltning bidra till att binda koldioxid, gynna biologisk mångfald och bidra till en hållbar innovativ utveckling inom skogsnäringen. I den lilla skalan kan Region Halland även bidra till biologisk mångfald på våra hustak och våra grönytor på fastigheter där vi har verksamhet.

Ytor på regionens fastigheter (byggnader och mark) behöver också användas för att fånga energi från solen. De utredningar om solenergi på Region Hallands fastigheter som gjordes 2014 behöver uppdateras och alla fastigheter behöver inkluderas för att solenergin ska kunna komma in i investeringsplaneringen.

Regionen har sedan tidigare mål att reducera koldioxidutsläppen med 80% till 2025 i regionens egna verksamheter. Region Hallands interna arbete ska ha fortsatt fokus på att minska de egna koldioxidutsläppen. Målsättningen ska gälla både direkta utsläpp och indirekta utsläpp som beror på regionens konsumtion där utsläppen sker någon annanstans i världen än i Halland. Det är en allt längre väg kvar till utsläppsnivåer som ligger i linje med FN:s klimatpanels bedömningar av vad som krävs för att nå mål om max 1,5 grads uppvärmning.

Region Hallands klimatpåverkande utsläpp Inköpta varor och tjänster och Munkagård är inte medräknade.

Det viktigaste är att komma igång med åtgärder som minskar klimat- och miljöbelastningen. Det innebär bland annat att arbeta med energieffektivisering, både med installationer i fastigheter men också med beteenden. Det handlar också om att arbeta med avfallsminimering och få material att bli återanvända i första hand och materialåtervunna i andra hand. Hållbara inköp och digitalisering är också avgörande.

Fokus i Region Hallands egna organisation ska ligga på konkret arbete i Region Hallands egna organisation under 2023 för att på sikt kunna utvecklas med stöd i en klimatbudget förutom uppföljning löpande och i samband med årsbokslut.

Klimat- och miljöåtgärder innebär ofta besparingar, t ex när det gäller energieffektiviseringar och avfallsminimering. Det kostar tjänstepersonstid att arbeta med sådana frågor, men de är snabbt lönsamma. Detta ska avspeglas i de ekonomiska redovisningarna.

Tillämpning av policy och riktlinjer för inköp och upphandling som antogs 2017 ska bidra till minskad klimat- och miljöpåverkan. För att nå dit krävs ett aktivt arbete på flera fronter. Medicinska gaser står för ungefär en tredjedel av region Hallands klimatpåverkan. Därför behöver Region Halland investera i destruktionsanläggningar för lustgas. Även energianvändningen i Halland påverkar klimatet och energikontorets rådgivning till företag, hushåll och föreningar är betydelsefull för att minska denna.

Bland annat behövs investeringar i laddinfrastrukturen för både den egna verksamhetens fordon och publik laddning. Samtidigt är det viktigt att fortsätta driva på för utvecklingen av biogas och vätgas. Tjänsteresor görs i dag i allt för stor utsträckning med flyg, en resform som måste minska. Miljö- och klimatstyrande

riktlinjer för resandet för resor som bekostas av Region Halland ska styra mot att flygresor under 60 mil bara får ske i undantagsfall. För att minska transportererna behövs fortsatt utveckling av samordnad varudistribution. Mycket har förändrats under en pandemi, och efteråt gäller det att inte bara återgå till hur det var förut utan passa på att göra nödvändiga förändringar.

Region Halland har mycket att ta ikapp jämfört med andra regioner när det kommer till klimat- och miljö. Det beslutade åtagandet om att delta i arbetet för att synliggöra ekologiska-, ekonomiska- och sociala hållbarhetsaspekter på livsmedel genom nyckeltal och beräkningar i samarbete med andra regioner och nationella aktörer ska fortsätta men också omsättas i handling i Region Halland. Andelen ekologisk mat ska öka, både genom att köpa ekologiska livsmedel till våra verksamheter men också underlätta det genom att anpassa till säsongens råvaror och öka andel vegetabilier. I beställningssystem kan det ekologiska ligga först i förvalen eller vara det enda som finns att välja på för vissa produkter.

Läkemedlen är en nödvändig del av den moderna sjukvården och de räddar liv. Men de är också svåra att bryta ned och kan orsaka stora skador på miljön. Därför måste Region Halland bidra till att miljöpåverkan från läkemedel minskar. Region Halland ska fortsätta ställa krav på miljöhänsyn vid upphandling av läkemedel, och också följa upp att kraven efterlevs. Läkemedelsöversyn behövs så att medicinering blir rätt i kombination med andra insatser, och följs upp över tid för patienter. Det minskar inte bara överanvändandet av läkemedel utan bidrar också till att vården bättre kan möta individens behov.

I Region Hallands egen verksamhet arbetas det för att förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet. Genom goda avfallsrutiner minskas utsläpp av skadliga kemikalier, mikroplaster och läkemedel i avlopp. Genom att ställa krav i upphandling av fisk bidrar man till hållbara fiskemetoder och livskraftiga bestånd.

Det tidigare beslutade målet att Region Halland ska använda samhällsutmaningarna som drivkraft för innovationer innebär både att regionen ska verka för minskad miljö och klimatpåverkan genom tillväxtprogrammet och i kraft av att vara kund. En utmaning som blir allt tydligare på flera håll i länet är vattenbristen och arbetet på forskningsstationen i Tiraholm behöver fortsätta.

Region Halland kan också upplåta plats och ge möjligheter för företag att testa nya tjänster och produkter för att möta klimatutmaningarna, och om de visar sig vara bra sedan upphandla så att nya bättre tjänster och produkter används i regionens verksamheter och fastighetsutveckling. Klimat och miljö ska vara en del av forskning- och utveckling på hälso- och sjukvårdsområdet.

4. Kompetens för framtiden

Sjukvårdens viktigaste resurs är personalen. Region Hallands personal gör ett fantastiskt arbete, präglad av engagemang, yrkeskunnande och glädje. I flera fall måste personalen göra stora arbetsinsatser för att kompensera de brister som finns i verksamheten när det gäller arbetsmiljön. Det har under pandemin blivit allt tydligare vilken roll Region Hallands personal spelar för ett starkt och hållbart samhälle, de är välfärdens hjältar.

Region Halland ska vara en attraktiv arbetsgivare som skapar möjligheter för medarbetare att hela tiden växa och utvecklas. Då krävs delaktighet i en kreativ och medskapande arbetsmiljö där idéer tas tillvara. Region Halland ska stimulera medarbetare att utveckla sin kompetens och ge dem möjlighet att byta mellan olika arbetsplatser och verksamheter

För att skapa goda resultat och nå målet för Region Halland som en tydlig och attraktiv arbetsgivare är det viktigt att tydliggöra och implementera förväntningar på all personal. Chefer har en nyckelroll som företrädare för Region Halland som arbetsgivare med ansvar för verksamhet, personal och ekonomi. Chefsuppdraget består av två tydliga delar, att styra och leda med fokus på resultat och att engagera och motivera medarbetare. Att tillsammans med medarbetare kunna förverkliga mål och visioner inom givna ramar kräver ett gott ledarskap.

Lönegapet mellan män och kvinnor är störst bland hallänningarna i jämförelse med övriga riket. Kvinnor arbetar även deltid i högre utsträckning än män. Detta får konsekvenser för hälsa och pension. Som en av Hallands största arbetsgivare med en majoritet kvinnor bland de anställda har Region Halland ett ansvar för att öka förutsättningarna för heltidsarbete och ett jämlikt arbetsliv. En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för att vara en bra arbetsgivare. I dag finns det ofta för lite tid till återhämtning, det ska vara självklart att orka arbeta heltid. Den uppdelning som gjorts med ökat OB-tillägg för några har bidragit till en uppdelning mellan olika yrkesgrupper och påverkat arbetsmiljön negativt, detta ska rättas till med start från 1 januari 2023.

Region Halland måste kunna erbjuda de anställda ett hållbart arbetsliv och ta tillvara på människor och dess kompetenser på bästa sätt. Region Halland ska prioritera att rekrytera personal på tillsvidareanställning framför att hyra in personal. Pandemin har inneburit att andelen hyrpersonal ökat. I spåren av detta krävs det ytterligare satsningar för att kunna halvera kostnaderna. På sikt ska verksamheten vara oberoende av hyrpersonal. Verksamheten ska vidare tydligt genomsyras av jämställdhet när det gäller löner och arbetsvillkor.

Utvecklingen inom sjukvården går idag mycket fort samtidigt som det kan vara svårt att rekrytera medarbetare med adekvat utbildning. Därför bör Region Halland bygga

upp ett Kompetenscentrum på Hallands sjukhus för att enklare kunna kompetensutveckla regionens personal med fokus på undersköterskor. Detta är ett av de steg regionen bör ta för att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare och ska påbörjas under året. Kompetensutveckling behövs också för att bättre ta hand om både barn och vuxna med ovanliga diagnoser som rör flera olika specialområden både inom somatik och psykiatri, där det finns beprövad erfarenhet i andra regioner. En plan ska skyndsamt tas fram.

Region Halland ska även ta ett större ansvar för att inkludera de grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. En personalstyrka som speglar befolkningen breddar kompetensen. Verksamheten ska vara en öppen arbetsplats med rum för personer med olika bakgrund och erfarenheter, oavsett om man har en funktionsvariation eller ej. Alla ska kunna vara med och bidra till Hallands utveckling.

Visionen i den Regionala utvecklingsstrategin är: "I Halland har vi likvärdiga och goda uppväxtvillkor, ett utvecklande arbetsliv i balans, en god och jämlik folkhälsa och ett åldrande med livskvalitet, hur och var i Halland vi än väljer att leva våra liv. Det liv som levs här bidrar till att ge kommande generationer fortsatt möjlighet till ett gott liv". För att nå dit behöver Region Halland prioritera sitt arbete för att bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare. Personalens villkor är avgörande för att nå målet Halland bästa livsplatsen – för alla.

5. Indikatorer

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har valt att i vårt budgetförslag forma indikatorerna utifrån Agenda 2030. De kommer därför kopplas och redovisas under de 17 målen som ingår i Agenda 2030. Agenda 2030 är FN:s universella agenda för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Målet om att bli den bästa livsplatsen för alla bidrar till flera av de 17 målen inom ramen för Agenda 2030.

Indikatorerna är inte heltäckande för att bedöma utvecklingen utan ska ses som en hjälp på vägen.

5.1 Fattigdom

Region Halland ska arbeta förutsättningsskapande med de faktorer som bidrar till hälsa, att vuxna som har möjlighet att arbeta ges möjligheter till egen försörjning. Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Region Halland ska säkerställa att invånare har makt och inflytande över sin hälsa och behandling och att den utbildning och kollektivtrafik regionen erbjuder ska vara tillgänglig för alla.

Målsättningen är att fattigdomen i Halland ska minska.

Indikatorer

- Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%) N02904.
- Invånare 18-64 år med låg inkomst, andel (%) U01803.
- Andelen fattigpensionärer ska minska .

5.2 Ingen hunger

Genom hälso- och sjukvården bidrar Region Halland till att förbättra levnadsvanor. I tillägg har Region Halland en viktig roll när det gäller livsmedelsförsörjning och att skapa förutsättningar för ett hållbart lantbruk. Region Halland ska nå det nationella målet där 33% av jordbruksmarken i Halland ska vara ekologisk till 2030 (Andelen 2020 var 11 %).

Indikatorer

- Uppföljning av "Gemensamma principer för inköp av livsmedel till de offentliga köken i Halland", antagna i regionfullmäktige 2020-12-09.
- Ekologiskt odlad åkermark, andel (%) N00403.

5.3 Hälsa och välbefinnande

Insatser som bidrar till god hälsa och välbefinnande är en prioritering i den halländska tillväxtstrategin. Under detta mål lyfts insatser som utjämnar hälsoskillnader, en god och jämlik offentlig samhällsservice och en god start i livet. Målet är att Region Halland ska leverera en hälso- och sjukvård för bättre hälsa.

Indikatorer

- Antibiotikaförsäljning region, recept/1000 invånare N00404.
- Långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar, andel (%). N74811.
- Invånare 16-84 år med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) U01405.
- Förekomst av diabetes typ 2, andel % N79172.
- Andel i vuxenpsykiatri som startat behandling inom 90 dagar från utredning/diagnos.
- Startade utredningar inom 30 dagar och behandlingar inom 30 dagar från utredning/diagnos i barn- och ungdomspsykiatri.
- Andel i befolkningen som anser att de har tillgång till den hälso- och sjukvård de behöver (Hälso- och sjukvårdsbarometern).
- Andel i befolkningen som tycker att väntetider till besök på vård- eller hälsocentral är rimliga i sin region (Hälso- och sjukvårdsbarometern).

- Följsamhet till vårdgarantin 0,3,60,60 dagar
- Andel patienter med oplanerad återinskrivning inom 30 dagar (≥65 år)
- Antal personer med undvikbara slutenvårdstillfällen per 100 000 invånare.
- Antal vård dygn patienter vårdas på sjukhus som utskrivningsklara per 1 000 invånare 65 år och äldre
- Tillgänglighet till nybesök inom kardiologi
- Samlat kvalitetsindex för hjärtsjukvården (Swedehearts)

5.4 God utbildning för alla

Inkluderande undervisning av god kvalitet är en av de viktigaste grunderna för välstånd, hälsa och jämställdhet i varje samhälle. Region Halland arbetar med att jämna ut skillnader i resultat mellan pojkar och flickor. Utbildningstappet som uppstått på grund av pandemin har troligen lett till grundare ämneskunskaper. Det kan innebära att det blir svårare att klara en gymnasieutbildning. Det här är ett område som behöver följas nära.

Indikatorer

- Invånare 25-64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%) N01982
- Andelen behöriga elever till gymnasie som också klarar gymnasiet.

5.5 Jämställdhet och jämlikhet

Jämlika förutsättningar är en högt prioriterad fråga i Tillväxtstrategin för Halland och jämlikhetsperspektivet genomsyrar arbetet för en hållbar utveckling och tillväxt. Vikten av goda och jämlika förutsättningar för barn och unga samt en jämställd och inkluderande arbetsmarknad ges särskilt fokus, vilket är förutsättningsskapande för en mer jämlik hälsa och minskade ojämlikheter generellt. Målet är att bidra till ett jämlikare Halland.

Indikatorer

- Antal vi når med Språkstart.
- Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%) N00943.
- Tillfälliga föräldrapenningdagar (VAB) som tas ut av män, andel av antal dagar (%) N00945.
- Kvinnors mediannettoinkomst som andel av mäns mediannettoinkomst, andel (%) N00952.
- Andel i befolkningen som uppfattar att vård ges på lika villkor
- Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) U01413

5.6 Rent vatten och sanitet

Vatten och sanitet är kommunala ansvarsområden. Region Halland måste följa utvecklingen av miljöanpassning av läkemedel och ta till sig det som kommer fram på nationell och internationell nivå. Målet är att Region Halland arbetar för att minska vattenförbrukningen i den egna verksamheten.

Indikator

- Vattenförbrukning i våra egna lokaler, kbm/kvm U60471.

5.7 Hållbar energi för alla

Region Halland ska ta ansvar för energin i våra egenägda fastigheter, både energieffektivisering och att energin ska ha låg klimat- och miljöpåverkan, både köpt och egenproducerad energi. Målet är att energiförbrukningen ska minska och andelen förnybar energi ska öka.

Indikatorer

- Energianvändning i våra egna verksamhetslokaler, kWh/kvm U60495.
- Egenproducerad förnybar energi ska öka.
- Antalet laddstolpar för publik laddning vid våra lokaler ska öka.

5.8 Anständiga arbetsvillkor för alla och ekonomisk tillväxt

Region Halland stöttar entreprenörskap och företagande genom att tillhandahålla ett generellt innovations- och företagsstöd. Region Halland ska arbeta för att förbättra den globala resurseffektiviteten i konsumtionen och produktionen samt sträva efter att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring. Målet är att förbättra arbetsvillkoren.

Indikatorer

- Långtidsarbetslöshet 25-64 år, andel (%) av befolkningen N00955.
- Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) N02797.
- Förvärvsarbetande invånare, 20-64 år, andel (%) N00914.
- Kostnad för inhyrd personal ska minska.
- Sjukfrånvaro mätt i rullande 12-månadersperiod ska minska.

5.9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Hösten 2017 beslutade Region Halland om en Handlingsplan för grön tillväxt, energi och klimat 2018-2020. I planen finns åtaganden om att utveckla den före detta

naturbruksskolan Plönninge utanför Halmstad till ett halländskt centrum för grön tillväxt och ekologiskt hållbarhet. Region Halland ska arbeta med cirkulär ekonomi utan att göra avkall på andra hållbarhetsmål såsom giffri miljö. Målet är en hållbar regional tillväxt.

Indikatorer

- Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel (%) N07900.
- Antal upphandlingar som lett till hållbar innovation.
- Kollektivtrafikhänsyn-indikatorn in igen. Koppla till anropsstyrd trafik, göra den känd och använd.

5.10 Minskad ojämlikhet

Se under mål 5.5 *Jämställdhet och jämlikhet*.

5.11 Hållbara städer och samhällen

Region Halland har en viktig roll genom det regionala utvecklingsansvaret och en stor del av arbetet sker genom samplanering med flera andra parter, framförallt när det gäller kollektivtrafiken och infrastrukturen. Regionen ska fortsätta underlätta för kommuner och andra att forma hållbara städer och samhällen. Målet är att framkomligheten för kollektivtrafiken ska öka.

Indikatorer

- Resor med kollektivtrafik, resor/inv N60404.
- Kollektivtrafikens marknadsandel av motoriserade persontransporter. Uppföljning av Trafikförsörjningsprogram Region Halland 2021-2025, antaget av regionfullmäktige 2020-12-09.

5.12 Hållbar konsumtion och produktion

Region Halland ska bidra till hållbar produktion och konsumtion genom att ta ansvar i våra verksamheter, inom vårdvalen och genom upphandling. Det gäller bland annat minskade avfallsmängder, ansvarsfull hantering av kemikalier. De tjugo vanligaste förekommande engångsprodukterna i verksamheterna står för ca en tiondel av regionens klimatpåverkan. Målet är att minska användningen av fossila plaster och öka hänsyn till biologisk mångfald, miljö och klimat. Siktet behöver vara inställt på att åtminstone nå det nationella målet om 60% ekologisk mat i offentliga kök.

Indikatorer

- Ekologiska livsmedel i regionens verksamhet, andel (%) U07514.

- Klimatpåverkan från de 20 vanligaste engångsprodukterna

5.13 Bekämpa klimatförändringen

Region Halland arbetar för att medverka till att reducera klimatstörande utsläpp, hållbar resurshantering och delta i miljöanpassade innovationer i näringslivet.

Region Halland ska ha fungerande lustgasdestruktion. Det är en fråga vi drivit i många år och 2023 ska det genomföras på sjukhusen i Varberg och i Halmstad. Det kommer bidra till en stor del av måluppfyllelsen att minska de klimatpåverkan med 80% till 2025, även om det kommer behöva många fler åtgärder på alla områden. Målet är att minska klimatpåverkan.

Indikatorer

- Genomsnittlig körsträcka med personbil, mil/inv U0791.
- Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området, (%) N07400.
- Andel bilar i regionens egen verksamhet som är fullelektriska eller som drivs huvudsakligen med förnybara drivmedel.
- Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv N00401.
- Antal flygresor som bekostas av Region Halland.

5.14 Hav och marina resurser

Region Halland arbetar för en god havs- och landmiljö för bibehållen attraktiv livsmiljö i Halland. Vi människor och många andra djur och ekosystem är beroende av havet. Några av de sakerna det ger oss är syre att andas, mat att äta samt jobb inom fiske, turism och sjöfart. Västerhavet har en enorm artrikedom med många skyddsvärda organismer. Men det är hotat. Målet är att Region Halland ska arbeta för ett friskt västerhav med levande kust och skärgård.

Indikatorer

- Marint skyddad havsareal, andel (%) N85040.

5.15 Ekosystem och biologisk mångfald

En grundläggande förutsättning för en fortsatt hållbar utveckling i Halland är att ekosystemen och vår natur håller sin attraktivitet, mångfald och förmåga att leverera nytta för oss människor genom så kallade ekosystemtjänster. Region Halland ska också främja ett hållbart nyttjande av ekosystem på land och i vatten. Mätning och uppföljningen av den biologiska mångfalden görs i samverkan med Länsstyrelsen. Målet är att Region Halland ska bidra till att skydda, bevara och restaurera den biologiska mångfalden och naturliga livsmiljöer.

Indikatorer

- Skyddad natur totalt, andel (%) N85054

5.16 Fredliga och inkluderande samhällen

Region Halland har valt att arbeta utifrån ett likabehandlingsperspektiv, som innefattar såväl jämställdhets- som jämlikhetsaspekter i linje med vår värdegrund samt syftar till att inkludera alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Målet är att Region Halland skall bidra till ett samhälle där trygghet och tillit råder.

Indikatorer

- Invånare 16-84 år som avstår från att gå ut ensam, andel (%) U01420.
- Förstagångsväljare som röstade i senaste regionfullmäktigevalet, andel (%) U17413.

5.17 Genomförande och globalt partnerskap

Region Halland kan vara en viktig aktör för att skapa hållbara samhällen i Sverige och internationellt genom att dela med sig av regionens kompetens och erfarenhet. Region Halland behöver vara omsorgsfulla i vårt arbete med att förklara varför satsningar i en del av Halland kan vara utvecklande även för andra delar av Halland. Målet är att vara aktiva i sammanhang som kommer hallänningarna till godo.

Indikatorer

- grundläggande samarbete med omkringliggande regioner för att klara basuppdrag.
- omvärldsbevakande samarbeten.
- samarbeten där vi tar ansvar utöver basuppdrag, t ex fristadskonstnärer.

6. Ekonomi

Region Hallands största intäktskälla är skatteintäkter och det samhällsekonomiska läget påverkar därför regionen i hög grad. Halland har en god skatteunderlagsutveckling sett över tid, vilket framför allt beror på Hallands goda utveckling av medelinkomst och förvärvsfrekvens samt att fler flyttar till än ifrån Halland.

Sverige går in i en lågkonjunktur

Konjunkturbarometern undersöker företagens och hushållens syn på ekonomin. Mätningarna visar att konjunkturläget är under det historiska genomsnittet (100). Värden mellan 90–100 signalerar en svagare ekonomi än normalt och värden under 90 en mycket svagare ekonomi än normalt. I september hade indikatorn sjunkit med 28,2 enheter jämfört med samma månad föregående år. Den branta nedgången beror dels på att hushållen vittnar om en mycket dyster syn på ekonomin, dels på att företagens optimism har dämpats. Konfidensindikatorn för hushållen är historiskt låg (49,7 i september). Också indikatorn för näringslivet ligger under det historiska genomsnittet (96,4 i september), men skillnaden mellan hushållen och näringslivet är fortsatt historiskt stor. I september 2022 sjönk näringslivets konfidensindikator med 5,5 enheter. En så stor nedgång på månadsbasis har endast skett fyra gånger – i anslutning till finanskrisen 2008 och pandemin 2020 – under perioden januari 2008-augusti 2022. En följd av det försämrade konjunkturläget är att Konjunkturinstitutet nu bedömer att Sverige går in i en lågkonjunktur¹ nästa år. I september sänkte man BNP-prognosen för 2023 från 0,5 procent till - 0,1 procent. Notera att lågkonjunktur i sammanhanget inte är synonymt med en ekonomisk kris i likhet med exempelvis 2009 då BNP sjönk med -4,3 procent.

Stigande inflation och höjda räntor

I augusti ökade inflationen från åtta till nio procent. Nuvarande nivå är den högsta sedan nittiotalskrisen då inflationen nådde en rekordnotering på 12,7 procent. Riksbanken har som mål att inflationen i Sverige ska vara två procent. För att dämpa inflationen har styrräntan höjts och ligger nu på den högsta nivån sedan 2012. Riksbanken har aviserat att styrräntan kommer att fortsätta höjas framåt. De varor och tjänster som bidrar mest till inflationstakten är el och drivmedel. På årsbasis har el- och drivmedelspriser stigit kraftigt. En följd effekt av dessa ökningar är att priserna för livsmedel stiger. Inflationen leder också till kostnadsfördyringar inom bland annat samhällsplanering och utbyggnad av infrastruktur.

Behovet av välfärdstjänster utifrån den demografiska utvecklingen är en fortsatt utmaning som Region Halland delar med hela den offentliga sektorn i Sverige. Antalet invånare som är i behov av välfärdstjänster ökar i snabbare takt än antalet invånare i arbetsför ålder. Flertalet åtgärder har diskuterats på nationell nivå, bland annat höjda skatter och avgifter, höjd pensionsålder, effektiviseringar och digitaliseringsåtgärder. För att klara av den demografiska utvecklingen räcker det inte med en enskild åtgärd, utan flertalet bidrag från en rad olika åtgärder krävs.

Fram till 2030 förväntas antalet invånare i Halland som är 80 år eller äldre att öka drastiskt. Samtidigt väntas en låg ökning av personer i arbetsför ålder. Detta innebär att färre kommer att behöva försörja fler och kan uttryckas genom den demografiska försörjningskvoten. Idag är den demografiska försörjningskvoten 85,1, vilket innebär att 100 personer i arbetsför ålder ska försörja sig själva inklusive 85,1 personer. Fram till 2030 visar prognosen att kvoten ökar till 88,4. Den vårdintensiva gruppen 80+ år, står för nästan hela ökningen. En hållbar ekonomi i balans och god

ekonomisk hushållning är en avgörande grundförutsättning för att klara denna utmaning och att fortsätta kunna utveckla Halland och driva en verksamhet av högsta kvalitet.

Resultatbudget 2023 med ekonomisk plan 2024–2027

Region Halland budgeterar ett negativt resultat 2023 och 2024, därefter från 2025 och framåt budgeteras återigen positiva resultat. De negativa resultaten förklaras av tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat.

Region Halland har en mycket god, både kortsiktig och långsiktig, finansiell handlingsberedskap samt därmed också en definitionsmissigt stark finansiell ställning. Denna ekonomiska situation har uppnåtts genom medveten hushållning av resurser över tid, både för att klara framtida åtaganden och för att kunna hantera tillfälliga konjunktursvängningar. Läs mer om synnerliga skäl till underfinansierad budget längre fram i dokumentet.

Resultatbudget, mnkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Verksamhetens intäkter	1 833	1 854	1 876	1 894	1 913
Verksamhetens kostnader	-14 060	-14 647	-14 800	-15 219	-15 751
Avskrivningar	-425	-448	-474	-498	-501
Verksamhetens nettokostnader	-12 652	-13 241	-13 400	-13 824	-14 340
Skatteintäkter	9 997	10 489	10 964	11 443	11 942
Generella statsbidrag och utjämning	1 438	1 511	1 545	1 568	1 591
Statsbidrag läkemedel	1 183	1 227	1 284	1 345	1 408
Verksamhetens resultat	-34	-15	393	531	602
Finansiella intäkter	75	75	75	75	75
Finansiella kostnader	-415	-369	-207	-180	-187
Resultatbudget efter finansiella poster	-374	-309	262	426	490

Region Hallands definition av god ekonomisk hushållning

Regionstyrelsen antog "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" i Region Halland 2019-11-20. I Region Halland arbetar vi med tillitsbaserad styrning och ledning som utgår ifrån kvaliteten i leveransen till medborgaren. En tillitsbaserad styrning är en styrning som skapar långsiktighet och utrymme för effektivisering, utveckling och förnyelse. Genom att ge stort ansvar och visa tillit till nämnderna sätts fokus på verksamhetens syfte och medborgarens behov, där varje beslutsnivå aktivt verkar för att stimulera samverkan och helhetsperspektiv och där förtroendet för professionernas verksamhetsnära kunskap och erfarenhet ansvarar för att skattemedel hanteras på bästa möjliga sätt inom givna ramar.

God ekonomisk hushållning innebär enligt Kommunallagen att såväl regionens finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås. Det betyder även att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt samt sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer. Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner, att hushålla i tiden och över tiden. På kort sikt måste ekonomiska resurser vägas mot verksamhet, över tid handlar det mer om att ställa verksamheternas behov nu i relation till verksamheternas behov på längre sikt. Utgångspunkten är att varje generation ska bära sina egna kostnader.

Utöver verksamhetens fokusområden innehåller Mål och budgetdokument också finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För att åstadkomma ett samband mellan resursåtgång och verksamhetsresultat krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap. I utvärderingen av god ekonomisk hushållning beaktas både utfallet för verksamhetens fokusområden och de finansiella målen. För att upprätthålla en stark och hållbar ekonomi samt goda verksamhetsresultat, behöver regionen fortsätta hålla i kostnadsutvecklingstakten så att den över tid inte överstiger ökningen av skatter och statsbidrag.

Resultat-utjämnings-reserv (RUR)

Från och med 2013 finns det i kommunal-lagen en möjlighet att reservera delar av ett positivt resultat i en resultat-utjämnings-reserv (RUR). Denna reserv kan sedan användas i balans-kravs-utredningen för att jämna ut intäkter över en konjunktur-cykel. Med RUR kan regionen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen

Region Halland har under de senaste tre åren gjort stora överskott. Även 2022 års prognos visar på stora överskott. Region Halland ska omgående besluta om att inrätta en RUR samt ta fram förslag på riktlinjer hur reserven ska hanteras. Ambitionen är att kunna i första hand använda denna möjlighet för att möta utmaningarna under en konjunkturcykel.

Synnerliga skäl till att underbalansera budgeten 2023 och 2024

Region Halland budgeterar ett negativt resultat 2023 och 2024, därefter från 2025 och framåt budgeteras återigen positiva resultat. De negativa resultaten förklaras av tillfälligt ökade pensionskostnader föranlett av pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som i sin tur styrs av inflationen. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat.

Enligt kommunallagens 11 kapitel §5 ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. i den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) tas i anspråk, eller
2. om det finns synnerliga skäl.

Region Halland har ingen resultatutjämningsreserv att ta i anspråk.

I kommunallagens författningskommentarer specificeras de synnerliga skälen för att inte återställa ett negativt resultat med utgångspunkt från två olika motiv.

- Större omstruktureringskostnader i syfte att uppnå god ekonomisk hushållning
- Stark finansiell ställning

Vidare i författningskommentarerna resoneras kring begreppet stark finansiell ställning. Om kommunen eller regionen har ett eget kapital med realiserbara tillgångar av en omfattning som överstiger rimliga krav på finansiell handlingsberedskap, kan en minskning av kapitalet ske på ett planerat sätt. I ett sådant läge är det möjligt att anta finansiella mål i budgeten som anger att det egna kapitalet tillåts minska. För att en minskning av kapitalet inte ska anses bryta mot kravet på god ekonomisk hushållning ska det finnas kapital som täcker hela pensionsåtagandet, dvs även inkluderat den pensionsskuld som redovisas som en ansvarsförbindelse. Därutöver ska det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar.

En minskning av det egna kapitalet utifrån de förutsättningar som anges ovan kan alltså planeras via de finansiella mål som upprättas i budgeten. Det innebär att en kommun eller region, för enstaka år och med stor restriktivitet, kan budgetera med underskott i resultaträkningen och med minskning av det egna kapitalet.

I delårsbokslutet per 2022-08-31 hade Region Halland:

- ett eget kapital på ca 5,9 mdkr,
- realiserbara tillgångar i form av likvida medel på ca 6,8 mdkr (varav ca 2,0 mdkr är avsatta för framtida pensionsutbetalningar),
- ett totalt kapital på ca 12,1 mdkr och en soliditet på 24,5 procent som täcker hela pensionsåtagandet (inklusive den del som redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen),
- därutöver en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar
- ingen låneskuld.

Region Halland har därmed en mycket god, både kortsiktig och långsiktig, finansiell handlingsberedskap samt därmed också en definitionsmässigt stark finansiell ställning. Denna ekonomiska situation har uppnåtts genom medveten hushållning av resurser över tid, både för att klara framtida åtaganden och för att kunna hantera tillfälliga konjunktursvängningar.

Finansiella mål

Följande tre indikatorer är definierade med finansiella mål för att uppnå en hållbar ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. För att åstadkomma en långsiktighet behöver målvärden utvärderas över tid och inte isoleras för varje budgetår.

Resultat i förhållande till summan av skatteintäkter samt statsbidrag och utjämning

En generell praxis som SKR använder sig av är att detta resultatmått bör uppgå till minst 2 procent över tid, främst för att finansiera investeringar. För Region Halland skulle det innebära en genomsnittlig resultatnivå på cirka 200–250 mnkr.

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022	Budget2023
	0,1%	1,0%	2,7%	7,5%	10,3%	2,9%	-3%
Årets Resultat (mnkr)	13	93	273	766	1 304	341	-374

Självfinansieringsgraden av investeringarna

Denna indikator beskriver hur stor andel av regionens investeringar som finansieras av det egna kassaflödet. Resultatet rensat för avskrivningskostnader sätts i relation till totala investeringar. Den långsiktiga målsättningen bör vara att självfinansieringsgraden ska uppgå till minst 100 procent.

	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022	Budget2023
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

	88%	91%	105%	198%	216%	85%	7%
Investeringar (mnkr)	357	340	393	580	753	870	848

Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser

Soliditeten är ett mått på den långsiktiga finansiella styrkan och visar hur stor del av tillgångarna som finansierats med eget kapital. Ju högre procenttal, desto starkare finansiell styrka. En rimlig målsättning gällande regionens soliditet är att den, inkluderat hela pensionsåtagandet, ska vara positiv och inte minska över tid.

Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Mål 2022	Mål 2023
-7,8%	-6,1%	-4,9%	5,7%	16,0%	Bibehålla en positiv utveckling	Bibehålla en positiv utveckling

Nettokostnadsbudget

Nettokostnadsökningar, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Summa uppräknings priser och löner	725	424	39	286	369
Summa tidigare beslutade förändringar	197	27	44	1	1
Summa övriga ramförändringar	- 14	24	5	6	8
Summa politiska satsningar 2023-2027	157	44	23	-	-
Summa uppräknings befolkning/demografi	154	163	170	178	186
Summa uppräknings verksamhetsutveckling	89	95	98	102	105
Summa tekniska förändringar	6	-	-	-	-
Summa effektiviseringskrav	- 97	139	144	148	153
Summa nettokostnadsökningar	1 217	589	158	425	515

Fördelning av budget till nämnder

I tabellen nedan redovisas en sammanställning på fördelningen av budget till nämnderna.

Fördelning av budget till nämnder, mnkr	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Patientnämnd	1	1	1	1	1	1
Revision	5	6	6	6	6	6
Lokala nämnder	7	-	-	-	-	-
Gemensam nämnd Hemsjukvård och hjälpmedel	77	80	82	84	86	88
Hallandstrafiken	522	562	579	596	614	632
RH Fastighetsförvaltning	9	10	10	10	10	10
Regionstyrelsen	650	832	904	950	977	1 007
Regionstyrelsen Hälso- och sjukvård	3 146	3 436	3 596	3 829	4 023	4 227
Driftnämnd Hallands Sjukhus	5 098	5 341	5 529	5 713	5 904	6 103
Driftnämnd Ambulans Diagnostik och Hälsa	700	749	770	792	814	837
Driftnämnd Psykiatri	738	822	843	863	888	914
Driftnämnd Närsjukvård	94	101	102	105	109	112
Driftnämnd Kultur och skola	154	167	174	181	186	192
Regionservice	-	-	-	-	-	-
Regiongemensamma kostnader	240	546	645	269	205	209
Summa	11 441	12 652	13 241	13 400	13 824	14 340

Investeringsplan 2023–2027

Regionens årliga investeringsnivåer har redovisats och värderats tillsammans med de förväntade konsekvenser investeringarna beräknas få på driftbudgeten. Investeringsplanen har bedömts och prioriterats utifrån ett finansieringsperspektiv över tid, samt genomförandekapacitet.

I tabellen nedan redovisas en sammanställning på investeringsplanen 2023–2027.

Investeringar totalt, mnkr	2023	2024	2025	2026	2027
Summa redan beslutat	92	15	0	0	0
Summa nya behov	134	133	131	36	13
Summa reinvestering	269	274	311	240	279
Summa fastighetsinvesteringar	353	541	804	800	640

Summa investeringar totalt:	848	963	1 246	1 076	932
------------------------------------	------------	------------	--------------	--------------	------------

Riktade statsbidrag

Utöver generella statsbidrag förekommer ett flertal riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen inom hälso- och sjukvård är i de flesta fall knutna till en överenskommelse som tecknas mellan staten och SKR (Sveriges kommuner och regioner). I överenskommelsen regleras insatser regioner behöver utföra för att erhålla bidragen samt hur insatserna ska återredovisas. Storleken på det generella statsbidraget och vilka de riktade statsbidragen kommer att vara framöver är i dagsläget en osäkerhetsfaktor.

Gällande genomförande av utvecklingsprojekt kopplat till medel för riktade statsbidrag, krävs det politiskt ställningstagande innan genomförande.

En bedömning av nivån avseende riktade statsbidrag är inräknade som intäkter i budgeten och är en del av Hälso- och sjukvårdsfinansieringen. För att fortsätta upprätthålla en jämn och hög kvalitet är det därför inräknat medel för drift och verksamhetsutveckling i nämndernas budgetanslag för att omhänderta den utveckling som vi bedriver i Region Halland för att uppnå våra långsiktiga strategier.

Detta innefattar finansiering för att uppfylla regeringens krav inom beslutade överenskommelser för riktade statsbidrag. Som komplement finns ett centralt anslag, utvecklingsmedel, för tillkommande merkostnader utöver det som redan är finansierat utifrån ställda krav i överenskommelserna.

Egenavgifter

Tandvårdstaxa

Tandvård- och läkemedelsförmånsverket (TLV) ger varje år ut en referensprislista avseende tandvårdstaxa. Referensprislistans totala förändring används som riktmärke när tandvårdstaxan föreslås. Taxan beslutas i Regionfullmäktige i november.

Kollektivtrafik

Budgeten medger Hallandstrafiken en genomsnittlig taxeförändring för kollektivtrafiken upp till 3 procent.

Patientavgifter

Övergripande patientavgiftsnivåer för 2023 är oförändrade från 2022. Se bilaga 6.

Beräkning av årliga belopp för högkostnadsskydd för vård görs enligt 17 kap, 2§ och 6§ Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30). Region Halland har beslutat om principen att följa högsta angivna nivå. Hälsovård/intyg (gula taxan), egenavgifter för sjukresor och övriga egenavgifter och uppräknas enligt tidigare fastställda principer.

Samtliga egenavgifter inklusive förändrade egenavgifter till 2023 framgår i bilaga 6.

Vi har sett över regelverket och skapat en enhetlighet om avgifter för uteblivet besök inom hälso- och sjukvården. Syftet med avgiften är att minska antalet uteblivna och sent inställda besök och därigenom skapa bättre förutsättningar för att effektivisera planeringen och sänka kostnaderna för vården.

Skattesats

Region Hallands utdebitering av skatt 2023 är oförändrad och uppgår till 11,40 procent.

Uppföljning och rapportering

Uppföljningen till Regionfullmäktige utgår från Mål och budget och sker tre gånger per år i Uppföljningsrapport 1 (januari – april), Uppföljningsrapport 2 (januari – augusti) samt Årsredovisning. Uppföljningen sker utifrån perspektiven verksamhet och ekonomi.

I Uppföljningsrapport 1 och 2 redovisas den verksamhet som stödjer beslutade fokusområden och mål. I Uppföljningsrapport 1 fastställs årets målvärden för indikatorerna under fokusområdena samt eventuella nya indikatorer där det saknas. I Uppföljningsrapport 2, tillika delårsbokslut, redovisas dessutom en prognostiserad måluppfyllelse för helåret för respektive fokusområde och mål. Indikatorer redovisas med utfall i relation till årets målvärde.

I Årsredovisningen redovisas måluppfyllelsen för beslutade fokusområden och mål, samt den verksamhet som bedrivits för att uppnå dessa. Här redovisas även utfall och analys för samtliga indikatorer från Mål och budget, samt de finansiella målen. En samlad utvärdering av måluppfyllelsen gällande såväl fokusområden, mål och finansiella mål sker utifrån perspektivet god ekonomisk hushållning (se avsnitt ovan för Region Hallands definition av god ekonomisk hushållning). Indikatorerna analyseras utifrån utfallet i relation till målvärdet.

Ett syfte med den regiongemensamma uppföljningen är att säkerställa Regionstyrelsens uppsiktsplikt i förhållande till övriga nämnder och styrelser. Ett annat syfte är att återredovisa måluppfyllelse och avvikelser i förhållande till besluten i Mål och budget. I uppföljningen till Regionfullmäktige beskrivs både det

regionövergripande arbetet som skett under året, samt ett urval av det arbete som nämnder och styrelser redovisar i sina rapporter.

Utöver uppföljningsrapporterna och årsredovisningen görs mindre omfattande månadsrapporter vid några tillfällen under året. I dessa återfinns framför allt en ekonomisk prognos med kommentarer till eventuella avvikelser. Månadsrapporterna redovisas till Regionstyrelsen.

Regionstyrelsen träffar också presidierna i driftsnämnderna för en dialog utifrån verksamhets- och ekonomisk uppföljning.

Region Hallands överskott miljoner kronor 2019-2022

2022	1 100	Prognos
2021	1 300	Resultat
2020	797	Resultat
2019	84	Resultat

Regionstyrelsens Hälso- och sjukvård	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
RH Finansiering vårdval och tandvård	1 730 641	1 839 225	1 895 036	1 952 672	2 012 154	2 073 543
RH Köpt vård och läkemedel	1 627 777	1 717 079	1 825 552	1 940 759	2 063 117	2 193 068
RH Övrig gemensam hälso- och sjukvård (inklusive riktade statsbidrag)	- 211 989	- 119 807	- 124 429	- 64 083	- 52 053	- 39 290
Budgetram	3 146 428	3 436 497	3 596 159	3 829 348	4 023 218	4 227 321
Summa uppräknig priser och löner		126 002	109 792	114 956	120 455	126 222
Summa uppräknig befolkning och demografi		64 492	68 350	72 034	75 905	79 997
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		21 958	23 126	23 955	24 837	25 756
Summa tidigare beslutade förändringar		134 200	32 800	49 400	600	850
Summa tekniska förändringar		178	-	-	-	-
Summa övriga ramförändringar		- 26 824	- 48 000	-	-	-
Summa politiska satsningar		- 17 250	-	-	-	-
Summa effektiviseringskrav		- 12 686	- 26 406	- 27 155	- 27 927	- 28 722
Summa förändring		290 069	159 662	233 189	193 870	204 102

Driftnämnd Hallands sjukhus	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Somatisk vård	4 377 425	4 650 446	4 803 880	4 951 877	5 104 833	5 262 933
Regionvård	669 044	633 834	666 794	701 467	737 943	776 316
Tandvård	54 107	56 388	58 041	59 743	61 495	63 298
Budgetram	5 100 576	5 340 668	5 528 715	5 713 087	5 904 272	6 102 548
Summa uppräknig priser och löner		187 233	137 876	142 884	147 836	152 976
Summa uppräknig befolkning och demografi		63 391	65 267	67 883	70 505	73 239
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		40 812	42 835	44 196	45 492	46 826
Summa tidigare beslutade förändringar		8 284	-	-	-	-
Summa tekniska förändringar		2 800	-	-	-	-
Summa övriga ramförändringar		- 38 184	10 500	-	-	-
Summa politiska satsningar		44 600	-	-	-	-
Summa effektiviseringskrav		- 65 978	- 68 432	- 70 590	- 72 647	- 74 765
Summa förändring		242 957	188 047	184 372	191 185	198 276

Driftnämnd Ambulans diagnostik och hälsa	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Medicinsk service	27 377	29 151	29 722	30 306	30 905	31 520
Hälsa och funktionsstöd	328 435	352 269	362 309	372 643	383 280	394 230
Ambulanssjukvård	343 892	367 380	377 890	388 707	399 842	411 304
Budgetram	699 705	748 801	769 920	791 657	814 028	837 053
Summa uppräknig priser och löner		26 589	18 223	18 751	19 295	19 854
Summa uppräknig befolkning och demografi		6 870	7 159	7 369	7 585	7 808
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		6 870	7 159	7 369	7 585	7 808
Summa tidigare beslutade förändringar		4 500	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		-	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		14 875	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		- 10 607	-11 422	-11 753	-12 094	-12 444
Summa förändring	35 221	49 096	21 120	21 736	22 371	23 025

Driftnämnd Psykiatri	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Psykiatrisk verksamhet	738 256	821 774	842 535	862 650	887 944	914 042
Budgetram	738 256	821 774	842 535	862 650	887 944	914 042
Summa uppräknig priser och löner		27 955	19 197	19 791	20 405	21 038
Summa uppräknig befolkning och demografi		7 357	7 679	7 917	8 162	8 415
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		7 357	7 679	7 917	8 162	8 415
Summa tidigare beslutade förändringar		-	-3 000	-4 400	0	0
Summa tekniska förändringar		-	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		40 850	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-	-10 793	-11 109	-11 435	-11 770
Summa förändring		83 518	20 761	20 115	25 294	26 098

Driftnämnd Närsjukvård	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vårdcentralen Halland (särskilda uppdrag*)	34 552	45 311	46 540	47 804	49 106	50 446
Palliativ vårdavdelning	14 788	15 759	16 215	16 684	17 166	17 663
Tandvård inkl tandreglering	51 222	46 455	45 844	47 113	48 978	50 284
Teknisk budgetförändring	-6 196	- 6 196	-6 196	-6 196	-6 196	-6 195
Budgettram	94 366	101 329	102 402	105 405	109 054	112 198
Summa uppräknig priser och löner		3 791	2 565	2 637	2 711	2 788
Summa uppräknig befolkning och demografi		936	963	992	1 021	1 051
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		936	963	992	1 021	1 051
Summa tidigare beslutade förändringar		- 350	-1 813	34	594	0
Summa tekniska förändringar		- 7 256	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		6 031	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		2 875	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-	-1 606	-1 651	-1 698	-1 745
Summa förändring		6 964	1 073	3 003	3 649	3 144

Gemensam nämnd Hemsjukvård och hjälpmedel	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Budgettram	76 813	79 732	81 725	83 768	85 863	88 009
Hjälpmiddelsverksamhet	76 813	79 732	81 725	83 768	85 863	88 009
Summa uppräknig priser		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147
Uppräknig priser		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147
Summa förändring		2 919	1 993	2 043	2 094	2 147

Patientnämnd	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Budgettram	1 003	1 041	1 067	1 093	1 121	1 149
Patientnämnd	1 003	1 041	1 067	1 093	1 121	1 149
Summa uppräknig priser		38	26	27	27	28
Uppräknig priser		38	26	27	27	28
Summa förändring		38	26	27	27	28

Revision	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Budgettram	5 400	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Revision	5 400	6 200	6 200	6 200	6 200	6 200
Summa förändring		- 800	-	-	-	-
Förändring utifrån hemställan till RF presidium		800				

Hallandstrafiken AB	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Hallandstrafiken AB	521 763	562 026	578 794	596 067	613 860	632 188
Budgettram	521 763	562 026	578 794	596 067	613 860	632 188
Summa uppräknig priser och löner		19 827	14 051	14 470	14 902	15 346
Summa uppräknig befolkning och demografi		5 218	5 620	5 788	5 961	6 139
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		5 218	5 620	5 788	5 961	6 139
Summa tidigare beslutade förändringar		-	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		-	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		10 000	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-	-8 523	-8 773	-9 030	-9 295
Summa förändring		40 262	16 768	17 273	17 793	18 329

DN kultur och skola	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Skolverksamhet	39 632	43 905	45 140	46 412	47 722	49 072
Kulturverksamhet	114 247	122 873	129 109	134 740	138 663	142 700
Budgetram	153 878	166 778	174 249	181 152	186 386	191 772
Summa uppräknig priser och löner		5 798	4 106	4 292	4 465	4 596
Summa uppräknig befolkning och demografi		1 526	1 642	1 717	1 786	1 838
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		1 526	1 642	1 717	1 786	1 838
Summa tidigare beslutade förändringar		2 000	2 700	1 900	0	0
Summa tekniska förändringar		-	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		-	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		2 050	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-	-2 619	-2 724	-2 803	-2 886
Summa förändring		12 900	7 471	6 902	5 234	5 387

Fastighetsförvaltning	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Fastighetsförvaltning	9 056	9 584	9 788	9 998	10 213	10 433
Budgetram	9 056	9 584	9 788	9 998	10 213	10 433
Summa uppräknig priser och löner		298	205	210	215	220
Summa uppräknig befolkning och demografi		-	0	0	0	0
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		-	0	0	0	0
Summa tidigare beslutade förändringar		-	0	0	0	0
Summa tekniska förändringar		-	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		230	0	0	0	0
Summa politiska satsningar		-	0	0	0	0
Summa effektiviseringskrav		-	0	0	0	0
Summa förändring		298	205	210	215	220

Regionstyrelsen	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Regionkontoret	453 095	600 632	656 505	680 802	706 767	735 493
Förtroendevalda och oförtutsett	48 223	51 375	52 294	53 417	54 568	55 747
RH Utvecklingsmedel	148 397	179 544	195 644	215 746	215 851	215 959
Budgetram	649 715	831 550	904 443	949 965	977 185	1 007 198
Summa uppräknig priser och löner		18 916	16 235	17 638	18 276	18 956
Summa uppräknig befolkning och demografi		4 531	6 006	6 565	6 808	7 068
Summa uppräknig verksamhetsutveckling		4 531	6 006	6 565	6 808	7 068
Summa tidigare beslutade förändringar		48 000	-4 000	-3 000	0	0
Summa tekniska förändringar		10 678	0	0	0	0
Summa övriga ramförändringar		44 335	14 000	5 000	6 000	8 000
Summa politiska satsningar		58 650	44 000	23 000	0	0
Summa effektiviseringskrav		- 7 806	-9 355	-10 246	-10 672	-11 079
Summa förändring		181 835	72 893	45 522	27 220	30 013

Regiongemensamt	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Regiongemensam finansiering	- 11 096 439	-11 707 121	-12 378 204	-12 907 057	-13 425 207
Regiongemensamma kostnader	546 191	645 484	269 250	204 829	209 387
Budgetram	- 10 550 248	- 11 061 637	- 12 108 954	- 12 702 228	- 13 215 819

Bilaga 4 – Förändringar i ersättningsnivåer inom Vårdval Halland närsjukvård år 2023

Budget och ersättningsnivåer i Vårdval Halland närsjukvård 2023 bereds och beslutas tillsammans med Mål & budget 2023.

Avtalsvillkor och beskrivning av den ekonomiska ersättningsmodellen återfinns i uppdragsbeskrivning och förfrågningsunderlag för Vårdval Halland närsjukvård.

Sammanfattning av förändringar

Varje år revideras ersättningen i Vårdval Halland närsjukvård enligt följande:

- Hälso- och sjukvårdspengen beräknas utifrån föregående års beslutade nivå och justeras med befolkningsförändringar, uppräkningsindex enligt landstingsprisindex (LPIK) och förändringar i modell och åtagande.
- ST-läkarersättningen följer beslutad modell och lönekostnad för en ST-läkare.

Ersättningsnivåer

ST-läkarersättning

Region Halland ersätter leverantören för ST-läkaruppdraget. Ersättningen är baserad på en beräknad genomsnittlig lönekostnad för en ST-läkare på **83 000** kronor per månad.

Ersättningen baseras på en trappa utifrån var ST-läkaren befinner sig i utbildningen:

År	Månad	Procent	Ersättning (kr)
1	1-12	75%	62 250
2	13-24	60%	49 800
3	25-36	50%	41 500
4	37-48	35%	29 050
5	49-60	30%	24 900

Ersättningen baseras på beräknad utbildningstid. En läkare som har en specialistexamen startar på en lägre ersättningsnivå enligt ovan.

När ST-läkaren är placerad utanför vårdenhetens organisation, exempelvis vid en sjukhusklinik, ersätter Region Halland vårdenheten med 100 % av den beräknade lönekostnaden (bruttolön inkl. sociala avgifter) enligt ovan (83 000) per månad för heltidstjänstgöring.

Hälso- och sjukvårdspeng

Hälso- och sjukvårdspengen för 2023 uppgår till **3 472** kronor per hälso- och sjukvårdspoäng. 90 procent är riskjusterad för förväntad vårdtyngd i den listade populationen hallänningar utifrån ålder och kön, 10 procent är riskjusterad baserat på socioekonomiska variabler.

Rad	Justeringspost	Totalt (Mnkr)	Per Poäng (kr)
1	Hälso- och sjukvårdspeng*	1 196	3 385
2	Indexuppräknning	45	127
3	Verksamhetsutveckling	12	33
4	IT-och digitalisering satsningar	- 3	- 8
5	Grön rehab	- 5	- 14
6	Lungnoduli	1	1
7	Kostnadseffektivisering	- 19	- 53
8	Hälso- och sjukvårdspeng	1 227	3 472

- Hälso- och sjukvårdspeng** - justerat för demografi och befolkningsökning, 2023 års värden. Ökningen uppgår till 17,9 mnkr.
- Indexuppräknning** - sker med senast fastställda LPIK (Landstingsprisindex), 3,8 % och uppgår till 44,8 mnkr.
- Verksamhetsutveckling** - årlig satsning på verksamhetsveckling på 1 %, motsvarande 11,8 mnkr.
- IT och digitalisering satsningar** – centralisering av IT-kostnader, -2,7 mnkr
- Grön Rehab** – återföring av kostnadsansvaret till Regionen Halland centralt, -5 mnkr.
- Lungnoduli** – Ökade kostnader för röntgen motsvarande 500 tkr.
- Kostnadseffektivisering** - effektivisering om 1,5 % som minskar budgeten motsvarande 18,7 mnkr.

Förändring på viktlistan inför 2023 baseras på att kostnadsansvaret för Grön rehab återförs till Region Halland centralt. Följande viktlista gäller med start 2023.

Åldersgrupp	Vikt		Kronor	
	Kvinna	Man	Kvinna	Man
0-1	2,26	2,28	7 846	7 916
2-5	1,53	1,54	5 312	5 347
6-14	0,60	0,59	2 083	2 048
15-29	0,58	0,49	2 014	1 701
30-44	0,64	0,52	2 222	1 805
45-59	0,73	0,60	2 534	2 083
60-69	1,31	1,21	4 548	4 201
70-79	1,94	1,88	6 735	6 527
80+	2,77	2,80	9 617	9 721

Ersättning för enstaka akuta besök av patient från annan vårdenhet

Vård av patient som är folkbokförd i Halland, som är listad på en annan vårdenhet i Halland, ersätts enligt prislistan för enstaka akuta besök som årligen fastställs av Region Halland.

För 2023 gäller följande:

Besökskategori	Besöksersättning	Kommentar
	(exkl. patientavgift)	
Läkare	450 kr	Inkl. medicinsk service
Psykolog	600 kr	
Kurator, arbetsterapeut	500 kr	
Sjuksköterska, distriktssköterska	300 kr	
Fysioterapeut, normalbesök	240 kr	Naprapat likställs med fysioterapeut.
Fysioterapeut, särskilt omfattande besök	600 kr	Minimum 40 minuter direkt patientkontakt. Särskilt kompetenskrav och krav på godkännande föreligger.
Fysioterapeut, gruppbesök	100 kr	Gruppbesök, en eller flera personal träffar flera patienter vid samma tillfälle.
Avgiftsbelagd provtagning	50 kr	Mellanliggande provtagning
Avgiftsfri provtagning	150 kr	Provtagning i samband med betalt läkarbesök, eller med ordination från annan vårdenhet.
Ej legitimerad personal	0 kr	
Övriga yrkeskategorier	400 kr	Krav på legitimation föreligger
Distanskontakt		Ersättning som vid fysiskt besök

Innehållsförteckning

Sverigedemokraterna i Halland

Förord

Budget 2022

1. Ett friskt Halland

- 1.1 Hälso- och sjukvård
- 1.2 Äldrevård
- 1.3 Palliativ vård och vård i livets slutskede
- 1.4 Psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar
- 1.5 Suicidprevention
- 1.6 Funktionsnedsättning
- 1.7 Tandvård
- 1.8 Förebyggande hälsovård
- 1.9 Vården ska inte vara ett verktyg för segregation och diskriminering

2. Regional utveckling

3. Miljö- och klimat

4. Region Hallands förutsättningar och ekonomiska läge

5. Personal- och arbetsmiljöfrågor

6. Jämställdhet och jämlikhet

7. Omsorg om djur och natur

8. Kultur och kulturarvet

9. Infrastruktur och kollektivtrafik

10. Budgetförslagets yrkande - satsningar och besparingar

Sverigedemokraterna i Halland

Sverigedemokraterna är ett socialkonservativt parti med nationalistisk grundsyn. Vi eftersträvar en hög grad av trygghet och samhörighet i det svenska samhället, och vi kombinerar strävandet efter social och ekonomisk grundtrygghet med värdekonservativa idéer.

Sverigedemokraterna i Halland gick från 10 till 12 mandat i Regionfullmäktige efter valet i september 2022, och är därmed 3:e största parti. Vi hade stora förhoppningar inför valet om att fortsätta öka likt tidigare val och att få ytterligare mandat. Att genom vår politik kunna skapa ett än bättre Halland. För vi vill och vi vet att vi kan bidra till att hela Halland blir en bättre plats att leva, bo och vistas i, för alla. Vi samarbetar så med det eller de partier som ger oss bäst förutsättningar att genomföra vår politik, för Halland och alla hallänningars bästa. Den här mandatperioden ser vi ut att bli vågmästare och kommer kunna vara med och styra vilka beslut som fattas i Region Halland.

Förtroendet vi har fått från våra väljare är vi ödmjuka inför och vi tar det på allra största allvar. Vi avser förvalta det så väl vi bara kan genom att vara lyhörda och alltid ha Hallands invånares bästa för ögonen och göra allt vi kan för att Halland ska vara en av de bästa regionerna i landet.

Nu tar den nya mandatperioden sin början, och vi ser fram emot att kunna vara med och påverka politiken i Halland i rätt riktning.

Det är våra väljare som har gjort det möjligt för oss i Sverigedemokraterna att faktiskt kunna påverka i Region Halland. För det har vi gjort, vi har påverkat, vi har bidragit till många bra beslut, både direkt och indirekt. Vi har agerat blåslampa på den styrande alliansen för att få en bättre region för våra medarbetare och våra invånare. Så stort varmt tack för att få fortsätta driva politiken framåt i Halland.

Stina Isaksson
Gruppledare SD Region Halland

Förord

Halland, är med sin närhet till både hav och sjöar och med landsbygden som omgärdar våra städer, en mycket vacker plats att leva, arbeta och bo på. Något som vi i Sverigedemokraterna vill vårda, värna om och varsamt utveckla.

I vårt Halland ska alla känna gemenskap, delaktighet och trygghet. Vårdtagare som vårdpersonal, elev som lärare, vad eller vem du än är, gammal som ung, ja alla som verkar och bor i regionen. Alla ska vara trygga med att få den vård de behöver, när de behöver. Vi vill helt enkelt att Halland ska leva upp till Region Hallands vision - bästa livsplatsen.

Att både vara trygg och känna sig trygg, känna gemenskap, delaktighet och uppleva att det finns en förutsägbarhet skapar också tillit, vilket är en av grundpelarna för ett välfungerande och välmående demokratiskt samhälle. När tilliten brister riskerar demokratin att falla.

Vi känner en stor oro över den samhällsutveckling som vi ser i vårt land, och som vi länge varnat för. Men vi i Sverigedemokraterna drivs av kärlek och framtidstro för vårt land och vi kommer att göra allt vi kan för att få Sverige på rätt kurs igen. Där känslan av gemenskap och trygghet återigen är hög, där tilliten och respekten för varandra är stor och vi har en välfärd värd namnet.

Även om Region Halland ligger högt i rankning inom många områden, så finns det förbättringar som behöver göras. Där förändrade arbetssätt, förbättrad arbetsmiljö, ett tydligt ledarskap och styrning är en viktig del i det. Det är en förutsättning för att kunna ge våra medarbetare ett hållbart arbetsliv och ge Hallands invånare en god och tillgänglig vård.

Medarbetarna är vår viktigaste resurs och som vi måste värna om. Utmaningen ligger inte bara i att rekrytera nya medarbetare utan även att kunna behålla dem vi har. Därför är arbetsmiljön A och O, med rätt kompetens, på rätt plats, i rätt tid och rätt antal medarbetare. Där personalen känner tillit till både arbetsgivare och medarbetare, där man känner att man blir lyssnad på och där man eliminerar risken att genom orimlig arbetsbörda få personal som slutar eller sjukskriver sig. Där man får lön för sitt arbete och tid för återhämtning och möjlighet till kompetens- och vidareutveckling.

Vi i Sverigedemokraterna har ambitionen att Region Halland ska vara den bästa regionen och bästa arbetsgivaren i landet. Där kompetensen och tillgängligheten i vården är hög. Där invånarna mår väl, känner trygghet i att få den vård, den förebyggande hälsovård och omsorg de behöver. Där medarbetare mår väl, känner trygghet, stolthet och glädje på sin arbetsplats, över sitt arbete.

Halland har potential att verkligen bli den bästa livsplatsen i Sverige. Med rätt styrning av rätt partier där Sverigedemokraterna är ett av dem, kan det bli möjligt, på riktigt!

Budget 2023

Världen, Europa, Sverige och även Halland befinner sig fortsatt i ett ovisst och oroligt läge. Knappt hade pandemin, som härjat sedan 2020, börjat släppa sitt grepp förrän nästa slag kom, ett krig i Europa, ett krig i vår direkta närhet.

Konsekvenserna av pandemin har vi fortfarande inte sett slutresultatet av ännu. Vad kriget kommer innebära för oss här, i Europa och världen vet vi inte omfattningen av ännu. Utöver mänskligt lidande så påverkas den europeiska ekonomin negativt, brist på och höjda priser på livsmedel, höjda energi- och råvarupriser som riskerar drabba redan pressade företag hårt, och med det även Halland och dess invånare.

Även om Halland stått sig förhållandevis väl så har pandemin haft en stor påverkan på regionen. Det tillsammans med ett krig i Europa och en rekordhög inflation skapar fortsatt osäkerhet inför budget 2023.

För oss i Sverigedemokraterna är det dock självklart att vi ska prioritera vård med hög kvalitet och tillgänglighet, goda arbetsmiljöer och goda arbetsvillkor och fler medarbetare i vården. Att arbeta mer med förebyggande åtgärder och det från tidig ålder.

Region Hallands hälso- och sjukvård var ansträngd redan innan pandemin, där våra medarbetare sedan länge gått på knäna. De har gjort och gör allt de förmår för att ge den absolut bästa vården för Hallands invånare utifrån de resurser som finns. De har fått slita mer än vanligt under den här perioden och behöver tid för återhämtning.

Vi i Sverigedemokraterna vill bland annat arbeta för att ta fram arbetstidsmodeller som främjar trivsel och Region Hallands attraktivitet som arbetsgivare. Där medarbetare trivs och vill stanna och där vi har lätt att rekrytera nya som vi behöver.

Med vårt förslag till budget ges de allra bästa förutsättningarna för en trygg, god och nära vård för alla våra invånare och en trygg arbetsmiljö med trygga arbetsvillkor för våra medarbetare

Vi har i vår budget utgått från alliansens förslag men gjort vissa justeringar.

Några av de satsningar där som vi särskilt vill lyfta är

- Utöka ambulansen i Kungsbacka
- Ökade satsningar inom psykiatrin och med det extra fokus på barn och unga
- Förstärka närsjukvården
- Stärka den palliativa vården

- Stärka kvinnohälsovården
- Minskat arbetstidsmått för undersköterskor
- Höjning av friskvårdsbidraget
- Säkra tillgången till specialistutbildade sjuksköterskor
- Förstärkning av hjärtsjukvården

Utöver det vill vi göra följande satsningar

- Stimulera till fler äldremottagningar
- Fler medarbetare i vården och särskilda lönesatsningar
- Höjd OB ersättning för undersköterskor
- Projekt med Psykiatriambulans
- Utbildning/fortbildning geriatrik för vårdpersonal
- Autismenhet
- Slopas karensavdrag

Vi lägger i årets budget fortsatt stort fokus på att förbättra den nära vården, Primärvården ger vi en extra summa på 20 miljoner för ökade resurser för den förebyggande hälsovården.

För att avlasta vårdcentralerna för nätläkare satsar vi ytterligare 6 miljoner. Med det får vårdcentralerna 100% i kostnadsersättning och kan då lägga resurser på att utveckla verksamheterna och öka tillgängligheten för våra invånare.

För att kunna ge våra äldre och sköra en riktigt god och nära vård där de kan känna extra trygghet och ges förbättrad kontinuitet i vården och i kontakten med sjukvårdspersonalen vill vi att det blir fler äldremottagningar. Vi lägger därför 8,5 miljoner på det.

Som i ytterligare ett led till att kunna ge den vård de äldre förtjänar vill vi erbjuda utbildning/fortbildning i geriatrik för vårdpersonal och satsar på det 3 miljoner.

Vi vill likt tidigare år satsa på höjd Ob ersättning för undersköterskor och tillskjuter 17,8 miljoner till detta.

Vi vill införa ett projekt med psykiatriambulans för att de som drabbas av akut psykiskt sjukdomstillstånd ska få möta rätt profession direkt. Vi avsätter 8 miljoner till det.

Så vill vi möjliggöra för fler medarbetare i vården och särskilda lönesatsningar och satsar därmed ytterligare 30 miljoner på det. Var dessa mest behövs överlåter vi till professionen att besluta.

Vi vill också att den samlade kunskapen om autism ska finnas på en enhet, vi satsar 1 miljon på det.

För att minska risken för smittspridning när personal tvingas gå till arbetet trots att de är sjuka för att inte förlora lön satsar vi 18 miljoner på slopad karensdag för personal inom hälso- och sjukvård.

1. Ett friskt Halland

1.1 Hälso- och sjukvård

Region Hallands målsättning ska alltid vara att ligga i framkant. Den halländska hälso- och sjukvården ska kännetecknas av en mycket hög kvalitet. Region Halland ska kunna erbjuda patienterna den senaste tekniken, beprövade och avancerade behandlingsmetoder och väl fungerande kostnadseffektiva läkemedel för att kunna bota, lindra och förebygga sjukdomar. Hallands invånare ska erbjudas kvalificerad vård från födseln till livets slutskede.

Sverigedemokraternas vision av en god sjukvård kännetecknas bland annat av att ett helhetsansvar tas för att det är patientens behov som ska styra och där den vårdsökandes delaktighet i vården är avgörande. Patienten ska få rätt vård, i rätt tid, på rätt plats och efter sina särskilda behov.

Invånarna ska ha nära till god vård, oavsett vilken del av regionen man bor i.

Hälso- och sjukvårdslagen 3 kap 1 § lyder

” Målet med hälso- och sjukvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen.

Vården ska ges med respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans värdighet. Den som har det största behovet av hälso- och sjukvård ska ges företräde till vården”

Digitaliseringens utveckling är spännande, fantastisk och nödvändig. Det ska vara ett verktyg för att förbättra, förenkla och utveckla vården, administrationen och tillgängligheten. Digitalisering, automatisering och AI är en nödvändig utveckling för att möta morgondagens hälso- och sjukvård.

Men i vår digitala utveckling får vi inte glömma de som inte har samma möjlighet att följa med i digitaliseringsresan. Digitala vårdbesök bör användas utifrån individens digitala förutsättningar och medicinska behov. Den halländska vården ska finnas lättillgänglig för alla våra invånare. Möjligheten till digitala vårdbesök har varit gynnsamt inte minst under pandemin. Men för de mest sköra, äldre och multisjuka är den fysiska vårdkontakten av största vikt.

Det system med nätläkare vi haft har dock gjort att sjukvårdens kostnader skenat och man har riskerat få en överkonsumtion av vård. Förändringar i systemet måste göras då resurser ska gå till att ge en så effektiv vård som möjligt för dem som behöver, de som är sjukast, inte dem som är friskast. Med dagens system har nätläkarbesöken orsakat ökade kostnader för vårdcentralerna, vilket regionen till bör kompensera för. Det är något vi tidigare påtalat och som nu verkar bli verklighet. Det frigör vårdcentralernas resurser att arbeta med utveckling av den nära vården.

Nätläkarbolag lägger stora summor på att göra reklam för att uppsöka digital vård, man stimulerar till sjukvårdskonsumtion vilket gör att mycket av den vård man söker för lika väl skulle kunna skötas genom egenvård utan vårdbesök.

”Hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär att vården särskilt ska

1. vara av god kvalitet med en god hygienisk standard
2. tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet.
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.
4. främja goda kontakter mellan patient och hälso- och sjukvårdspersonalen, och
5. vara lätt tillgänglig

Region Halland står sig ofta mycket bra i jämförelse med andra regioner, men det finns fortsatta utvecklingsområden.

För att ge kontinuitet och en trygg vård vill vi återinföra patientansvaret för läkare. Att ha en fast läkarkontakt har visat sig ge en mer patientsäker vård och en ökad trygghet. Patienten ska vid önskemål eller vid behov få en fast läkarkontakt utsedd, rätt att välja fast läkare i primärvården. För att det ska vara möjligt ur ett personalperspektiv, med en god arbetsmiljö, ser vi behov av att se över möjligheten att kunna begränsa antal patienter som läkare/läkarteam har huvudansvaret för.

Patienter ska vidare i sin kontakt med vårdgivare alltid garanteras att informationen som ges är klar och tydlig så att patienten förstår vad som sägs. För många äldre som hör dåligt kan detta vara ett stort problem. Det är därför av största vikt att Region Halland endast anställer personal som talar, förstår och skriver fullgod svenska så att inga missförstånd uppstår, vilket annars kan äventyra patientens vård och behandling.

Den demografiska utvecklingen i Sverige samt årtionden av hög invandring har dramatiskt ökat vårdbehovet i hela landet. Parallellt med en ökad andel kroniskt multisjuka äldre behöver vi se över befintliga vårdstrukturer och vårdkedjor. Vi behöver skapa fler vårdplatser, skjuta till mer pengar till primärvården för ökad tillgänglighet och för att avlasta akutmottagningarna samt utveckla hemsjukvården för att tidigt möta behoven. Utveckla mobila vårdcentraler för att nå målet god och nära vård för Hallands alla invånare, även för dem som bor på landsbygden och i mindre tätorter.

De områden som vi särskilt behöver ha i fokus är hjärtsjukvård, cancervård, samt den psykiska ohälsan. Även i dessa avseende ska vi ligga i framkant och höra till de bäst placerade regioner.

Sjukvården ska finnas där när människor behöver den. Den ska genomsyras av hög kvalitet och tillgänglighet. Invånarna ska kunna lita på att få tillgång till bästa möjliga vård oavsett när eller var den behövs.

Dem som är i akut behov av vård och inte själva kan ta sig till en mottagning ska kunna lita på att ambulans kommer inom rimlig tid. Idag ser vi stora brister där väntetider innan ambulansen kommer fram till patienten ibland är fullständigt orimliga och patienten riskerar att dö för att det inte finns någon ambulans tillgänglig i närheten. Vi måste få fler ambulanser i Halland och där vi särskilt behöver tillse att situationen för ambulansen i Kungsbacka förbättras.

1.2 Äldrevård

Region Hallands äldre och sköra ska tillförsäkras den vård de behöver och förtjänar. Vi har en växande andel äldre i landet och regionen. De tillhör ofta en patientgrupp som har komplexa vård- och omsorgsbehov och som tar en större del i anspråk av alla vårdresurser. Vi ser det därför som angeläget att öka den geriatriska kompetensen ute i vårdverksamheterna och av vikt att vårdpersonal därmed ges kompetenshöjande utbildning i detta.

Som ett led i att kunna ge våra äldre en vård och omsorg som präglas av trygghet, kontinuitet och lättillgänglighet ser vi också vikten av fler äldremottagningar i Halland. Vi har barnvårdscentraler med inriktning på våra barn, ungdomsmottagningar som inriktar sig på våra ungdomar och vi ser också behov av att ha äldremottagningar som inriktar sig särskilt på de äldre, och som är specialiserade på de äldres sjukdomar.

Äldremottagningar riktar sig i huvudsak till målgruppen 75 år och äldre, som har eller riskerar få stora vårdbehov. Här ska man snabbt och enkelt kunna nå sin kontaktsköterska genom ett särskilt telefonnummer utan knappval, träffa läkare eller annan i teamet runt patienten. En helhetssyn ska råda där patienten ska erbjudas förebyggande hälsovård, medicinsk behandling, genomgång och kontroll av mediciner och en individuell vårdplan. Målet är ett hälsosamt och tryggt åldrande för den enskilde och med färre vård dagar i slutenvård.

Vi har även föreslagit en satsning, liknande den man bland annat har i Ängelholm, "Hälsostaden". Där syftet är att göra vård och omsorg mer personcentrerad, tillgänglig och preventiv med fokus på äldre multisjuka patienter. Där man arbetar med mobila team, man har arbetslag som förebygger frakturer, arbetar med kognitiv svikt och med det förbättrar vården för demenssjuka och där man har besöksvänner för att bekämpa ensamhet. Något som många äldre lider svårt av och som i många fall leder till psykisk ohälsa. Många äldre multisjuka hade med det även kunnat slippa många och långa besök på akutmottagning.

1.3 Palliativ vård och vård i livets slutskede

Vid behov av palliativ vård i livets slutskede ska patient och anhörig vara trygga med att få den vård och omsorg patienten behöver och har rätt till. Vården vid livets slut ska ges hög prioritet och präglas av värdighet, omtanke och respekt för patienten och ges av välutbildad och kompetent personal.

En helhetssyn ska råda, där patienten får sina behov tillgodosedda och där livskvalitet och närståendes perspektiv finns med. Palliativ vård bör erbjudas där patienten väljer att vårdas, i hemmet, på ett sjukhem, ett sjukhus eller ett hospis. Vården ska kunna ges där behoven finns och alla svårt sjuka patienter ska ha rätt till specialiserad palliativ vård. Anhöriga behöver få stöd och omtanke för att orka med den psykiska belastningen som omsorgen om den sjuke innebär.

Det absolut värsta som kan hända en förälder är att förlora ett barn. De familjer som drabbas ska ges bästa möjliga stöd i den fruktansvärta svåra situation de befinner sig i. Svårt sjuka och döende barn ska kunna erbjudas avancerad vård där de önskar, i en så trygg och hemliknande miljö som möjligt är. Den sista tiden ska präglas av trygghet och stöd till både barnet och dess familj.

Vi vill stärka den palliativa vården, säkra tillgången till palliativa vårdavdelningar, hospiceplatser och palliativa team som kan erbjuda avancerad vård i livets slutskede i hemmet för både vuxna och barn.

1.4 Psykisk ohälsa och psykisk sjukdom

Den psykiska ohälsan som går allt längre ned i åldrarna är mycket oroväckande och något vi måste få bukt med. Vi Sverigedemokrater vill se fler förebyggande insatser, effektivare behandlingsmetoder och fortsatt förbättra samarbetet mellan skola, primärvård, socialförvaltningen, BUP och vuxenpsykiatri.

Psykisk ohälsa leder till stort lidande hos den drabbade, men även anhöriga, vänner och arbetskamrater till den drabbade har det påverkan på. Även för samhället innebär psykisk ohälsa mycket stora kostnader.

Extra tragisk är psykisk ohälsa när den drabbar barn och ungdomar. Ofta drabbas den unga patienten av oro, stress och ångest. Många självmedicinerar i brist på vård och riskerar hamna i drogmissbruk och kriminalitet.

Det är därför mycket viktigt att Region Halland erbjuder snabb och effektiv hjälp till barn och ungdomar som lider av psykisk ohälsa och att man har fungerande samverkansmöten för att på allra bästa sätt ge den hjälp och behandling de behöver.

Tidiga insatser inom elevhälsa, ungdomsmottagningar, primärvården och BUP är oerhört viktigt. Att snabbt få vård, då vi vet att det ofta är ett akut behov som uppstår. Satsningen på ” En väg in ” är något vi nu hoppas på ska göra att våra barn och ungdomar verkligen får den hjälp de behöver och i tid, att ingen hamnar mellan stolarna.

Vi behöver också hitta alternativa behandling för att drastiskt minska läkemedelsutskrivning till barn och unga. Barn ska inte bli utskrivna från BUP för att de inte vill ta medicin. Vi måste arbeta mer för att finna den underliggande orsaken och inte bara behandla symptomen.

Tidiga åtgärder med bland annat anpassningar i skolan ser vi som en del i det viktiga arbetet att få barn till att må bättre, klara skolan och utvecklas i rätt riktning.

Vi i Sverigedemokraterna har även föreslagit att det borde utredas möjligheten för regionen att ta över den medicinska delen av elevhälsan. Det för att skapa en mer sammanhållen vårdkedja då det idag upplevs finnas brister. Det är också skolan som är den arena där det förebyggande arbetet är som mest effektivt.

Den psykiska ohälsan ökar i hela landet och ställer krav på en förändring av den psykiatriska vården. Patienter och anhöriga ska känna trygghet i att de bemöts med respekt, att de blir lyssnade på och att deras upplevelser tas på allvar, oavsett psykiskt tillstånd. ”En väg in” även för vuxna som vi som en utvecklingsmöjlighet.

Förutom oro under pandemin, att själv eller någon anhörig blir svårt sjuk och med de restriktionerna till följd och hur det påverkat, så har många drabbats av långvariga symptom eller postcovid, som riskerar ge långvarigt försämrat mående. Utöver det ett krig i vår närhet som riskerar skapa än mer oro och psykisk ohälsa i samhället. Vi är särskilt bekymrade över hur detta påverkar våra barn och unga.

Även inom psykiatrin vill vi se en mer personcentrerad vård, där vården ska vara så effektiv som möjligt, där vi ser varje människa som unik och där man tar vara på patientens egna resurser. För oss är psykiatrisk akutsjukvård lika viktig som somatisk akutsjukvård och de som insjuknar akut ska mötas av den profession som helt enkelt har den kompetensen.

Vi har därför föreslagit att Region Halland, liksom flertalet andra regioner runt om i landet, inför psykiatriambulans. Att patienter med akut psykiskt dåligt mående får ett korrekt bemötande av personal med specialistkompetens innebär säkrare bedömningar och möjlighet till rätt vårdnivå från början.

Vi vill att behandlingarna ska hjälpa människor att bli friska, inte bara döva symtomen, eller än värre att sjukdomen förvärras.

Djur och natur har läkande egenskaper och vi ser därför behov av fortsatt satsning på ”Grön rehab” som en mycket viktig del av behandling vid psykisk ohälsa.

För att satsning på Grön rehab så ska komma patienter till godo i större utsträckning behövs eventuellt behovet av förändrad finansieringen eller "öronmärkning" av medel ses över.

1.5 Suicidprevention

Psykisk ohälsa ligger bakom 90 procent av alla självmord som begås i Sverige. Många gånger kan självmord förhindras bara genom att tillfällena försvinner och impulsiva handlingar bromsas.

Vikten av en god och tillgänglig psykiatrisk vård, särskilt för barn och ungdomar, kan därför inte nog belysas och det krävs omfattande insatser för att stärka denna. Personal inom vård och omsorg bör utbildas i att lära sig att känna igen signaler och tidigt upptäcka eventuell självmordsbenägenhet.

Förstärkning inom skolpsykiatri och kuratorsverksamhet är oerhört viktigt, då många unga drar sig för att söka extern psykiatrisk vård.

Även om det enligt statistiken är unga kvinnor som i högre grad lider av psykisk ohälsa, så är det de unga männen som vi ser flest av i självmordsstatistiken. Vi menar att det är viktigt att belysa de skillnader som kan finnas i hur dem utåt signalerar sitt behov av att erhålla hjälp för sitt mående.

Vi är glada över att antagit en regional handlingsplan mot suicid, och har förhoppningar att man i samverkan med kommunerna ska få mer handlingskraft i kampen för att minska suicidförsök.

Psykiatriambulans ser vi som en viktig del i arbetet för att förhindra suicid. Införandet av psykiatriambulans har i andra regioner visat sig som en mycket lyckad satsning, den har hyllats och prisats och visat på kraftig minskning av vårdnära suicid.

1.6 Funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning ska få det stöd de behöver och ges möjligheter till goda levnadsvillkor. De ska kunna ta del av samhällets tjänster och ges möjlighet till valfrihet. Våra lokaler, byggnader och utemiljöer måste vara tillgängliga för alla.

En del behöver använda sig av olika tekniska hjälpmedel för att kunna ta en aktiv del av livet på samma villkor som andra. Att ge den enskilde mer inflytande över valet av hjälpmedel är väldigt bra eftersom det skapar bättre förutsättningar att möta behoven och bidrar till att utbudet av hjälpmedel antagligen blir större.

Personer med funktionsnedsättning vet ofta bäst vad som kan underlätta det dagliga livet för dem. Region Halland ska arbeta för att öka valfriheten och underlätta vardagen

för alla som behöver olika hjälpmedel genom att införa ett friare val som ett komplement till den vanliga förskrivningen av hjälpmedel.

Brukarorganisationer har en viktig roll i att bevaka och föra fram funktionsnedsattas intressen och krav. Vi ser att ett gott samarbete med brukarorganisationerna är av stor vikt för regionens arbete med att förbättra vården och levnadsvillkoren för människor med funktionsnedsättning.

Ingen ska kunna falla mellan stolarna i vårt Halland. Personer i behov av stöd ska kunna räkna med att få det stödet och den hjälpen de behöver utifrån sina individuella förutsättningar där rätt kompetens finns. Vi måste öka kunskapen om psykiska sjukdomar, som bland annat neuropsykiatriska.

Vi vill bland annat även tillse att den samlade kunskapen kring autism finns på en enhet, där man kan få den hjälpen och kompetensen som finns kring diagnoserna inom spektrumet. Idag tillhör den som har diagnosen autism utan att samtidigt ha en intellektuell funktionsnedsättning och som är under 18 år barn- och ungdomspsykiatri. Trots att den stora kompetensen kring diagnoser ligger hos habiliteringen. Detta ser lite olika ut beroende på vilken region man befinner sig i. Som dagens system är utformat, riskerar barn att falla mellan stolarna, vilket vi vill undvika i största möjliga mån. Autismenheten ska innehålla kompetenser från både psykiatri och habiliteringen, för att på bästa sätt kunna möta de här barnen.

1.7 Tandvård

Vi Sverigedemokrater har som mål att tandvården på sikt ska räknas in under den allmänna hälso- och sjukvården och ingå i högkostnadsskyddet. Man ska inte kunna se i munnen på hallänningarna om de är rika eller fattiga utan alla ska ha råd att gå till tandläkare och få behandling så att alla har en god tandhälsa.

Det är därmed viktigt att ha ett kvalitativt förebyggande arbete där alla ges rätten till en god tand- och munhälsa på lika villkor för hela befolkningen. Kostnadsfri profylax, diagnostisering och behandling av parodontit kan ge både kostnadsbesparingar och minskat lidande.

Tandvårdsbehandlingar ska utföras i enlighet med vetenskapligt beprövad erfarenhet och enligt godkända behandlingsmetoder. Alternativa godkända behandlingsmetoder ska även kunna erbjudas patienten.

Vi vill att alla ska kunna få tillgång till en god, nära och kvalitativ tandvård varför utvecklandet av mobila enheter bör ses över.

1.8 Förebyggande hälsovård

En grundförutsättning för god livskvalitet är god hälsa. Genom val av livsstil ansvarar individen i första hand själv för sin hälsa. Det krävs dock kunskap om hur bland annat kost, motion, tobak och andra droger påverkar hälsan. Det är därför viktigt att bedriva ett aktivt folkhälsoarbete i samverkan med olika samhällsaktörer, att region Halland satsar på preventiv friskvård.

Region Halland ska verka för att nå ut till våra invånare redan i tidig ålder för att förbättra de halländska barnens möjlighet till god hälsa genom ett aktivt samarbete med skolhälsovården.

Vi ser också behov av att intensifiera arbetet mot droger, tobak och alkohol samt även mot sexuellt överförbara sjukdomar och oönskade graviditeter

Att arbeta aktivt för hälsosammare levnadsvanor är ett sätt att minska sjukdomsburden och dödligheten av kroniska sjukdomar. Vi behöver därför arbeta med att öka kunskaperna redan i tidig ålder om hur kost och levnadsvanor påverkar hälsan och riskerna att utveckla kroniska sjukdomar. Även för den psykiska hälsan är bra kost, sömn och motion viktig.

Genom information om hur allmänheten kan leva ett hälsosamt liv med bra mat och betona vikten av att röra på sig ökar sannolikheten att hälsoläget hos befolkningen i Halland förbättras.

Enligt WHO kan sundare levnadsvanor förebygga 80 procent av hjärt-kärlsjukdomarna, 90 procent av diabetes typ 2 och 30 procent av cancersjukdom.

Det är därför av vikt att tidigt kunna identifiera individer med förhöjd risk att insjukna eller återinsjukna och genom insatser förhindra eller bromsa utvecklingen av sjukdom.

Vi vill kunna erbjuda hälsokontroller för alla för att tidigt upptäcka våra två vanligaste sjukdomar som diabetes och högt blodtryck. Uppsökande verksamhet för äldre samt utvecklad screening för att tidigt upptäcka livshotande och vanliga sjukdomar där tidiga symptom är få. Med en liten investering kan vi få stora resultat.

Satsningarna på regelbundna kallelser till mammografi och cellprovtagningar har lett till en minskad dödlighet i bröstcancer och livmoderhalscancer. För att få så goda chanser som möjligt till en lyckad behandling krävs att man upptäcker och påbörjar behandling i ett tidigt skede.

Vi vill därför se en utökning av dessa screeningåtgärder, för att kunna påbörja behandling i tid.

En tidig upptäckt kan även innebära en besparing av dyr cancermedicin och patienten kan slippa onödigt intag av mediciner.

Inrättandet av tarmcancerscreening ser vi glädjande på och som en viktig åtgärd i det arbetet.

En väl utbyggd primärvård är grundbulten i samhället, där primärvård ska vara första instans. Mycket av det preventiva arbetet utgår från våra vårdcentraler och vi vet att det är just det preventiva arbetet som prioriteras bort när resurserna inte räcker till. Därför vill vi i Sverigedemokraterna satsa extra på detta arbete.

Vi vill för att möta invånarnas behov öka tillgängligheten till den halländska vården för alla, i hela Halland. Vi ser behov av fler vårdcentraler, bättre öppettider och ett ökat samarbete mellan kommuner och regionen, på riktigt.

1.9 Vården ska inte vara ett verktyg för segregation och diskriminering

För att förbättra hälsostatusen för nyanlända invandrare med uppehållstillstånd krävs en vård som även bidrar till och förbättrar möjligheten till både snabbare och bättre integration. Vi ska därför undvika att erbjuda transkulturell eller så kallad kultursensitiv vård, eftersom inga studier finns som kan påvisa att det skulle ge ett förbättrat medicinskt utfall. Vi bör heller inte ur ett integrationsperspektiv bedriva identitetspolitik genom att vidta åtgärder eller tillgodose särkrav baserade på kulturtillhörighet, utan efter medicinska behov.

Tolkkostnader i Halland ligger på mångtals miljoner varje år. Idag saknas det incitament för att lära sig det svenska språket, eftersom tolkanvändningen idag är obegränsad och kostnadsfri. Det är inte rimligt att man trots att man bott i Sverige under många år använder sig av tolk, på bekostnad av skattebetalare.

Vi Sverigedemokrater anser att de som efter 3 år i Sverige fortfarande anser sig behöva tolk ska få tillgång till det, men ska då bekosta det själva, genom en egenavgift eller tillägg till patientavgiften.

2. Regional utveckling

Regionerna har ett regionalt utvecklingsansvar, vilket innebär att de ska skapa förutsättningar för en hållbar utveckling och tillväxt i alla delar av landet och då utgå från de lokala och regionala förutsättningarna. Det ska bidra till ett hållbart samhälle.

Vi i Sverigedemokraterna ser att regionen har en viktig roll i detta och att det bör utvecklas och breddas till att omfatta fullt ansvar för landsbygdsutvecklingen.

Regionen bär det övergripande ansvaret, men det statliga inflytandet är dock stort. Tillväxtverket ansvarar för resurser och åtgärder som i stor utsträckning påverkar utvecklingen, vilket kan försvåra för regionen att utföra sitt uppdrag och ha en negativ påverkan på företagsetableringar och investeringar i regionen

Tillväxt och hög sysselsättning är nödvändiga förutsättningar för att regionen ska kunna bibehålla en verksamhet med hög kvalitet. Samtidigt måste strävandet efter tillväxt

ständigt balanseras mot viktiga samhällsvärden såsom folkhälsa, kulturarv, miljö och bevarandet av ett starkt socialt kapital.

Halland växer, men ska växa hållbart och med varsamhet. Naturen ska bevaras och förvaltas på ett sätt som balanserar och tar hänsyn till samhällets olika intressen.

Vi i Sverigedemokraterna vill särskilt lyfta fram människors hälsa, bevarande av ekosystem, biologisk mångfald och bevarandet av ett varierande kulturlandskap, liksom möjligheterna att bo och verka på landsbygden.

För oss i Sverigedemokraterna är en levande landsbygd av oerhörd vikt. Vi vill att hela Sverige ska leva. Underhåll och utbyggnad av infrastrukturen, både vägar och järnvägar behöver rustas upp för att knyta ihop glesbygden med våra städer, och för att möjliggöra för människor att arbeta, studera, leva och bo i hela Halland.

Som en del av hållbar regional utveckling ska vi stödja gröna näringar och småskaligt jordbruk och öka andelen närproducerad mat.

Villkoren för svenska bönder är tyvärr ofta svåra. Höga skatter på drivmedel och hård konkurrens från länder med sämre djurvälstånd riskerar slå undan benen för våra svenska lantbruk.

Tyvärr påverkar regeringens politik i hög grad förutsättningarna för den regionala utvecklingen inom flera områden där bland annat migration- och energipolitiken får stora konsekvenser för regionen, kommunerna, näringsidkarna och våra invånare.

Pandemin och de restriktionerna till följd innebar kraftig tappad omsättning för många företag, inte minst inom besöksnäringen. Besöks- och turistnäringen står annars för en växande andel av regionens ekonomi och skapar sysselsättning inom flera olika branscher, vilket har stor betydelse för regionens ekonomiska utveckling. Turismen och besöksnäringen är viktiga för att stärka omvärldens uppfattning om Sverige, men också för att öka svenskarnas kännedom och uppfattning om sitt eget land.

En väl utbyggd infrastruktur, som gör besöksattraktionerna mer lättillgängliga, är grunden till en lyckad turism. Besöksnäringen är också viktig i konkurrensen om att locka andra typer av företag till regionen. En ökad turism kräver bra offentlig service och att vi vårdar och framhäver vår unika natur och vårt unika kulturarv.

Näringslivet har började återhämta sig efter pandemin, särskilt inom besöksnäringen, handeln och restaurang. Många passade på att hemestra under pandemin och Halland var det län 2021 som hämtade sig bäst när det gällde gästnätter.

Vi ser dock fortsatt risker med påverkan på näringslivet och samhället i stort efter pandemin och nu även med anledning av kriget i Ukraina. Brister i produktion, leverans och de effekter det får på arbetsmarknaden och vad det för med sig samt ökade energi- och råvarupriser.

Region Halland ska underlätta för företag att etablera sig inom regionen. Det är ofta genom växande småföretag som arbetstillfällena skapas, 4 av 5 nya jobb skapas i små eller medelstora företag. De bidrar så till en god tillväxt och bättre välfärd.

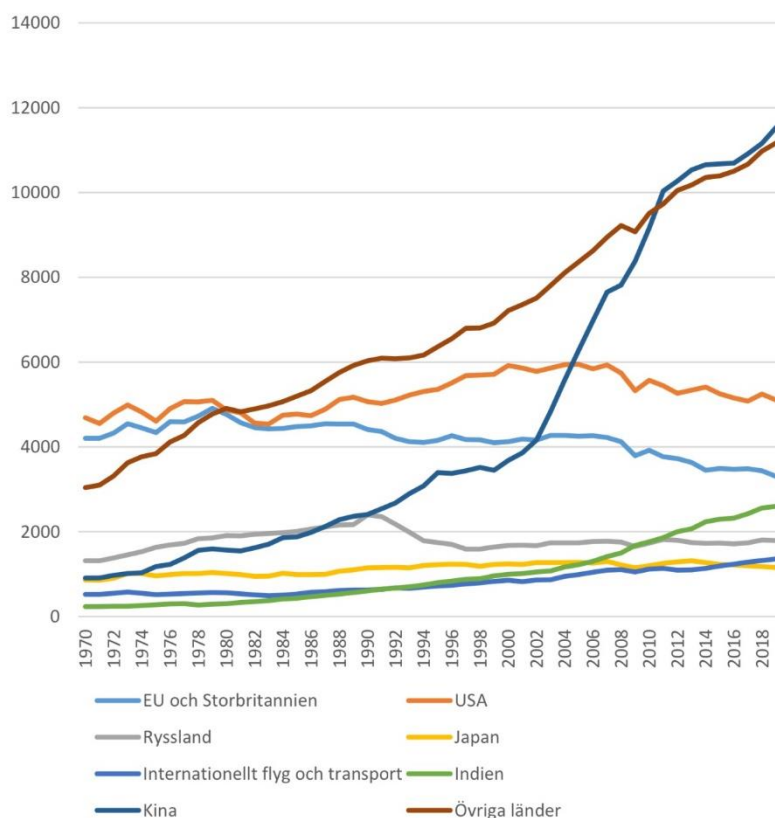
Regionen ska hjälpa till att skapa nya arbetstillfällena, med en strategisk plan och i samverkan fortsatt utveckla Halland för att vara en attraktiv plats för företag att etablera sig på.

3. Miljö- och klimat

Vi har ett stort engagemang för miljön, både nationellt, regionalt och globalt, och vi ser allvarigt på de ökade utsläppen av växthusgaser i världen och de effekter detta kan få. Det är samtidigt viktigt att klimatarbetet bygger på en nytto-kostnadsanalys.

En allt för stor del av miljöåtgärder är tyvärr kontraproduktiva, där enorma resurser läggs på att förbättra miljön och minska utsläppen, men som riskerar få direkt motsatt effekt.

Figur 22 – Världens koldioxidutsläpp, miljarder ton, 1970–2019.

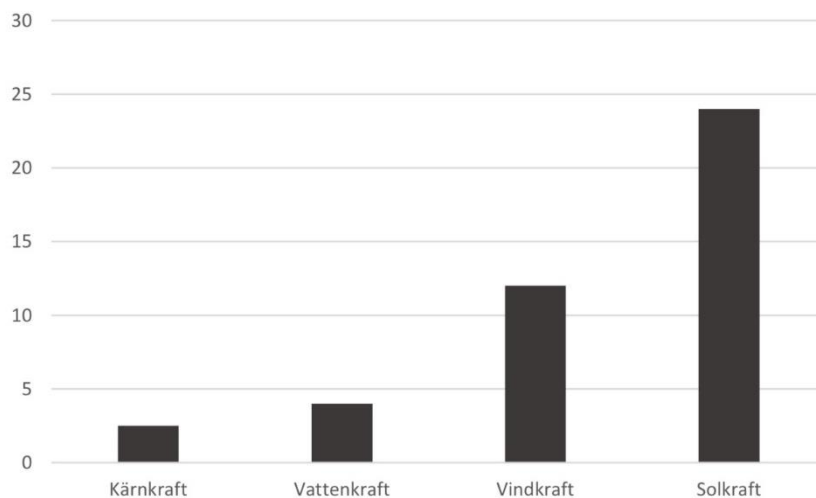
Källa: EDGAR 2019.

Ovan bild på världens totala koldioxidutsläpp.

Coronapandemin innebar minskad produktion och en låg efterfrågan på olja, vilket resulterade i minskat utsläpp på ca 2 miljarder ton.

Medan de globala utsläppen fördubblats sedan 1970 har de minskat med ca 21% inom EU och med 54% i Sverige. Utbyggnation av kärnkraft och en ökad användning av biobränsle ses som förklaringen för Sveriges del.

Figur 25 – Livscykelutsläpp för fossilfria energislag, CO₂ g/kWh.

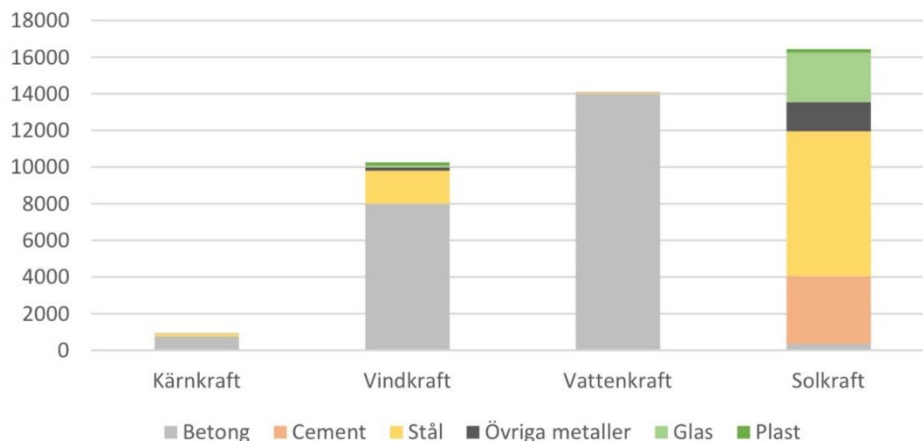

Källa: Vattenfall.

För att nå resultat av de klimat- och miljöåtgärder som ska tas tar behöver man titta på både utsläpp och resursåtgång. Och för att vi på kort och lång sikt fortsatt ska kunna driva industri, handel, skapa arbetstillfällen och fortsatt vara ett välfärdsland kan behöver de åtgärder som vidtas vara väl genomtänkta och realistiska.

Figur 26 – Resursåtgång för olika energislag, ton per TWh.

4. Region Hallands förutsättningar och ekonomiska läge

I Halland bor det 340 243 invånare. Det är en region som växer kraftigt, med en befolkningsökning som är den näst högsta i Sverige (2018–2021) Vi har den högsta förvärvsfrekvensen, den näst högsta medianinkomsten, och en skattesats som är den fjärde lägsta i landet. Arbetslösheten ligger enligt SCB på 7,3 %, men enligt Arbetsförmedlingen mätningar på 6,2 %, vilket är den sjunde respektive fjärde lägsta i landet.

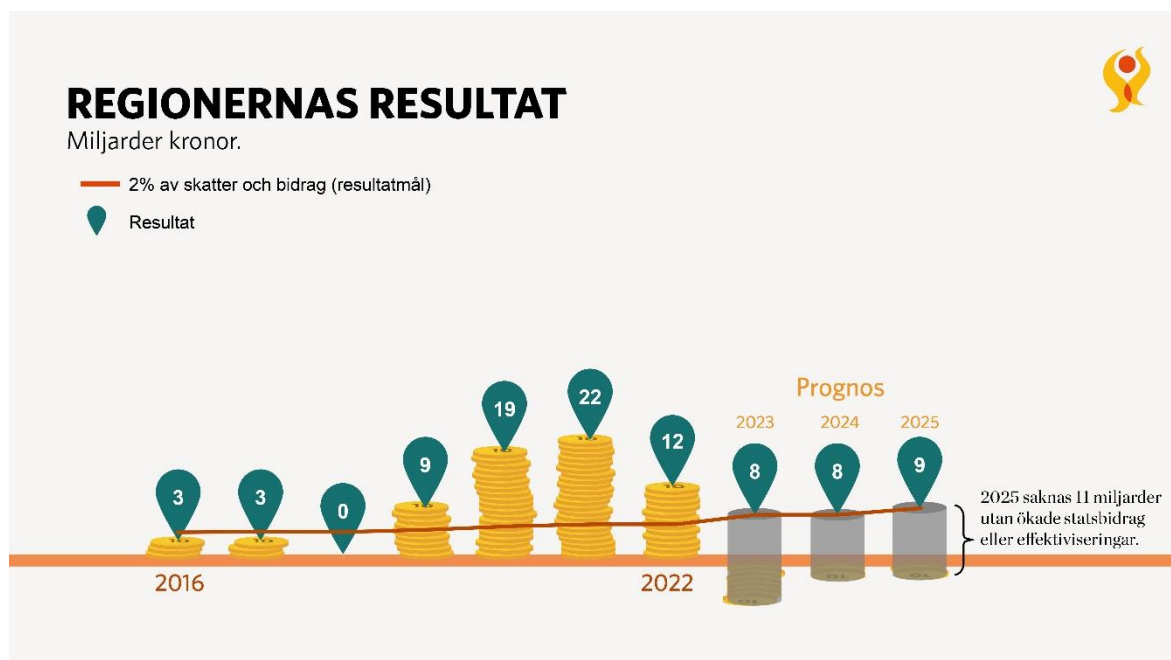
Jämfört med övriga länder i EU ligger Sverige på fjärde plats av de länder med högst arbetslöshet, efter Spanien, Grekland och Italien. Andelen inskrivna öppet arbetslösa på arbetsförmedlingen i landet utgörs av närmare 50% utomeuropeiska födda. Att vi blir allt färre som ska försörja allt fler beror så inte enbart på den åldrande befolkningen, även om de äldre blir fler procentuellt, utan beror till stor del på en oansvarig migrationspolitik som förts under alltför lång tid.

Region Hallands största inkomstkälla är skatteintäkter och det samhällsekonomiska läget påverkar därför regionen i hög grad. Sett över tid har Halland en god skatteutveckling.

Pandemin satte stora spår i den samhällsekonomiska utvecklingen under 2020/2021. Förhoppningarna om att efter dessa år med pandemi, där smittan och de restriktioner till följd avtagit skulle ge möjlighet till återhämtning, och där en stark ekonomi skulle ge förutsättningar att hantera pandemins konsekvenser har grumlats, med anledning av kriget i Ukraina.

Statliga extra bidrag har varit avgörande för både näringslivet och för region Halland, vilket är den största anledningen till regionens resultat under åren med pandemi. Det har varit nödvändiga åtgärder för att undvika en stor mängd konkurser och med det ökad arbetslöshet.

SKR har tidigare varnat för att kommuner och regioner står inför en tuff framtid där underskott och skatthöjningar väntas runt om i landet. Vad kriget i Ukraina för med sig är ännu svårt att sja om. Men med en hög inflation, där höga priser leder till minskad köpkraft, stigande pensionskostnader, minskning av arbetsför befolkning och där allt färre ska försörja allt fler riskerar försämra resultaten.

Den grova och organiserade brottsligheten ökar och sprider sig i vårt land, skjutningar, bilbränder, stenkastning på blåljuspersonal och explosioner börjar bli alltmer vardag. Vi har ett stort antal så kallade utsatta områden i landet. I Halland har vi ett, Andersberg i Halmstad. Vi ska inte ha några sådana områden i Halland, eller i Sverige överhuvudtaget.

”I den nationella trygghetsundersökningen framgår att 80% av den vuxna halländska befolkningen tror att antalet brott ökat kraftigt eller något de senaste åren. Nästan hälften av invånarna oroar sig i stor utsträckning för brottsligheten. Det är även fler kvinnor än män som känner sig otrygga och uppger att de avstår från att gå ut på grund av otrygghet.

En av 10 i åldern 16–84 år oroar sig för att bli utsatt för misshandel och betydligt fler kvinnor än män uppger att de känner oro för att utsättas för våldtäkt eller sexuella angrepp.

I skolundersökningen om brott framkommer det att 42% av de halländska eleverna i åk 9 utsatts för brott under de senaste tolv månaderna, samtidigt uppger 54% att de begått något brott inom samma tidsintervall. Det är stöldbrotten som sticker ut både vad det gäller utsatthet och delaktighet i brott”

ur Med hallänningen i fokus

Brott mot frihet och frid, vilket avser brott såsom olaga hot, olaga tvång, grov kvinnofridskränkning, människorov, äktenskapstvång mm ökade med 27% år 2020 jämfört med 2019.

Vi behöver med kraft motverka den utvecklingen i Sverige och i Halland.

5. Personal- och arbetsmiljöfrågor

Personalen är det viktigaste vi har, de gör ett fantastiskt och beundransvärt arbete. Det går inte att i kronor värdera de insatser vårdpersonalen utför dagligen. Trots personalbrist, stängda vårdplatser och ökat tryck i vården kämpar de vidare.

För att kunna behålla erfarna medarbetare måste kunskap och erfarenhet också löna sig.

Kunniga medarbetare med lång erfarenhet slutar när löneskillnaden mellan dem och nyutexaminerade nästintill är obefintlig.

Som arbetsgivare har Region Halland ett ansvar för att motivera personalen, erbjuda kompetensutveckling och karriärmöjligheter. När personal vidareutbildat sig måste det även ge genomslag i lönekuvertet.

Region Halland ska verka för en förbättrad arbetsmiljö genom att tillskjuta resurser så att det blir fler som arbetar inom vården i Halland. Underbemanning i vården leder till stress, utbrändhet, ogenomtänkta rörelser och annat som kan resultera i arbetsskador.

Utbildning och nytänkande är två viktiga drivkrafter för utveckling.

Vi behöver anställa fler kompetenta medarbetare, men nog så viktigt är att behålla dem vi redan har. För att få fler att stanna inom vården och att få fler att söka sig till vårddyrket krävs en mer attraktiv arbetsmiljö. Personalen måste få tid för återhämtning och vi behöver därför hitta arbetstidsmodeller som möjliggör det. Ett förslag från oss som gick igenom var att införa form av veckoslutstjänstgöring, som vi ser fram emot att se resultat av.

En sådan modell har införts i region Västmanland, vilket har minskat sjukvårdens kostnader för övertid samt behovet av bemanningssköterskor.

Vi har också lyft ett projekt man bland annat gjort i Västra Götaland, en arbetstidsmodell kallad 80-10 som innebär här att en sjuksköterska som har en heltidstjänst kan arbeta 80 % kliniskt och sedan lägga 10 % på utbildning och kompetensutveckling och resterande 10% på till exempel hälsofrämjande aktivitet

Norra Älvsborgs Länssjukhus, som var först ut med detta projekt, valde att 10 % procent av arbetstiden schemalades för kompetensutveckling. De återstående tio procenten fick medarbetarna förfoga över lite mer som de ville. Några använde även den tiden för kompetensutveckling, medan andra valde någon aktivitet för att främja återhämtning och den egna hälsan. Man har därefter sett att sjukfrånvaron minskat och att det är lättare att rekrytera.

Ambitionen är om man inför denna arbetstidsmodell ska klaras utan extra finansiering. Vinsten av minskade sjuktal och minskad ohälsa kommer väga upp den minskade arbetstiden, samt ett minskat beroende av bemanningssjuksköterskor.

Läkarna behöver få mer tid till det patientnära arbetet och avlastas för att slippa lägga onödig tid på administrativa uppgifter och andra sekundära uppgifter som stjälar viktig kvalitetstid.

Region Halland ska försöka att rekrytera sina chefer inom sin egen organisation.

Självklart ska kompetens och det ansvar som en chefsposition medför avspeglas i storleken på lönekuvertet för Region Hallands högre tjänstemän. Region Halland ska dock arbeta emot alltför höga lönenivåer för Region Hallands högsta tjänstemän och oskäliga så kallade "fallskärmsavtal" ska inte få förekomma. Alla löner som Region Halland betalar ut ska vara rimliga och kunna motiveras utav de ansvariga politikerna i Region Hallands ledning.

Personalens och patienters säkerhet behöver ses över på våra sjukhus. I takt med det alltmer ökande våldet, där gängrelaterade våldsdåd och skjutningar numera förekommer runt om i landet, och där beväpnade kriminella och deras många gånger upprörda anhöriga uppsöker sjukhusen för akut vård i samband med detta har på många ställen lett till våld och hot mot bland annat personal, patient och andra anhöriga.

Skrämmande rapporter har visat att vi har personal på sjukhus runt om i vårt land som säger sig vara utbildade läkare eller sjuksköterskor, men som saknar utbildning. I många länder kan man köpa sig till ett examensbevis varför kontrollen över att våra anställda har den utbildning som krävs är oerhört viktig.

Snabbspår för utlänningar, som ges möjlighet att läsa in en flera år lång utbildning på några månader riskerar att äventyra patienters säkerhet. Det ska vara samma krav på utbildningen, oavsett var du kommer ifrån.

6. Jämställdhet och jämlikhet

Att både män och kvinnor har samma människovärde är för oss en självklarhet. Vi bor i ett land där individen själv ska välja sin egen väg i livet. Om det innebär att män och kvinnor exempelvis väljer olika yrkesbanor är det inget problem. Däremot ska Region

Halland ha rättvisa löner där kompetens värderas i stället för kön. Omotiverade löneskillnader mellan män och kvinnor ska inte förekomma inom Region Hallands verksamhet.

Att män och kvinnor är exakt lika mycket värda är inte detsamma som att de också är exakt likadana. En anledning till att det kan vara nödvändigt att behandla olika patienter på olika sätt är att det finns många betydelsefulla biologiska skillnader mellan män och kvinnor. Dessa skillnader gör att män och kvinnor drabbas av olika sjukdomar och att män och kvinnor kan uppvisa olika symptom på samma sjukdomar.

Att det finns skillnader mellan män och kvinnor och vilka val de gör behöver inte innebära ett problem ur jämställdhetssynpunkt. Däremot är det ett jämställdhetsproblem om kvinnor och män behandlas olika och inte ges samma rättigheter och möjligheter.

Könet ska aldrig vara en faktor i bedömning av en persons kompetens eller lämplighet.

Alla former av förtryck ska bekämpas och vi ska vara särskilt uppmärksamma på det kraftigt ökade hedersförtrycket.

Ett gott bemötande i hälso- och sjukvården är en av de viktigaste faktorerna för att utveckla en mer jämlik hälsa, vård och omsorg. Bra bemötande är mer än en trivselsfråga, det handlar även om kvalitet och om att bygga tillit i mötet mellan patient och vårdpersonalen. Bemötandet har också betydelse för patientsäkerheten, och kan till exempel påverka patientens mottaglighet för vård och behandling. Varje möte är unikt och behöver anpassas efter patientens behov och förutsättningar. Två experter möts på lika villkor, vårdpersonalen är expert på det kliniska, patienten är expert på sig själv. Centralt i varje möte är att ge patientens unika berättelseutrymme, lyssna och agera på den.

Dessa ord förpliktar och vi vänder oss emot att man väljer ut en grupp där det läggs en massa extra resurser på bemötandet. Vi ser inte det som ett verkningsfullt och effektivt sätt att arbeta med bemötandefrågan. Vi anser därför inte att HBTQ-diplomering/certifisering av regionens verksamheter är det som skattebetalarnas pengar eller de anställdas arbetstid ska gå till. Denna grupp ska naturligtvis ingå som en del i alla andra frågor som har att göra med bemötande att göra och lobbygrupper behöver inte sponsras för att uppnå detta.

Sverige har länge varit ett föregångsland när det gäller öppenhet och respekt för olikheter. Sverigedemokraterna vill att alla ska behandlas lika av lagen oavsett sexuell läggning eller identitet och att diskriminering ska bekämpas. För oss är kampen emot hot, våld, hatbrott och hederskultur den viktigaste frågan för att förbättra HBTQ-personers ställning.

Region Halland (dåvarande landsting) skrev i november 2006 under CEMR-deklarationen. Vi i Sverigedemokraterna anser att syftet med HBTQ- perspektiv och HBTQ- diplomeringar/certifiseringar uppfylls genom undertecknandet av denna

deklaration och är övertygade om att vår personal kan behandla alla våra patienter med hänsyn utifrån denna artikel.

Region Halland ska som arbetsgivare vara fri från alla former av kvotering och från alla typer av diskriminering, till exempel i form av gynnande av vissa grupper genom skattesubventionerade anställningsformer.

7. Omsorg om djur och natur och livsmedelsförsörjning

Region Halland ska ha uppfattningen att vi människor i våra liv endast förvaltar det vi lånar av våra barn och det vi ärvt av våra förfäder

Bevarandet och värnandet av den svenska naturmiljön skall vara en central del av Region Hallands värderingar. På samma sätt ska Region Halland se den goda omsorgen av djur i vår omgivning som något självklart och att inget djur ska utsättas för onödigt lidande. Djur ska behandlas med respekt och ska i möjligaste mån beredas möjlighet att få utlopp för sitt naturliga beteende.

Både på nationell och europeisk nivå ser man den kraftigt minskade biologiska mångfalden som ett stort problem. Ekosystemen är basen för vår folkhälsa och välfärd. Friska jordar och marker med hög biologisk mångfald är grunden för att vi ska få tillgång till rent vatten och god avkastning från våra lantbruk.

Att förbättra och bevara våra viktiga ekosystemtjänster är av yttersta vikt för att säkerställa ett långsiktigt och hållbart miljöarbete inom regionen, och att skapa bättre levnadsmiljö för pollinerande växter. Vidare måste vi arbeta för en hållbar hantering av läkemedel och minskade utsläpp av farliga ämnen, så att miljöpåverkan minimeras.

Region Halland ska sträva efter att ha en god tillgång på välskötta vandringsleder, strövområden och andra naturmiljöer. Att kunna vandra omkring i en levande natur- och kulturmiljö höjer livskvaliteten för många människor och ger upplevelse av minskad stress och ökat välbefinnande, vilket främjar en god folkhälsa. Vi behöver satsa mer på friluftslivet.

Sverigedemokraterna ser det som en självklarhet att alla måltider som serveras i regionens regi skall följa svenska miljö- och djurskyddslag och vara fritt från antibiotika.

I upphandling av livsmedel ska Region Halland säkerställa att de svenska lagkraven för kött- och livsmedelsproduktion uppfylls. Ritual slaktat kött ska inte förekomma inom region Hallands verksamheter

Region Halland ska arbeta för att maten som serveras i Region Hallands verksamhet ska vara god, näringsrik och närproducerad, så långt det är möjligt. Livsmedel som exempelvis kaffe och bananer kan inte växa här och måste därför importeras ifrån

varmare länder. Men om ett livsmedel produceras i både Sverige och utlandet ska det svenska alternativet väljas och om möjligt ska ett halländskt alternativ väljas.

Region Halland ska tillaga mat nära där den konsumeras, inte tillagas i avlägsna storkök som sedan körs med lastbil många mil innan den når matbordet eller den sjukes säng. Näringsrik mat, och då helst närproducerad och nyligen tillagad, är extra viktigt när man är sjuk.

När- och lokalproducerad mat gynnar miljön genom undvikande av långa transporter, antibiotikaanvändandet hålls nere och höjer matens kvalitet. Svenska och halländska företag gynnas och självförsörjningsgraden i landet och i Halland ökar. Att gynna våra lokala leverantörer vad det gäller produkter som används inom regionens verksamheter borde vara en självklarhet.

Barnen ska också tidigt introduceras i kostens betydelse för kroppen och för en god hälsa.

Region Halland ska öka beredskapen vid händelse av kris. En tydlig framtagen plan för krisberedskap med försörjning av bland annat livsmedel, skyddsutrustning och läkemedel, även för el, vatten IT. Vi ska ha ett buffertlager där man använder materialet och kontinuerligt fyller på för att det inte ska bli utdaterat och oanvändbart.

8. Kultur och kulturarvet

Konst och kultur är viktigt för Hallands invånare. Kulturen ger upplevelser, inspiration, verkar som balsam för själen och har en läkande effekt.

Vi vill att kulturen ska vara tillgänglig för alla oavsett var man befinner sig i livets skede, oavsett individuella och geografiska förutsättningar. Kulturen ska vara tillgänglig i hela Halland och med möjlighet till föreställningar av regionala aktörer i alla kommuner.

Men då prioriteringar alltid måste göras, även inom offentligt finansierad verksamhet, så ska Region Halland i första hand värna om och levandegöra det regionala kulturarvet i Halland och på så sätt stärka vår gemensamma och samtidigt mångfacetterade svenska identitet.

Vårt kulturarv, det som skapat det Sverige vi har idag, är viktigt att stödja och bevara. Sverigedemokraterna anser att vi som lever nu har ett ansvar gentemot våra föregångare att värna om det kulturarvet. Varje ny generation behöver lätt och enkelt få tillgång till vårt kulturarv, det för att få kunskap för vår historia, förståelse för den samhällsutveckling som skett och som har gjort Sverige och Halland till vad det är idag.

Kulturen ska förvalta Sveriges och regionens historia, främja gemenskap och trygga den lokala, regionala och nationella identiteten och binda samman det förflutna med såväl nutid som framtid. Kulturarvet kan lära oss mycket om oss själva, både som

individer och som samhälle, om nutid som dåtid. Både det materiella samt det immateriella kulturarvet måste värnas, vårdas, visas och levandegöras. Vi tror också att det bidrar till ett mer sammanhållet och mindre segregat Sverige.

Även för besöksnäringen i Halland är det viktigt med ett starkt och levande kulturarv.

Att slå vakt om konstens frihet och kulturskaparnas självständighet är av högsta vikt i ett demokratiskt samhälle. Vi måste försvara yttrandefriheten, även då kulturen provocerar och kritiserar makten.

Dock måste vi vid fördelning av skattemedel prioritera och fördela till det inom kultursektorn som gör mest samhällsnytta och är till glädje för så många som möjligt, framför allt inom de prioriterade grupperna. Samtidskonstens aktörer bör uppmuntras att i högre utsträckning stå på egna ben, med en högre grad av självfinansiering. Samtidskulturen ska i möjligaste mån arbeta med marknadsmässiga villkor baserad på tillgång och efterfrågan ifrån allmänheten.

Fokus på den kulturverksamhet som Region Halland ska bidra ekonomiskt till ska således vara att bevara och vårda kulturarvet. Utöver det ser vi behov av att prioritera tillgången till konst och kultur för barn, äldre samt personer med funktionsnedsättning. Det är viktigt att främja läsning och läsförståelse för barn. Det är också av vikt att de får ta del av både det nationella, regionala och lokala kulturarvet. Det skapar känsla av sammanhang, gemenskap, trygghet och förståelse.

Region Halland bör också särskilt bejaka kulturens hälsofrämjande egenskaper, i synnerhet för sjuka och äldre, genom satsningar där kulturinslag i vården visat på goda effekter.

Digitaliseringens möjligheter att tillgängliggöra kulturen bör lyftas fram. Det är viktigt att få insyn i de möjligheter de digitala miljöerna erbjuder både som medborgare och kulturskapare.

Då alla ska ha möjlighet att ta del av kulturupplevelser och ges möjlighet att skapa kultur vill vi betona vikten av att kulturen introduceras för invånarna i tidig ålder. Sång, dans, teater och skapande ger barnen verktyg att finna olika sätt att uttrycka sig och utvecklas. Politisk och religiös indoktrinering av våra barn får dock inte förekomma.

För att kunna ta del av kulturlivet, nyttja sina demokratiska rättigheter och ta del av det offentliga samtalet på lika villkor är det viktigt att alla människor har möjlighet att tillägna sig kunskap och utbildning, vilket förutsätter kunskap i det svenska språket, förståelse och acceptering av det svenska samhällets grundläggande värderingar. Stöd till verksamheter som lyfter fram det svenska och halländska kulturarvet samt det svenska språket bör därför särskilt beaktas och vikten tydligt kommuniceras.

Regionens bidrag ska inte gå till föreningar och organisationer som motverkar demokratiska värderingar, åsikts- och yttrandefrihet, som förnekar män och kvinnor samma värde och rättigheter eller som verkar radikaliserande och polariserade.

Vi i Sverigedemokraterna ser i grunden positivt på den folkbildning som finns i vårt land. Det är både stärkande för samhällets kunskapsutveckling och gemenskap med en bildningsverksamhet som är förankrad i ett folkligt engagemang. Men vi ser samtidigt tyvärr att folkhögskolornas verksamhet på många håll i landet har gått mot en mer politiserad riktning, med mindre fokus på kunskap och färdigheter.

Vi anser att huvudansvaret för bidrag till fortbildning bör vila på stat och kommun, inte på regionen. Finns det ekonomiskt utrymme och de grundläggande kvalitetskraven uppfylls så ser vi inga hinder att regionen bidrar till finansieringen. Regionens skolor bör i första hand inriktas på att utbilda inom regionens bristyrken.

9. Infrastruktur och kollektivtrafik

Vi i Sverigedemokraterna vill att hela Halland ska leva. Det är därför av största vikt att vi har en väl utbyggd infrastrukturen. Att vi möjliggör att faktiskt kunna leva på landsbygden, med utbyggd kollektivtrafik, fungerande vägar och med grundläggande service även på de mindre orterna.

Sverigedemokraternas strategi för en heltäckande infrastruktur omfattar samtliga trafikslag. Det finns ett behov av att kunna resa och även ett behov av olika transportsätt. Buss och tåg är viktiga transportmedel, men för väldigt många även bilen. Att ensidigt beskatta vissa trafikslag slår onödigt hårt mot människor strävsamma människor i alla samhällsskikt, inte minst på landsbygden

Vi vill se en utbyggnad av kollektivtrafik, underhåll samt utveckling av järnvägar och vägar i hela Halland. Oavsett var invånarna bor, vilken ålder de har eller om de lever med funktionsnedsättning bör kollektivtrafiken fungera tillfredsställande för länets invånare.

Region Halland ska verka för att fler åker med kollektivtrafiken i Halland. Punktlighet, komfort, trygghet och tillgänglighet är faktorer som avgör om kollektivtrafiken upplevs som attraktiv utav hallänningen och ett seriöst alternativ till bilen. Kostnaden för att åka kollektivt är också avgörande för om fler ska välja att åka kollektivt i Halland.

En väl utbyggd infrastruktur som gör besöksattraktionerna mer lättillgängliga är också grunden till en lyckad turism och besöksnäring, men är även viktig i konkurrensen om att locka andra typer av företag till regionen.

Pandemin har dock gjort att resandet inom kollektivtrafiken kraftigt minskat. Vi bör fortsatt satsa på att utveckla kollektivtrafiken och inte låta resandets avtagande under rådande omständigheter stoppa den fortsatta utvecklingen av en väl utvecklad kollektivtrafik i Halland. Kollektivtrafiken ska utgöra en allmän samhällsservice gentemot våra invånare och binda samman alla orter i regionen.

10. Budgetförslagets yrkande – satsningar och besparingar

Sverigedemokraterna yrkar bifall till Alliansens förslag med följande tilläggsyrkanden:

- Ökade resurser förebyggande hälsovård i primärvården	- 20 000 000 kr
- Utökad antal äldremottagningar	- 8 500 000 kr
- Utbildning och fortbildning geriatrik	- 3 000 000 kr
- Projekt med psykiatriambulans	- 8 000 000 kr
- Ersättning vårdcentraler nätläkarkostnader (komplettering)	- 6 000 000 kr
- Fler medarbetare i vården och särskilda lönesatsningar	- 30 000 000 kr
- Slopas karensdag	- 18 000 000 kr
- Autismenhet	- 1 000 000 kr
Summa	- 94 500 000 kr

Finansiering

På grund av tillfälligt ökade pensionskostnader samt pensionsskuldens uppräknings utifrån prisbasbeloppet som styrs av inflationen, budgeterar Region Halland ett negativt resultat för 2023 och 2024. Från 2025 och framåt budgeteras återigen positiva resultat. Det beräknade resultatet för 2023 förväntas bli -341 961 100 kr. Underskottet regleras mot eget kapital genom att utifrån kommunallagen åberopa synnerliga skäl att inte återställa ett negativt resultat.

- Minska anslaget till Kultur och skola med ca 10 %. Fokus inom kulturen är att vårda kulturarvet. Samtidskultur ska i möjligaste mån vara självfinansierad.	+ 12 453 000 kr
- Minskade tolkkostnader (självkostnad efter 3 år i Sverige)	+ 8 000 000 kr
- Minskat partistöd 10 %	+ 685 900 kr
- Minskade kostnader hyrpersonal RH	+ 30 000 000 kr
- Besparing installation solceller	+ <u>4 400 000 kr</u>
Summa	+ 55 538 900 kr

Skattesatsen för 2023 föreslås oförändrad till 11.40 %

Region Halland ska verka för att:

- Tillhandahålla en god och hållbar arbetsmiljö i alla våra verksamheter
- Ökad personaltäthet i vården
- Primärvården ska ges ökade resurser för att ge nära vård till invånarna och avlasta akutmottagningarna
- Skapa fler vårdplatser
- Fler ambulanser, särskilt se till situationen i Kungsbacka
- Införa mobila enheter för sjukvård och tandvård
- Öka samarbetet mellan BUP och vuxenpsykiatri och mellan primärvården och psykiatri samt ökad tillgänglighet till psykiatrisk vård
- Införa projekt med psykiatriambulans
- Endast anställa personal som kan tala och skriva på god svenska
- Ingen kvotering eller diskriminering, till exempel i form av gynnande av vissa grupper genom skattesubventionerande anställningsformer ska förekomma i regionen.
- Anta en neutral klädpolicy, fritt från religiösa symboler
- Tillse att basala hygienrutiner och klädregler efterföljs
- Ha en nollvision mot vårdskador inom hälso- och sjukvård
- Det regionala kulturstödet primärt reserveras för det svenska kulturarvet, där en rimlig grad av egenfinansiering där det är tillämpligt ska vara ett krav.
- Prioritera kärnverksamheten
- En utvecklad och utbyggd infrastruktur i hela Halland.
- I görligaste mån endast köpa svensk och halländsk mat. I upphandling av livsmedel ska Region Halland lägga störst vikt vid att de svenska lagkraven för kött- och livsmedelsproduktion uppfylls.
- Utredda möjligheten att införa projektet 80:10 för att öka attraktiviteten för Region Halland som arbetsgivare.
- Utöka cancerscreening
- Tillse att kostnaderna för vård av EU-medborgare återsöks, samt att kund/patientfodringar inkasseras
- En stärkt beredskap för att säkra tillgång av skyddsutrustning, medicinteknisk utrustning och livsmedelsförsörjning
- Ökad tillgänglighet på Hallands vårdcentraler
- Fler äldre mottagningar
- Hjärtsviktsmottagningar
- Utredda möjligheten att överta elevhälsan

- Ökad kvalitet och stärka den palliativa vården
- Öka den geriatriska kunskapen bland medarbetare
- Säkra tillgången till specialistutbildade sjuksköterskor
- Förstärka hjärtsjukvården
- Utveckla diabetesvården och diabetessensorer
- Slopas karensdag vid sjukdom för hälso- och sjukvårdspersonal

Sverigedemokraterna
Region Halland